

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kellemetlen gyorsaság.

Budapest, január 15.

A politikai prognózis maig az volt. január végéig eltart a költségvetési vita, februárban pedig ismét napirendre kerül a véderőreform s akkor el fog dőlni, békesség lesz-e, vagy háború? Az egész politikai világ erre a prognózisra rendezkedett be. A parlamenti pártok februárra halasztották igazi bevonulásukat. A miniszterelnök csak februárra készült ismét megjelenni a parlamenti porondon. A Ház elnöksége is csak erre az időre várta az obstrukció technikájának revíziójára az alkalmat.

S most ezt a prognózist halottra döntötte egy váratlan fordulat. A képviselőház a karácsonyi szünetek után meglepően gyors tempóban végzett a költségvetéssel. A mai napon már belefoghattak az utolsó tárcza, a pénzügyi költségvetés elintézésébe is. És hogy a holnapi napon végezni is fognak az utolsó tárczával, az annyira bizonyos, hogy az elnök már ki is tűzött néhány nemzetközi konvencziót és kisebb jelentést a holnapi ülés napirendjére. Kétségtelen tehát, hogy a pénzügyminiszter holnap már beterjeszti az appropriációs javaslatot, melylyel legkésőbb a hét végéig okvetlenül végeznek. Mi lesz azután? Kérvényekkel februárig nem

lehet kihuzni az időt. Ha az igazságügy-miniszter gusztusa szerint előveszik a perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslatot, akkor a kormány megczófolja önmagát, mert az anayiszor sürgősnek mondott véderőreformot maga helyezi háttérbe. Ha viszont a sürgősség jogczimén már a jövő hét elején ismét napirendre tűzik a katonai javaslatokat, akkor ki fogja azokat a beteg miniszterelnök távollétében a parlament előtt képviselni? És föltéve, hogy a kabinet szeniorja helyettesítené a miniszterelnököt, vajjon az igazságügy-miniszter egyéniségének varázsa lekésítse a többséget, mikor a kiujuló technikai obstrukcióval szemben esetleg új eljárást szeretne kezdeményezni?

Látnivaló, hogy a költségvetési vita gyorsabb befejezése kellemetlenebb a kormánynak és a többségnek, mint az ellenzéki pártoknak. A kormánynak még nincs terve a békére s még nincs taktikája a harcra. Azonkívül egyelőre vezér nélkül is áll. A szürke Székely Ferencz épp úgy elronthatná a dolgát, mint a hírhedten vaskezü Tisza István. Ellenben az ellenzéki pártoknak éppen ez a körülmény fokozza az önbizalmát és a harci kedvét. Harcot akar a többség? Helyes. De akkor kezdődjek a harc mentül előbb s nem akkor, mikor a többség visszakapta a vezérét s min-

den részletében megbeszélte taktika alapján kezdi a harcot. Maga az ellenzék kényszeríti rá a harcot a többségre és pedig korábban, a neki kedvezőbb körülmények között. S az ellenzék, mely becsületes feltételek mellett a békességre is kapható volna, mindenestre készebb a küzdelemre is, mint a többség. Kell békesség? Mindig hajlandók vagyunk rá. Keil harc? Akkor induljon meg mindjárt.

A költségvetés letárgyalásában jelentkező kellemetlen gyorsaságnak ez a nagy taktikai jelentősége van. S ezt nem szabad kevésre taksálni. Mert például a Justh-párt, mely a technikai obstrukcióból engedni nem hajlandó, a februárig fennmaradó napokat éppen elegendőnek tartja arra, hogy a további technikázás módjai iránt megvívja csatáját az új elnökkel. Lehetséges és valószínű ugyanis, hogy Návay Lajos a kiujuló technikai obstrukciót a házszabály magyarázásával korlátozni próbálja majd. De mit próbálhat? Megpróbálhatja az eddigi formákat lehetetlené tenni. Akkor a Justh-párt nyomában új formákat fog keresni. Hogy találni fog olyanokat is, melyek még a Návay befogása szerint sem kifogásolhatók, az kétségtelen. Azt egy nyilatkozatában Návay maga is kénytelen volt elismerni. Különben is a technikai obstruk-

A bolond báró meg a fia.

Irta: Hangay Sándor.

(Utánnomlás tilos.)

Harsogott a Duna, Mintha valami nagy, esontos kezek verték volna össze a zengő jégtáblákat. Ég és föld között remegve állott a fagyott, tiszta levegő. Csillagok pislogtak dideregve.

— Most menjetek haza szépen, gyerekek!

Igy mondta a bolond báró és gesztenyét osztott szét közöttük.

Zsivajkodva vette körül az eleven had. — Ne küldj haza még bácsi bennünket. Mesélj inkább, hisz nekünk senki sem mesél.

Könyörögtek és pirosra csókolta kis piszkos arcukat a decemberi est. Apró, lyukas cipőjű lábak topogtak és könnyes szemek szeretettel simogatták a rongyos bárót.

— No csak hazamenni, haza! Már későn van nagyon. Le kell feküdni ilyenkor a kis embereknek. Na meg aztán holnap is van nap.

— Hátha meghalsz holnapra, bácsi? — mondta komolyan egy kis szőke fiú — akkor ki mesél nekünk?

— Dehogyan halok meg, dehogyan — motyogta az öreg, de úgy érezte, mintha szíven ütötték volna és nagyon szomorú lett.

— Na menjetek kicsikém, menjetek!

Az apró kis csirkefogók eloszlottak. Fekete, fűre árnyékuk még futkosott itt-ott a havon, majd benyelte őket az utczák beláthatatlan tompa sötétsége.

Az öreg még krákolgott egy kicsit, aztán mindkét kezét a szájához emelte. Fa-

gyott és gémberedett volt az, csak ép úgy, mint az egész teste.

Belelehelt a kezébe.

— Menjünk — biztatta magát. — Nehéz nagy lépésekkel ropogtatta a havat.

A koresmaajtó előtt megállt. Homályos, piszkos üvegajtáján nem lehetett belátni, mert ráfeküdt ablakaira az alkolol göze. Csupán durva énekhangok töredeztek ki.

Harmonikát kintzött benn valaki és részeg matróztörkök rettenetes kórusa ordított.

— Mit csináljak én itt? — Topogott és késedelmeskedett. De aztán eszébe jutott, hogy a koresmárosnak kis fia van. Na meg az alkohól! A pálinka, a tüzes, sárga ital, mitől az ész elhallgat s a szívet meleg forróságok dobogtatják. Már a kezében volt a kilincs, de még tétozáva nézett vissza.

Recsegtek, ropogtak a hatalmas jégtáblák. Jajgatott a víz s a Duna úgy nézett ki, mint valami rettenetes széles országut, melyen Dante Poklá-nak fehér elátkozottjai vándorognak.

Megnyomta a kilincset.

Vastag, bűdös köd bukfencenezett ki a hideg, fagyos levegőbe. Hangok kavargtak és füllesztő meleg gyújtotta ki arcát.

— Eljen a báró! Eviva báró!

Ordították a matrózok.

De a báró nem törődött velük. Szőke, rongyos kis fiú szaladt eléje lelkendezve.

— Csakhogy eljöttél, bácsi.

És a karjaiba ugrott és megcsókolta az öreg ránczos arcát.

— Hoztál valamit, bácsi?

— Azt bizony nem tudtam, kicsikém.

Elvitték mindenemet a pajtásaid.

A kis fiú arcán csalódás tükröződött. De csak pillanatig. Aztán mosolyogni kezdett kék szeme.

— Ne légy szomorú azért bácsi, ha nem is tudtál hozni semmit. Én így is örülök neked.

— Mész a kuczkódba, taknyos — ordított a rekedt kocsmáros és nyakon fogta a kis fiút. Lódulva esett be az a konyhába. Nem sirt, de az öklei összeszorultak.

— Mért bántod a fiadat? — könyörgött a báró.

— Még csak az kell, hogy ez a kölyök is itt lábatlankodjon. Inni jöttél, vagy gyereket szoptatni?

Durva röhej felelt. A harmonika elhallgatott s a matrózok köréje csoportosultak.

— Ne légy olyan marha, te báró, gyere és igyál.

Megfogta az egyik és az asztalhoz tuszkolta. A többi löködve, ordítva tolt. Mellette telepedtek.

— Igyál, te barom — mondta a hórihorgas matróz, sárga, égető, zavaros pálinkával töltve meg vizespoharát.

— Nem iszom — erősködött az öreg, de szeme áhítoosan nézte az olajsima mérges italt.

— Halljátok, a báró nem iszik! — röhögött a részeg ember és felkapva a poharat, az öreg szájába töltötte.

A báró szeme rémesen kidagadt. Nagy, fekete gyűrűk karikázták körül és kék szeme sárgán világitott, mintha a pálinka színét tükrözné vissza. Vörös, kékeres nyakán kidagadtak az erek és kiálló hegyes csutkaja pokoli tánczot járt.

— Engedj el! Engedj — nyögte és

ció minden fogása egy-egy az elnöktől kiereszkolt kompromisszum. S az ilyen fogás elnöki szankcióval való ellátását rendszeresen egy-két hevesebb házszabályvita után éri el az obstrukció. Nos februárig, mire bejöhét a parlamentbe a miniszterelnök is, ez a házszabályvita már el lesz döntve s az obstrukció már kiereszkolta magának azt a technikai formát, melylyel az ellentállást a végtelenségig folytathatja. S ha egyszer a forma, melyet az új elnökség sem kifogásolhat, meg van találva: akkor nincs egyéb hátra, mint vagy tünni, vagy erőszakos letöréshez nyulni, vagy pedig becsületes kompromisszumot keresni.

Ez előtt a választás előtt pedig már nehányszor állott a kormány és a többség. Türt nyolcz hónapig: nem használt. Próbált letörésre készülni Tisza elnökke deignálásával: kénytelen volt lesze-relni. Csak a becsületes kompromisszumot nem próbálta még: erre most fogja rászoritani az ellenzék. És vagy rászoritja a kompromisszumra, vagy megbuktatja a kormányt. Ez a helyzet.

Budapest, január 15.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, kedden délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: a pénzügyi tárca költségvetési tárgyalásának folytatása, az egyes pénzforgalmi eszközök szaporításáról szóló törvényjavaslat, az 1892. évi XVIII. t. cz. alapján az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött s meghosszabbított szerződést kiegészítő pótszerződés, a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való elintézéséről szóló javaslat, a leánykereskedés elnyomása végett létrejött nemzetközi szerződés és zájegykönyv beczikkelyezéséről, a fajtalan közlemények elnyomására vonatkozó nemzetközi szerződés beczikkelyezéséről szóló javaslatok, a bűnvádi perren-

tartás életbeléptetéséről szóló 1897:XXXIV. tcz. 28. szakának rendelettel való szabályozása tárgyában a belügy- és igazságügyminiszter jelentése és végül a hajóösszeütközések s a tengeri segélynyújtásra vonatkozó nemzetközi szerződés beczikkelyezéséről szóló javaslat tárgyalása.

A főrendiház ülése. A főrendiház holnap, kedden, délután 4 órakor ülést tart, amelynek napirendjén a képviselőházban elfogadott nemzetközi egyezmények állanak.

A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága ma délután féltkor *Wlassics* Gyula elnöksével tartott ülésében tárgyalta a képviselőház által elintézett nemzetközi egyezményeket, amelyeket változatlanul elfogadtak. Az ülés napirendjének elintézése után *Wlassics* kérdést intézett az igazságügyi miniszterhez, hogy a szerzői jog tekintetében Magyarország részéről Amerikával kötendő szerződés ügye milyen stádiumban van. Dr. *Székely* Ferencz igazságügyi miniszter válaszában előadta, hogy az egyezményre vonatkozó tárgyalás már a múlt év tavaszán kezdődött meg és idáig is csak részint a nagy távolság miatt, részint pedig a nyári szünetek alatt igénybevett szabadságok folytán húzódott el. Az egyezséget sikerült az előnyöknek ama mértékéig megkötni, amely az Ausztria részéről kötött szerződésben van biztosítva, sőt a megállapodások egyben-másban kedvezőbbek is az osztrák szerződésnél. Némi késedelmet az is okozott a szerződés aláírásában, hogy a kormány kívánsága volt a szerződésnek Budapesten való aláírása, ami azonban a külügyminisztérium illetékes férfiainak, főként a külügyi helyzet folytán való akadályoztatása miatt eddig nem volt lehetséges, de előreláthatólag egy-két héten belül az aláírás meg fog történni. A kérdést intéző elnök is, a bizottság is megnyugvással vette tudomásul a miniszter választát.

A privigyei választás. A privigyei választókerületben vasárnap volt a néppárt jelölő gyűlése, amelyen a pártvezetőség részéről gróf *Zichy* Aladár elnök vezetésével megjelentek *Molnár* János, *Szmracsányi* György és *Huszár* Károly országgyűlési képviselők, továbbá az egész vidék papsága és tanítószága és a községek választópolgárságának küldöttjei. Gróf *Zichy* megleghangu beszédben ajánlotta *Brestyenszky* Kálmán volt képviselő-

jelölését, amihez a népgyűlés egyhangu lelkesedéssel hozzá is járult. Ezután *Brestyenszky* elmondta programbeszédét, amelyet a választópolgárság tetszéssel fogadott, majd *Molnár*, *Szmracsányi* és *Huszár* képviselők és *Jávorka* János segédlelkész beszéltek. Délben a vendégek tiszteletére ebéd volt, délután pedig valamennyien átmentek Német-prónára. — A munkapárt jövő vasárnap tartja jelölő-értekezletét.

A közoktatásügyi miniszter itthon. Gróf *Zichy* János kultuszminiszter, aki már egy hete a Semmeringen üdül, holnap szabadságáról visszaérkezik Budapestre.

Gróf Tisza István elutazott. Gróf Tisza István ma Gesztre utazott, ahonnan a jövő hét hétfőjén tér ismét vissza a fővárosba.

Deák Ferencz emléke. Budapest székesfőváros egyik legrégebbi polgári egyesülete, a Terézvárosi Kaszinó, minden esztendőben Deák Ferencz emlékére ünnepi vacsorát rendez, amelyen kegyelettel emlékszik meg Deák Ferencz politikájáról és tevékenységéről. A kaszinó elnöksége ez esztendőben gróf *Tisza* Istvánt kérte fel arra, hogy kezében a Deák-serleggel mondja el az ünnepi beszédet. *Tisza* hajlandónak nyilatkozott e felszólításnak eleget tenni s az idén a Terézvárosi Kaszinóban ő fogja Deák Ferenczről az emlékbeszédet mondani. Az ünnepség e hó 22-én, hétfőn este fél kilencz órakor lesz a Royal-szálló disztermében.

Szentesítendő törvényjavaslatok. A legfelsőbb szentesítés alá kerülő törvényjavaslatok átvizsgálására kiküldött bizottság e hó 16-án délután öt órakor a főrendiház elnöki tanácskozó termében ülést tart. Az ülés tárgya a képviselőház által elfogadott nemzetközi egyezmények összegegyeztetése.

Függetlenségi mozgalom. A margittai függetlenségi és 48-as politikai kör tegnap tartotta rendes közgyűlését, amelyen az új tisztikart választották meg. Elnök lett: dr. *Barta* Béla. A választás után a kör a jövő évi munkaprogrammal foglalkozott s elhatározta, hogy a községi ügyekben épp úgy, mint a vármegyénél a párt ezután fokokozott ellenőrzést fog kifejteni. A párt örömmel vette tudomásul ezután a függetlenségi pártoknak a véderőreform ellen való kiméletlen herczát és az általános, egyenlő és titkos választójogért folyó küzdelmet.

nvelte iszonyatos kortyokban a pokoli italt.

— Eljen a báró! Evviva báró! — ordította harmincz rekedt torok, mikor a matröz üresen tette le a poharat.

A báró félszegen nézett körül.

— Töltsetek — pihegte, nehezen véve lélegzetet. Szemére köd borult és bambán vi-gyorgott.

— Töltsetek a bárónak — ordították egyszerre négyen is és újra színültig megtelt pohara.

— Te báró — mondta az egyik — így sokkal kedvesebb vagy nekem.

Harmonikázni kezdtek és daloltak. Most már az öreg is ordított. Szánalmasan, gaj-dolva üvöltött a többivel. Duhaj kedvükkel sehogy sem bírt lépés tartani.

Visszataszító látvány volt az ő szép ősz arczát ezek közt az állattá butult emberek között látni. Fehér szakállán mooskosan folyt le a pálinka és nyaka megroggyantan csüszgött, mintha le akarná fejét ejteni.

Kinn pedig a csillagos hideg égbolt beborult. Sötét, nagy, leszakadni készülő felhők lepték el. Aztán kövér, nehéz pihékben hullani kezdett a hó.

Zengett, zúgott a Duna. Nagyokat rop-pantak a jégtáblák és visitott a víz, mintha eleven embertesteket morzsolnának össze a fehér, éles malomkövek.

— Hah! Halljátok? — kapta fel a fejét a báró.

Bambán néztek rá.

— Nem halljátok?

És idegesen kezdett mozogni. Szakállá-ról a piszkot letörölte. Kiegyenesedett.

— Te már megint bolondulsz, báró — mondta a nagy matröz. — Igyál!

De az öreg nem ivott. Messze a jegék zengésében keserves gyereksírást hallott.

A többiek üvöltöztek.

— Te báró, mért szereted a gyerekeket? — fordult hozzája az egyik.

— A gyerekeket? . . .

— Hisz egész csordával jársz.

— Igen. Igen. A gyerekeket . . . Szeretem, imádom a gyereket. A kis fiukat. Magamat szeretem bennük. Szeretem bennük azt a kis fiut, aki már nem vagyok. És nem is leszek soha.

— Gyerekek, a báró berugott — rikoltotta a legény. — Ez már megint marhasá-gokat beszél.

Az öreg könyökre támaszkodott. És járt a szája, beszélt, nem törődött vele, hogy hallgatják, vagy nem.

— Soha! Soha! Meg a fiam. Az én fiam. Az sincs már, Megette a Duna.

Kinn felsikítottak a jegék. Jajgatott a víz. Hullott a hó.

— A fiam. A fiam sikit. Nem halljátok! — Pattant fel a báró.

Mellbelökte a matröz s az öreg vissza-esett a padra.

— A fiam sikit. Engedjétek. Megette a Duna.

— Báró, te marha vagy — mondta a kocsmáros. — Mi közöd van a gyerekekhez? Te részeg diszjós. Más örül, ha nem lát gyereket.

Az öreg könnyesen hallgatott. Majl neki bátorodott.

— Mi közöm van a gyerekekhez? Minden gyerek én vagyok. Minden gyerek szemben magamat látom. Mindenki a gyerekekben folytatódik tovább. Mindenki a gyerekekben él. De én már nem. Én már meghaltam. Engem megevett a Duna. Megette a fiamat. A fi-a-mat!

Kipirult az arca. Ordított. Hadonászott.

A Duna újra zengett és újra sikitani kezdett a víz.

A háró felugrott. Mintha taglóval suj-tották volna homlokon. Agyát elöntötte a vér.

— Engedjétek, a fiam, a fiam sikit ott!

Mint a mézaróskutyák vetették rája magukat a matrözök. De az öreg hatalmas erővel lerázta őket.

Kemény, esontos ökle nyomán kék da-ganatok keltek. Irtózatos robajjal dőlt fel az asztal. Csörömpölve zuhantak le az üvegek és poharak s a kocsmaszoba padlója mohón itta a tócsákba gyülemlő pálinkát.

Kirugta az ajtót. Hajadonfővel rohant, futott a Duna felé.

Mindenkit a rémület merevített meg. Tágranyílt szemekkel, összeszorult szívvel álltak az ajtóban. Nem bírtak mozdulni.

A báró, mintha csak országut volna a Duna, mely kanyarogva a sötét égbe fut, szaladt, a fehér, csillogó jeges uton. Porzott a hó utána. Mintha ezüst homokot szórának lábai nyomán.

És ime, az országut másik végéről pe-dig gyors tipegéssel egy szőke kis fiu futott feléje, kitárt karokkal. Aztán utána megint egy kis fiu, majd száz fiu, ezer fiu sok ezer apró ember gyors lába dobogtatta a Duna jegét.

És a részeg, mámoros matrözök álltak, hitetlenül, némán. Kidülledt szemekkel néztek, bámulták a csodát.

A Duna zengett. Zúgott a jégtáblák, jajgatott a víz és a bolond báró szaladt, ro-hant a Dunán, utána a kis fia, ezer fiu, mil-lió apró kicsi emberke, akiket megevett a kavargó, zokogó, örök-éhes szörnyű víz.

Inog a „kancellár“.

— A költségvetési vita végén. —

Hírek a politika világából.

— Budapest, január 15.

Ma ismét felmerült s hivatalos czáfolat ezuttal nem követte nyomon a magyar fiúknak oly kellemesen csengő hírt, hogy gróf Aehrenthal megbukott. Állítólag már be is adta volna a királynak lemondó kérvényét s elvben máris elintéztést nyert volna. A delegáció tavaszi ülészekán ugyan még valószínűleg meg fog jelenni a „kancellár“, de ez lesz az utolsó közszereplése. Hattyudala után Aehrenthal a balsikerekkel jól kiérdemelt penzióba fog vonulni. — a magyar politikai közvélemény nagy megkönnyebbülésére.

A magyar belpolitikában egyelőre fordulat még nem várható. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök teljes felgyógyulásáig, ami saját bevallása szerint is csak e hónap végére tehető, semmiféle campagne vagy akció nem várható a munkapárt részéről. A harc kiéleltése, sem a béke közvetítésére vonatkozóan. Ez a magyarázata különben annak is, hogy a munkapárt vezetője a budget és az appropriáció elfogadása után a parlamentnek újabb munkaanyagot akar adni az „egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról“ szóló törvényjavaslat tárgyalásával, ami bizonyára hosszabb vitát fog előidézni a mi tulnövomóan jogász parlamentünkben. Valószínű, hogy ez a vita ki fogja tölteni a január utolsó harmadát, úgy hogy amikor február elején ismét napirendre fog kerülni a véderőreform, már a miniszterelnök újra a helyén lehet. Természetesen ez csak a többségnek fontos, — ha fontos, — mert az ellenzék mindenképpen és bárkiivel szemben a legerősebb harcot fogja megint proklamálni, ha katonai téren nem kapunk kielégítő epedményeket.

Mai híreink itt következnek:

A miniszterelnök itthon marad.

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök súlyos szemoperációját jóformán teljesen kiheverte s budai palotájában szívesen fogadja a sűrűn érkező látogatókat. A lábadozó miniszterelnök rendszerint egyik kis szalónban időzik. Karosszéke háttal áll az ablaknak, amely előtt egy zöld paravan áll, hogy a világosság egyenes behatolását megakadályozza, de ennek ellenére is teljesen beragyogják a napsugarak a szobát. Héderváry most egy nagy pápaszemet hord, széles hamuszürke ellenző ívvelemekkel, védelmül a vakító verőfény ellen. A miniszterelnök minden vendége elé udvariasan az ajtóig megy s azután a karosszékebe ül; előtte egy asztalka, amelyen a király saját aláírásával ellátott fényképe áll. Beszélgetés közben Khuen mindig az ormótlan pápaszemét igazgatja, amelyet bizonyára nem szívesen visel, majd ki is jelenti:

— Hál' Istennek, néhány nap mulva megkapom a végleges fehér szemüvegemet, amelyvel már többször tettem kísérletet s azután ez a sötét szászám nyugdíjba kerül.

Egy hírlapíró előtt, aki tegnap fölkereste a rekonvaleszcens államférfiut, a miniszterelnök a maga dolgáról így nyilatkozott:

— Néhány nap mulva — mondotta egy közlegyintés kíséretében, amelynek azt kellett jeleznie, hogy immár mindenben túl van — ismét megkezdtem rendes hivatalos működésemet, meghallgathatók jelentéseket és aláírhatok aktákat. Mihelyt a világos szemüvegem hordható, ennek mi sem áll utjában. De azt máig nem hiszem, hogy január vége előtt barátaim között a munkapárti klubban vagy a parlamentben megjelenhetnék. Orvosom szigorú kívánságára a politika szalmaitól még egy ideig tartózkodnom kell.

A hírlapíró, ezúlván ama hirre, amely szerint a miniszterelnök kénytelen volna Cap

Martinban vagy Beaulieu-ben üdülést keresni, azt vetette közbe, vajjon nem volna-e helyesebb, ha a miniszterelnök erre az időre a Riviera vagy az Adria partjain pihenne meg. Héderváry azonban nem volt ezen a véleményen:

— Eszembe sem jut, — válaszolta, — itthon maradok, ahol a legjobb ápolásban van részem s ahol, ha akarom, a legnagyobb nyugalmat találhatom.

Félhivatalosan jelentik: József főherceg vasárnap meglátogatta a miniszterelnökségi palotában gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, hogy örömeinek adjon kifejezést a miniszterelnökön sikeresen végzett operáció s a tartós javulás fölött. A főherceg délelőtt tizenegy órakor érkezett meg és majdnem félórát töltött el a miniszterelnökkel. Gróf Héderváry állapota egyébként vátozatlanul a legjobb.

A külügyminiszter lemondott?

Bécsből jelentik, hogy a „Zeit“ a következőket írja:

Gróf Aehrenthal a múlt hét végén, mielőtt a Semmeringre utazott, kihallgatáson jelent meg a királynál s elbocsáttatását kérte. A király tudomásul vette kérését, amelyet Aehrenthal gyengült egészségi állapotával okolt meg és abban állapodott meg gróf Aehrenthal, hogy ez addig, amíg a delegációk ismét összeülnek, a Semmeringen marad, s legkésőbb a delegációk ülészekának végeztével visszalép. Aehrenthal utódjául gróf Berchtold Lipót, volt szentpétervári nagykövet emlegetik.

Egy másik bécsi forrásunk ezt adja hírül: „Ma szélteben keringtek olyan hírek, hogy gróf Aehrenthal tényleg le akar mondani. Ezzel szemben megállapítható, hogy a közös külügyminiszter már csak egy hélig marad a Semmeringen s onnan visszatérve, ismét átveszi hivatalának vezetését. Gróf Aehrenthal kitünően érzi magát, mióta a Semmeringen van, nem konzultált orvost s noha dermesztő a hideg, naponta nagyobb kirándulásokat tesz feleségével nyílt szánkón. Bécsből csak a legfontosabb ügyekről referálnak, hogy a külügyminiszter teljesen egészsége helyreállításának szentelhesse minden idejét. Ma megérkezett gróf Szapáry követségi tanácsos, hogy egyes ügyekről előterjesztést tegyen.“

A külügyminiszter-válságról felmerült újabb verziókkal kapcsolatban nem érdektelen felemlíteni, hogy az osztrák keresztényszocialisták dolgoznak a legagilisebben Aehrenthal ellen. Így a múlt héten báró Fuchs, a párt vezére egy salzburgi népgyűlésen hevesen támadta a „kancellárt“ s védelmére kelt Conrad volt vezérkari főnöknek, azt a látszatot keltve, mintha Lueger örökösei mögött egyenesen Ferencz Ferdinánd trónörökös rejtőznék. Ezzel az epizóddal foglalkozik legutóbbi számában a magyar kormányhoz közel álló „P. Lloyd“ s elég érthetően a következő szíjgyeztetel kommentálja:

„Politikai körökben tudják, hogy Fuchs beszéde sugalmazott beszéd volt, sőt azt is tudják, hogy ki a sugalmazó.“

Jellemző, hogy a kormány esti lapja, ha nem is felhatalmazás alapján, sietve kijelenti, hogy a Lloyd idézett passzusa mögött „a magyar kormányt keresni senkinek jogában nem áll.“ Csodálatos, hogy ilyen csekélységtől is mily szörnyen megijedtek.

Lukács László és a Justh-párt.

A munkapárt belső dolgairól rendszeren jól értesült lapársunk, a „N. P. J.“ vasárnapi vezércikkében a közel jövő politikai bizonytalanságairól s a parlamenti munkarendet veszélyeztető jelenségekről elmélkedik. Ezek során kitér a Justh-párt teljesen intranzigens magatartására s a többi lözt ezeket az érdekes megjegyzéseket teszi:

„Justhék obstruálnak. Miért és mily czéllal? Nyilván azért, mert arra számítanak, hogy a többség kormányában ülő pénzügyminiszter segítségével szét fogják robbantani ezt a többséget és ugyan-csak ez államférfiu segítségével maguk fognak be-

jutni a hatalomba. Mi, ha éppen kívánják, szívesen ellátszük, hogy Justhék eme reménye tisztán agyrém. De, hogy kompetens oldalról bármi is történt volna Justhék ez agyrémének elriasztására, arról mit sem tudunk. Mint ismeretes, mielőtt még a Khuen-kabinet megalakult volna, Lukács nemcsak szoros érintkezésben állott Justhékkel, hanem a segítségükkel kormányt is akart alakítani. Azóta mint meglévő tény szerepeltetik, hogy nem szakadt el a szál Justhék és Lukács közt, sőt egyuttal köztudomású az is, hogy maga „a munkapárt is két táborból áll, amelyek közül az egyik a pénzügyminisztert tartja a jövő emberének.“ Mindezekből a „N. P. J.“ azt a következtetést vonja le, hogy ezek a viszonyok táplálják az obstrukció reményeit és ezek teszik érthetővé az ellentállás abnormalis szívságát.

A „Journal“ fejtegetéséhez a magunk részéről csak annyit fűzünk, hogy aggodalmaskodó lapársunk részéről sürgetett czáfolat „Justhék agyrémének elriasztására“, — ma estig sem érkezett meg.

Az appropriáció.

A költségvetés vitája holnap véget ér, úgy, hogy Lukács László pénzügyminiszter holnap már beterjesztheti az appropriációs törvényjavaslatot, amelyet, ha kedden este letárgyal a pénzügyi bizottság és szerdán a Ház elé terjesztik a bizottság jelentését, csütörtökre napirendre is lehet tűzni. Az appropriáció vitája szintén nem lesz tulságos hosszú és annak befejeztével végleg le van bonyolítva a pártok között a múlt év november 8-án létrejött fegyverszünet. Hogy azután mi történjék, az a kormányon múlik. „Az ellenzék arra is megadja neki az alkalmat — írja a Justh-párt orgánuma — hogy rögtön megkezdhesse a harcot a véderőjavaslatért, de arra is, hogy esetleg egy pár hasznos, helyes törvényjavaslatot is letárgyalhasson a harc újabb való kitörése előtt. Annyi bizonyos, hogy a függetlenségi és 48-as párt, amely kedden este értekezletre gyűl össze, a hét középele fogva már teljes harcra készséggel várja a további fejleményeket és az is kétségtelen, hogy az ellenzék többi harcos elemei szintén készen fognak állani a küzdelem folytatására.“

Mint félhivatalosan jelentik, Lukács László pénzügyminiszter, amennyiben a képviselőház a pénzügyi költségvetést a holnapi ülésen elintézné, benyújtja az appropriációs törvényjavaslatot, amelyet a képviselőház pénzügyi bizottsága szerda délután öt órára kitűzött ülésén fog tárgyalás alá venni. A képviselőház plénumának napirendjére az appropriációs törvényjavaslat szombaton, vagy amennyiben a Ház esetleg úgy határozna, pénteken kerül.

A munkapárt értekezlete.

Az országgyűlési nemzeti munkapárt ma este báró Ghillány Imre elnöklésével értekezletet tartott, Gróf Wickenburg Márk előadó ismertette az egyes pénzforgalmi eszközök szaporításáról, továbbá az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött és a múlt évben meghosszabbított szerződést kiegészítő újabb pótszerződést. A két javaslatot hozzászólás nélkül egyhangulag elfogadták. A mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való intézéséről szóló javaslatot Pirkner János előadó távollétében Kazy János államtitkár ismertette. A hajószállításokról, továbbá a tengeri segélynyújtásra és mentésre nézve bizonyos szabályok egységesítése czéljából létrejött két nemzetközi egyezményt, a leánykereskedés, továbbá a fajtalan közlemények forgalmának elnyomása végett Párisban létrejött nemzetközi megállapodásokat, valamint a belügyi és az igazságügyi miniszterek jelentését a bünvádi perrendtartás életbeléptetésére vonatkozólag, amelyeket Heinrich Antal ismertett, az értekezlet egyhangulag elfogadta.

A munkapárt holnap este hét órakor ismét értekezletet tart, amelynek napirendje a következő: 1. A Montenegróval 1911. január havában kötött kereskedelmi és hajózási szerződés bevizsgálásáról szóló törvényjavaslat. 2. A konzuli bírálkodás szabályozásáról szóló törvény hatályának meghosszabbítása 3. Egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló törvényjavaslat.

A kormánypártnak ez a programja arra enged következtetni, hogy mind e javaslatokat,

köztük a valószínűen hosszabb vitát igénylő szervezeti és eljárási javaslatot is, még a véderőreformnak újabb napirendre tűzése előtt akarja elintézni.

A sorozások elhalasztása.

A sorozás elhalasztásáért a külügyminiszter lapja, a „Fremdenblatt“ ujabban az osztrák helyzetet okolja s legutóbbi számában erre vonatkozóan a következőket írja:

„A tárgyi és bizonyos mértékben technikai okokból szükségessé váló *fősorozások elhalasztásáról* a napokban megjelent közlések elvérté teljesen helytelen magyarázatokra adtak alkalmat. Az ügy egész historikumát vizsgálva ezután a lap és végül a következőket mondja: Minden más felfogással szemben megállapítható, hogy a fősorozás elhalasztásánál kizárólag oly szempontok voltak irányadók, amelyek az *ausztriai helyzetből* folytak és amelyek ezáltal kellőképpen indokoltak is vannak. Ha annak az aggodalomnak adnak kifejezést, hogy a sorozásoknak a rendes időpontra való elhalasztása a sorozásra kötelezettekre nézve hátrányos követelményekkel járna, a számba jövő tényezőknél áll, hogy a véderőreform javaslatának *mihamarábbi parlamenti elintézése* révén ezeket az aggodalmnia! előrelátott rendellenességeket lehetőleg csekély mértékben szorítsák.“

Perczel Dezső nem lesz báró.

Félhivatalosan közlik: „A M—g ma este vérezeikkben foglalokzik azzal a híreszteléssel, amely az utóbbi napokban hol az egyik, hol a másik ellenzéki lapban bukkant fel és arról szól, hogy Perczel Dezső, a nemzeti munkapárt elnöke, bárói rangra emeltetett vagy ilyen kitüntetésre javaslatba hozott volna. Illetékes helyen a legutóbbi határozatban kijelentik, hogy ez a híresztelés, akár befejezett tényről, akár tervről szól, nem egyéb, mint minden alapot nélkülöző mendemonda.“

Harez a választójogért.

A Reform Klub választójogi előadássorozatában hétfőn este dr. Kunfi Zsigmond a választójogi általánosításról tartott előadásával szerepelt. Kunfi kifejtette, hogy az általános választójog fogalma alatt tulajdonképpen csak oly demokratikus választójog érthető, amely a censusnak minden formáját kizárja és amelynél a választás szabadságát titkossággal biztosítják. Konzervatív írók és politikusok szokták mondani, hogy általános választójog tulajdonképpen nem is létezik, mert valamilyen korlátja a választójognak mindennél van és mihelyt korlátozva van a választójog, már megszűnt általános is lenni. Csakhogy az általános választójog nem egy bölcsészeti fogalom, hanem egy politikai tény. Általános választójog ez: minden felnőtt férfi és nő azon joga, hogy törvényhozókat, képviselőket választasson. Nagyjában azok azok, akik demokratikus választójogot akarnak, bizonyos korlátozásokat megengedhetnek tartva, általános választójogot fogadnak el egy olyan törvényt, amely a jogot 24 éves korhatárhoz és a férfinemhez való tartozáshoz köti. Ez az a létminimum, amelynél még lehet általános választójogról beszélni. Szólv azonban nem fogadják el egyik korlátozást sem. A husz éves életkoron kívül nincs szükség más korlátozásra. A népesség túlnyomó része ebben az életkorban már önálló keresettel bír, a termelő munkának igen fontos tényezője. A husz éves férfi, mint katona az állam területi integritásának, jogának s jogrendjének védelmezője. A huszadik életévét betöltő nő pedig érett a családalapításra, a gyermekszülés és nevelés felelősségteljes munkájára, bizonyára kellő tulajdonsággal rendelkezik tehát arra is, hogy a leg-
elemibb polgári jogokat gyakorolja. A mai választójog nem ismeri az egyhelyben való lakást az állandó tüzehelyet, a radikális választójog hívei e tekintetben konzervatívok kívánnak maradni. Az általános választójognak másik korlátozása: kulturális. E tekintetben is ragaszkodunk a ma érvényes választójoghoz. Szerinte az analfabétizmus csökkentése nem hozta magával a parlament színvonalának emelkedését. Ha műveltsége nincs is mindenkinek, érdekei feltétlenül vannak, a politikában pedig az osztályérdekeknek kell mérköznök. A kulturális elvetendőnek tartja azért is, mert az állam, mint iskolafentartó nem teljesíti feladatát. Az iskolát nem építő állam és a felnöttek munkáját szükösen fizető munkáltatók tenyészítik az irástudatlanokat és éppen nekik nincs joguk az ő bünükért a politikai jogokból való kizárás büntetésével sújtani a polgárait. Kétségtelen, hogy az állam a legnagyobb zavarokba és a legnagyobb válságokba jutna, ha egy őszszel az összes iskola-

kötelesek eleget tennének a törvény rendelkezésének és helyüket követelnék az iskolában. Ennek az államnak gondolnia sem szabad arra, hogy az iskolavégzettséget bármily ezimen megkövetelhesse a választójogban részesülők. Fejtegetéseit azzal fejezi be, hogy a szabadságnak általában és a választójogi demokráciának is megvan az a nagy-szerű tulajdonsága, hogy — mint Lassale szava szerint Achilles lándzsája — úgy ő is maga gyö-gyítja azokat a sebeket, amelyeket üt. — Sokáig tartó taps és lelkes eljenzés követte Kunfi előad-sát, amely után a Reform Klub helyiségeiben tár-sasvacsora volt, ahol Kunfit több felkészöntőben ünnepeleék.

A Választójog Országos Szövetségének vég-rehajtó bizottságát Justh Gyula elnök 17-én, szerdán este fél 7-re gyűlésre hívta egybe. Az ülés tárgya: a miniszterelnökhöz intézendő választójogi körirat tárgyalása. Az ülésen az előadó dr. Rónai Zoltán lesz, aki a memorandumot a szövetség megbízásá-ból szerkesztette.

A horvát jogpárt akeziója.

Zágrábból jelentik: A horvátoklaktá orszá-gok jogpártjainak központi bizottsága Zágrábban tegnap kezdett konferenciáját ma rekesztették be. Ez alkalomból kommunikét adta ki, amelyben a konferencia következő határozatairól adnak közlést: „Tekintettel a német nyelv fő uralmára és a boszniai és hercegovinai autochton lakos-ságra ebből háramló kárakra, a párt főtanácsa azt a tanácsot adja a jogpárt híveinek, hogy a nyelvkérdés végleges érdemleges elintézését meg nem várva, törekedjenek oda, hogy egyesült erő-vel elsősorban az idegen nyelvek és az idegen érdekeket szorítsák ki az országokból. A pár-tvezetőség helyesli a pártok magatartását a leg-utóbbi horvátországi választások alkalmával. A jogpárt minden politikai és közjogi kérdésben programjának megfelelően működik és a maga erejének gyarapítására törekszik. Ezért sohasem támogathata sem aktíve, sem passzíve a kiegye-zési rezsim és pártjainak képviselőit és híveit.“ — Pártkörökből származó hírek szerint a párt nagy-tanácsa legközelebbi konferenciáját pünkösdkor Szerajevóban fogja megtartani.

Budapest, január 15.

A boszniai tartománygyűlés. Szerajevóból je-lentik: A boszniai tartománygyűlés egy havi szü-nét után ma ismét megkezdte tanácskozásait. A helyzet azonban még mindig nem tisztult, dacára annak, hogy bizonyos tekintetben a pártok han-gulata sokkal kedvezőbb, miután az országos tanács küldöttsége Bécsből kedvező híreket hozott, mely-eket az egész országban meglepéssel fogadnak. A legsürgösebb kérdés mindenképp munkablockk létesítése, még pedig mindhárom vallásfelekezethez tartozó képviselői közreműködésével. Csak így volna lehetséges a tartománygyűlésben uralkodó helyzetből kibontakozni. A tanácskozások minde-ideig pozitív eredménnyel nem jártak, politikai körökben azonban a vallásközi munkapárt létrejöt-tében határozottan biznak. A legközelebbi napok néghozzák majd a döntést arra nézve, vajjon sike-rül-e a tartománygyűlést ily módon munkaképesé-
t tenni.

Interpelláció a szesadótörvény végrehajtá-sáról. Hegyi Árpád az 1908. évi szesadótörvény végrehajtásáról ma interpellációt jegyzett be az interpellációis könyvbé.

Románia politikai válság előtt. Bukarestből írják: Románia újra politikai válság előtt áll. A kétségtelenül lármás visszhangú választásokon a többségre jutott demokraták elvi vezérük, Carp Péter miniszterelnök vezetésével nagy akcióba fogtak, hogy azokat a hibákat, amelyeket szerin-tük az elmúlt politikai regime elkövetett, kirepe-rálják. Ez az akció erőteljes oppozícióra szori-totta az ellenzék vezéreit, akik Tace Jonescu volt igazságügyminiszter vezetésé alatt álló konzerva-tív demokratákat és a Bratianu Jonel volt mi-niszterelnök vezette liberálisokat egy táborba tö-mörítette. Az egyesült ellenzék december hó 19-én nyílt képviselőházi ülésen a képviselői szabadje-gyeket az elnöki asztalra helyezte és úgy a kép-viselőházban, mint a felsőházban vezéreik által fel-olvasott ünnepes-és protestáló nyilatkozat után valamennyi képviselő mandátumáról lemondott. A parlament a lemondásokat nem vette tudomásul, azonban az ellenzéki képviselők és szenátorok a parlaent ülésen nem jelentek meg, ezzel kifejezni akarván, hogy a mai többség bármely intézked-ését alkotmányellenesnek tekinti. A parlamenten kívül azonban a legnagyobb mértékben folyik a harez a közvélemény megnyerésére és a vidéken le-folyó népgyűléseken erőteljes harcra hívják fel pártfeleiket az ellenzék vezérei. Eddig 30 népgy-
lést tartottak az ország különböző részeiben és

január 21-ére országos általános meetinget hívott össze az ellenzék. E meeting után tiltakozó fel-iratot juttatnak a király elé.

A két utolsó tárcza.

← Hazai Samu a hadseregről →

A képviselőház ülése.

Budapest, január 15.

A képviselőház mostanában nagyon szor-galmas. Mult csütörtök óta, vagyis négy nap alatt végzett az igazságügyi- és a honvéd-tárczával, egy egész sereg nemzetközi egyez-ménnyel, sőt ma már a pénzügyi tárcza meg-vitatásába is belefogott, úgy hogy holnap a költségvetés minden részlete elintézését nyer s már csak az appropriáció marad hátra.

Ma mindenképp a honvédelmi előirány-zat körül támadt szócátát fejezték be, amely-ben Polónyi Géza, gróf Batthyány Tivadar és Hazai Samu honvédelmi miniszter vettek részt. A rokonszenves miniszter ezuttal is több jóakaratot és lelkesedést mutatott, mint ameny-nyi érvert tudott sorakoztatni a hadsereg vé-delmében. De a legcsodálatosabb az a védelem volt, amelyben báró Solymossy Ödön előadó részesítette Auffenberg hadügyminisztert, mondván, hogy bizony a munkapárt bizalmatlan lett volna Schönaich utódjában, ha a mi-niszterelnök, aki végre is a többség vezére, meg nem magyarázta volna, hogy bizni illik a közös miniszterben.

Az ülés végén áttértek a pénzügyi tár-czára, amelynek a vitáját Hegedüs Loránt elő-
adó vezette be. Utána Déry Zoltán, a Kossuth-párt kiváló és nagytudású alelnöke gyakorolt erőteljes kritikát a kormány fináncpolitikája fölött, s tartalmas fejtegetései az ellenzék óz-tatlan tetszését váltották ki.

Részletes tudósításunk a következő:

Formalitások.

Návay Lajos elnök féltizenegy órakor nyitja meg az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Beöthy László kereskedelmi miniszter és Sipos Orbán mandátumát véglegesen igazolták.

A Szerbiával és Bulgáriával kötött nemzetközi egyezményeket harmadszori olvasásban is elfo-gadják.

A javaslatokat hozzájárulás végett a főrendi-házhoz teszik át.

Következett a honvédelmi tárcza költségveté-sének tárgyalása.

A honvéd-tárcza.

Polónyi Géza: A pártönkivüli függetlensé-giek nevében kijelenti, hogy bizalmatlanságból nem fogadják el a honvédelmi költségvetést. Kö-veteli, hogy a honvédelmi miniszter terjessze elő az újonczállításra vonatkozó statisztikát. Követeli a békelétszámnak törvényben való megállapítását. Harmadik kérdése a póttartalékosokat érintő 1888. évi 18. törvényozikk interpretációjára vonatko-zik. Ez egy kényes dolog, amelyet tisztázni kell. Nem hiszi, hogy volna magyar ember, aki segéd-kezet nyújtana az alkotmány kijátszásához, mert e tekintetben szomorú példákat láthatunk a tör-ténelemben. Beszél ezután az altiszti kérdésről, majd a lőképzésről és azt fejtegeti, hogy Fran-cziaországban milyen előnyös a katonaságnál a lőképzés.

Ugron Zoltán: Berlitz-módszer szerint. (Do-rültség.)

Polónyi Géza: Van egy hivatásos tiszt-
karunk, most akarnak csinálni egy hivatásos altiszti-kart s ettől már igazán nincs messze a zsoldos, tehát ugyeölván hivatásos hadsereg. Meg-nyugtatóst kér arra, hogy a hadsereg, amelyért olyan óriási áldozatot hozunk, a magyar nemzeti állameszme céljait fogja szolgálni, magyar lesz nyelvében és szellemében. Választ kér kérdéseire a minisztertől, a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Gróf Batthyány Tivadar: Osztozik abban a nézetben, hogy mi se Olaszországgal, se más állammal nem akarunk háborút. De viszont Olasz-országnak is kerülni kellene minden provokációt s első sorban be kellene szüntetni a garnizonok és határok megerősítését. Czfólja a honvédelmi miniszternek azt az állítását, hogy a közös had-sereg fentartása olcsóbb, mintha önálló hadsereget állítanánk fel. Ha önálló hadseregünk volna, a szükséges felszereléseket és anyagokat bizonyára nem Ausztriából szereznék be. Kétségen maga

látta a királygyakorlatok alkalmával, hogy egy divíziót németül, magyarul és horvátul vezényeltek és az ott levő tisztek kijelentése szerint ebből nem lett semmi veszedelem. Ahogy a kormány az altiszti kérdést akarja megoldani, úgy egyenesen a demoralizációt viszi be a hadseregbe. (Zaj és beszélgetés a jobboldalon.) Miután szakszerű tárgyalás nem kell, nekünk hazafias kötelességünk, hogy olyan utra tereljük ezt a dologtalan parlamentet, mely kizökkenti a mostani munkátlanságból. (Nagy zaj.) A javaslatot, mivel bizalmatlan a kormánnyal szemben, nem fogadják el. (Helyeslés és éljenzés a baloldalon.)

Polónyi Géza fölréertett szavait világosítja meg. Idézi a miniszter szavait, amelyekkel kijelentette, hogy a véderőjavaslat életbelépése után hat vanezey főnyi lesz a honvédség békelétszáma. Valahányszor az adatokat kezünkbe vesszük, mindig más számokat kapunk. Ez is igazolja azt a kívánságát, hogy a békelétszámot törvényben kell megállapítani.

Elnök a vita bezárása után öt perc szünetet ad.

Szünet után **Beöthy Pál** alelnök újra megnyitja az ülést.

A honvédelmi miniszter beszéde.

Hazai Samu honvédelmi miniszter reflektál ezután a vita során elhangzottakra. Bakonyi Samu határozati javaslatát elfogadja. A katonai kérdésekről már többször nyilatkozott, most újat nem tud mondani, legföljebb csak ismétlésekbe bocsátkozhatnék. Gróf Somssich Tihamér kifogásolta, hogy egyes magyar csapatok Ausztriában vannak elhelyezve s ebben ezlatosságot lát. A szülő nem lát ebben ezlatosságot. Az elhelyezést a mozgósítás gyors keresztülvitelé magyarázza meg. Utal a geográfiai helyzetre, amelyben Ausztria-Magyarország van. Mi belterület vagyunk, Ausztria pedig a külterület, ezért ezt a részt kell jobban megerősíteni.

Polónyi Géza: De gazdaságilag nagy hátránya van.

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Elismeri, hogy ez gazdaságilag káros. Bakonyi Samu fejtegetéseire válaszul megjegyzi, hogy Bakonyi a szervezet tekintetében olyan kifogásokat tett, amelyek nem esnek az 5 hatáskörébe. A magyar királyi honvédség most önálló hadsereg jellegével nem bír, tehát nem is bírhat azokkal az attributumokkal, amelyekkel az önálló hadsereg nem bír. Azért nincs önálló vezérkara, azért nincs műszaki csapata sem. **Polónyi Géza** szerint a magyar és osztrák honvédségben a paritás nincs meg.

Polónyi Géza: Aránylagos paritás!

Holló Lajos: Kötelességszerű paritás!

Hazai Samu honvédelmi miniszter: A honvédség fejlesztése torén mind a két országnak szuverén joga van határozni s nincs szükség arra, hogy a két honvédség között közös ügyet teremtsünk. (Zaj a baloldalon.)

Polónyi Géza: A pragmatika szankciónak tessék eleget tenni.

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Elismeri, hogy Ausztria előnyben van azval, hogy nem a népesség arányában számítjuk a honvédség legénységét. De hátha egyszer Ausztria azt mondja, hogy neki nincs szüksége honvédegre.

Polónyi Géza: Akkor közös hadsereget kell kiállítani.

Holló Lajos: A pragmatika szankciónak eleget kell tenniük.

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Ha gazdaságilag firtatjuk a dolgot, lehet, hogy Ausztria jobban jár. Az ellenzék számítása azonban így is rektifikációra szorul. Az ellenzék azonokai szerint Ausztriának 33,000 főnyi létszámot kellene kiállítania. Ez nem áll. Minden számításnak megvannak a maga finom vonásai. Csak például hozza föl, hogy Ausztriában ezer emberrel többet tartanak vissza mint Magyarországon.

Polónyi Géza: De ez nincs ám biztosítva!

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Ezzel a példával azt akarja csak igazolni, hogy ezt a kérdést plajbászszal és papíroson nem lehet elintézeni.

Polónyi Géza: Én a miniszter ur plajbászával számítottam. (Derütség.)

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Az altiszti kérdés elsősorban katonai kérdés s csak annyiban tartozik a parlament elé, hogy kéres-e a hadsereg a mai létszámmal hivatásának megfelelni; egyébként az altiszti kérdés pénzkérdés. Az altiszti kérdéssel majd a véderőreform tárgyalása során fog bővebben nyilatkozni. Ami azt a kívánságot illeti, hogy békelétszám törvényben állapítottassék meg, megjegyzi, hogy a békelétszám nem egyéb, mint az ujonczok száma szorozva a szolgálati idővel. A költségvetési létszám azonban nagyobb, mert vannak, akik önként szolgálnak. Lehet, hogy ez csak teoretikus meghatározás, de szerinte ez a békelétszám kontingentálása. Az 1888. évi XVIII. t.-cz. megalkotásakor senkinek sem jutott eszébe valami alkotmányosséértést elkövetni.

Holló Lajos: A gyakorlatban megcsinálták! **Hazai Samu** honvédelmi miniszter megjegyzi, hogy e tekintetben a miniszterelnök vállalja a felelősséget. (Nagy derütség a baloldalon.) Ma is állja azt az állítást, hogy az önálló hadsereg többé kerülné, mint a közös hadsereg. (Ellentmondás a baloldalon.) Amire nem válaszolt, majd a véderővita során fog válaszolni. Kéri a költségvetés elfogadását. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

A munkapárt és Auffenberg.

Solymossy Ödön előadó reflektál Bakonyi Samunak a munkapártnak a delegációban a külügyminiszterrel és hadügyminiszterrel szemben tanúsított magatartásáról mondott kritikájára. Kifogásolta Bakonyi, hogy a munkapártiak élesen támadták a hadügyminisztert s a miniszterelnök becézése után nyomban lecsendesedtek. Erre az a megjegyzése, hogy a miniszterelnök a munkapárt vezére (Derütség.) s az ő szavaiban megnyugodnak. Különben is a hadügyminiszter csak most foglalta el állását s ha mindjárt bizalmat szavaztak volna neki, akkor az ellenzék meg azt kifogásolta volna. (Nagy derütség a baloldalon.)

Bakonyi Samu a zárszó jogán reflektál az előadás és a honvédelmi miniszter szavaira. Az előadó nem tudta eltüntetni a munkapárt furcsa viselkedésének nyomait. Míg a függetlenségi és 48-as párt régi álláspontján maradt s egyforma bizalmatlansággal viseltetik úgy a külügyminiszter, mint a hadügyminiszter iránt. Nem állhat meg a miniszternek az az állítása, hogy az altiszti kérdés a katonai belserveszet kérdése. Ez a felfogás a fogalmak összezavarására alkalmas, amely a jövőben jelentékeny veszedelmet foglal magában, mert a felségjogok tágitására vinne. Helyteleníti a miniszternek azt az eljárását, hogy az 1888. XVIII. t.-czikkért átutalja a felelősséget a miniszterelnökre. Ezt a törvényt a maga helyes szellemébe kell visszaállítani. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

A költségvetést ezután általánosságban és részleteiben elfogadják.

A pénzügyi tárca.

Következett a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalása.

Hegedüs Lóránt előadó röviden ismertette a költségvetést. Különösen az erdélyi földgáz feltárásának fontosságára mutatott rá s kérte a költségvetés elfogadását.

Décs Zoltán a Kossuth-párt nevében reflektál a miniszternek az általános vita alatt mondott becézésnek a vámtételekre vonatkozó részére. Birálja a miniszter ezirányú kijelentéseit; nem mindegy reánk nézve — ugymond — hogy a vámtételek kiadási összege milyen arányban oszlik meg a két ország között. Kifogásolja a költségvetés ide vonatkozó tételeinek összeállítását. Ez egyenesen ellenkezik a törvény rendelkezéseivel. Amíg közös a vánterület, addig úgy a magyar, mint az osztrák vámtételek kiadási tételét a kvóta arányában kellene megosztani. A törvény szerint a közös vámbevétel nem közös bevételi forrás. A Lőpormopolium bevételeit az osztrákok mint saját jövedelmüket számolják el. Harminczkilencz milliót kér a költségvetés a hadsereg fejlesztésére. Akkor lesz megfelelő a költségvetés, ha pontosan meghatározva szembe fognak állítani a kiadási többlet a bevételi többlettel. Nyíltan kell pennünket tájékoztatni, hogy tudjuk, mit kívánnak tőlünk. A nép tulságosan meg van terhelve közvetett adókkal. Fontos ezért, hogy az 1912. évben az első- és másodosztályu kereseti adók megszüntetessenek. Szükségesnek tartja a kőszónbányák olyan kihasználását, hogy külföldi behozatalra ne szoruljunk, de a bérbeadott bányák tulságos kihasználását nem szabad megengedni. Sürgeti a sármási földgáz felhasználását a vidék közgazdasági érdekeinek megfelelőleg. Pártja nevében kijelenti, hogy nem fogadja el a költségvetést. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Földes Béla kéri, hogy beszédét a legközelebbi ülésen mondhasa el.

A Ház hozzájárul.

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét s három órakor berekeszti az ülést.

EGYHÁZAK.

— (Uj katolikus templom Temesvárott.) Temesvárról jelentik: Temesvár város polgársága ismét uj katolikus templom építését határozta el. A millenium alkalmából a gyárkúlvárosban emelték egy millió koronáért monumentális templomot, most pedig az Erzsébet külvárosban fognak templomot építeni, amelynek költségeihez néhány Dessewffy püspök 50,000 koronával járult hozzá. Az építőbizottság ma tartott ülésén elfogadta a tervek 300,000 koronás költségvetéssel. Az árlejtést a város legközelebb kiírja.

A francia kormányalakítás.

— Megalakult a kabinet. — Poincaré programja. — Vádak a volt miniszterelnök ellen. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 15.

A francia kormány Raymond Poincaré elnöklésével véglegesen megalakult. A vitás külügyi tárca vezetését maga a miniszterelnök vette át, míg Delcassé megmaradt tengerészetiügyi miniszternek. Az új kormány már programot is adott. Első teendője lesz véglegesen elintézni a marokkói szerződést, azután pedig megalkotja a proportionális választói jogról szóló törvényjavaslatot.

A francia politika eseményeiről a következő jelentéseink adnak számot:

Az új kormány.

Páris, január 15.

Poincaré elfogadta a kormányalakításra való megbízást és már meg is alakította a kormányt. A lista a következő: miniszterelnök és külügy — **Poincaré**; igazságügy — **Briand**; hadügy — **Millerand**; tengerészet — **Delcassé**; pénzügy — **Klotz**; belügy — **Steeq**; közmunka — **Jean Dupuy**; munkásügyek — **Bourgeois**; közoktatás — **Gruithan**; kereskedelem — **Fernand David**; földmivelés — **Pams**; gyarmatiügy — **Lebrun**; szépművészeti államtitkár — **Léon Berard**.

A kormány programja.

Páris, január 15.

Az új kormány programjáról az hírlik, hogy abban nyomatékkal utalnak annak ezülségére, hogy *mihamarabb el kell intézni a marokkói egyezmény ügyét*, amely a Franciaország és Németország közötti barátságos és lojális viszonyt biztosítja és a két ország méltóságát megóvja. Remélhető, hogy Spanyolországgal is mihamarabb létrejö a megegyezés. A kijelentés hangsúlyozza a szövetségekhez és ententékhez való ragaszkodást, melyek különben most ezilárdabbak, mint voltak valaha. Gondoskodni fog a kormány a hadsereg és tengerészetéről is, melyek a bősége legjobb biztosítékai és amelyek minden eshetőségre készen állanak. A kormány azon készségének ad kifejezést, hogy a köztársasági pártok támogatásával hajlandó a választási reform keresztülvitelére. A kormány el van tökévelve arra, hogy minden erejével azon lesz, hogy a közrend ne zavartassék és hogy a kormány tekintélye teljes mértékben érvényesüljön.

A proportionális választási rendszer.

Páris, január 15.

A *proportionális választási rendszer* hívei különös meglepedéssel fogadják az új kormányt, mert úgy az új miniszterelnök, mint **Steeq** belügyminiszter ismételten a *proportionális választási rendszer érdekében* foglaltak állást.

Az első minisztertanács.

Páris, január 15.

Ma délután volt az első minisztertanács, **Poincaré** miniszterelnök bejelentette, hogy **Morret Pál** átvette a belügyi államtitkárságot. Ezután megállapították a kormánykijelentés szövegét, amelyet kedden délelőtt fognak **Falieres** elnök elé terjeszteni az ugyanakkor tartandó minisztertanácsban. Este félhét órakor az új kormány tagjai az elnökhöz mentek bemutakozni.

A miniszterelnök a miniszterekről.

Páris, január 15.

Poincaré miniszterelnök a „*Matin*” tudósítójának kijelentette, hogy büszkséggel tölti el, hogy oly kabinet élén állhat, amelyben a republikánus párt néhány legkitünőbb vezére a legészintébb és legbarátságosabb közreműködéssel oldala mellett állanak. *Bourgeois*, bár még mindig nem gyógyult ki hosszú, fá-

dalmas betegségéből, szép elhatározással kilépett visszavonultságából, amelyre néhány év óta önmagát elítélte. *Briand*, aki szerényen megelégedett a *kabinet alelnökének* állásával, a maga kitünő képességeivel arra van hivatva, hogy őt, a miniszterelnököt, akadályoztatása esetén, mint a miniszterium szónoka helyettesítse. A *nemzeti védelem* miniszteriuma elsőrangú szervező erőre van bízva, a *közügy és pénzügyminiszteriumok* oly két férfi vezeteli, akiknek kormányférfiúi rávalósága általános elismerésnek örvend. Szólv sulyt helyez arra is, hogy *Lebrun*, aki legutóbb a német-francia egyezményről kifejtett kamarai vitában nagy tehetségének és mélyérzésű szívének adta tanubizonyosságát, megtartsa a gyarmatiügyi miniszteriumot. *Poincaré* végül azon reményének adott kifejezést, hogy kartársainak támogatásával a miniszteriumot a kamara és a szenátus republikánus többsége kedvezően fogja fogadni. Azt hiszem — ugymond — hogy megismételhetem azt, amit az államfőnek mondtam, amidőn munkatársaimat bemutatam:

— A nemzet szolgálatában állunk és az államért teljes erőnkkel, szívvel-lélekkel fogunk dolgozni.

A sajtó az új kabinetéről.

Páris, január 15.

A sajtó az új miniszteriumot kedvezően fogadja és elismeri, hogy *Poincaré*nek sikerült szép számú kiváló politikust egyesítenie kabinetjében. A szocialista radikális lapok azonban némi tartózkodással nyilatkoznak.

A *Radical* írja: A *Poincaré*-miniszterium jellege a belpolitikai kérdések szempontjából nem egészen világos, míg *Caillaux* miniszteriumának belpolitikai tekintetben határozott iránya volt. A mérsékelt lapok aggodalmakat hangoztatnak *Steeg*, a leghatározottabb *combesista*, belügyminiszteré és *Millerand* hadügyminiszteré való kinevezése miatt.

A *Figaro* sajrálja, hogy *Delcassé* az új miniszteriumban helyet foglal, mert a marokkói politikában elkövetett hibái támadási célpontul szolgálhatnak.

Jaurès a *Humanité* hasábjain örömeinek ad kifejezést, hogy *Delcassé* nem került a külügyek élére. Több lap dicsőrérettel szól *Bourgeois* özetlenségéről, aki a szerénynek látszó szocialis miniszteriummal megelégedett.

Vizsgálat *Caillaux* ellen.

Páris, január 15.

De la Haye képviselő levelet írt a miniszterelnöknek, amelyben a kamarai és szenátusi leplelésekre hivatkozva, bejelenti szándékát, hogy interpellációt intéz hozzá a kamara egyik legközelebbi ülésén *Caillaux* volt miniszterelnök pénzügyi üzemelmei és egyéb titkos inrikái ügyében, ha ugyan a miniszterelnök erre már a kormány-nyilatkozatban világosságot nem derít. Ha pedig a miniszterelnök az interpellációra nem válaszolt, úgy azt határozati javaslat formájában fogja előterjeszteni a kamarában és azt fogja indítványozni, hogy indítsanak vizsgálatot a volt miniszterelnök ellen és megfelelő módon büntessék meg.

KÜLFÖLD.

Egynapos kormányválság Spanyolországban

— *Kegyelem a cullerai forradalmároknak.* —

— *Saját tudósítónktól.* —

Budapest, január 15.

Spanyolországban a cullerai forradalmárok megkegyelmezésének ügye majdnem veszedelmes kormányválságot idézett elő. A barcelonai halálra ítélt hét forradalmár közül ugyanis hatot kegyelemre ajánlott a kormány a királynak, de kihagyta *Cuqueta* munkásvezért a emiatt az egész országban kormányellenes mozgalom támadt és a munkások általános sztrájkokkal fenyegetőztek. *Canalejas* miniszterelnök

erre megjelent a király előtt s közölte, hogy a minisztertanács e mozgalomra való tekintettel határozta el magát most *Cuqueta* kegyelmi kérvényének pártolására. Hogy ezt eddig nem tette, politikai hibának tartja s ezért *előterjeszti a maga és kartársai lemondását*.

A király a halálra ítélt *Cuquetának megkegyelmezett*, a miniszterelnököt azonban biztosította bizalmáról és kérte, hogy *maradjon hivatalában*. *Canalejas* erre kezdetben nem mutatkozott hajlandónak, de később, minthogy a király a kormány hibáját a kegyelmi eselekedettel jóvá tette, ismét elvállalta hivatalát s a kormányt az egy napig tartó kormányválság után eddigi minisztertársai élén átvette. Spanyolországban a királyi kegyelem általánosan jó hatással volt és Madridban nagy óváziót rendezett a lakosság a királyi palota előtt.

Az angol királyi pár bécsi látogatása. Bécsből jelentik: Most folynak a tárgyalások *Bécs* és *London* között az angol királyi pár bemutatkozó látogatásáról és gróf *Mensdorff* londoni nagykövet legutolsó bécsi útja is ezzel függött össze. Még nincs meghatározva a bécsi látogatás időpontja, mert az *Ferencz József* király egészségi állapotától függ, minthogy a fejedelmi vendégek bécsi időzése súlyos reprezentatív kötelességekkel jár. Valószínű, hogy május első hetében érkeznek az angol királyi pár s két-három napot fog Bécsben tölteni. A program főbb vonásokban már meg van állapítva. Az uralkodó család tagjai, élükön öfelségével a nyugati pályaudvaron fogják ünnepélyesen fogadni a királyi párt, akik a Burg szertartási lakosztályában fognak megszállani. Már első nap nagy udvari ebéd és családi lakoma lesz, másnap délelőtt fogadás az angol nagykövetségben, diszeldadás a színházban. A program azonban nem végleges, míg a király jóvá nem hagyta.

Heléna hercegnő hozománya. Belgrádból jelentik: A hivatalos lap közli a király által szentesített törvényt, mely *Heléna* hercegnőnek egymillió dénár hozományt és 400.000 dénár értékű kelenyget juttat.

A németországi választások. Berlinből jelentik: Az eddigi választási statisztika szerint a szocialdemokrata szervezetek teljes egymillióval haladják meg a múlt évben leadott szavazatok számát. A nemzeti szabadelvűeket annyira megdöbbentette a szocialisták sikere, hogy eddigi határozatuktól eltérőleg kimondták, hogy a *pótválasztásokon nem a szocialistákat, hanem a konzervatívokat és a centrumot fogják támogatni*. A német választások egyetlen heves incidense a *dittelsheimi* körületben történt. Az agráriusok a választás előtt bort, szivart és különböző ajándékokat osztottak szét, mire a szocialisták tiltakoztak ez ellen és összetűztek az agráriusokkal. Heves verekedés támadt, melyben *tizennégyen súlyosan megsérültek*. Ötven letartóztatás történt.

Berlinből jelentik: A képviselőház ma első ülését tartotta. *Kröcher* elnök a király háromszoros életetésével nyitotta meg az első ülést.

A képviselőházban dr. *Lentze* pénzügyminiszter hosszabb beszéd kíséretében terjesztette be a költségvetési javaslatot. Délután 5 órakor a ház másik ülést tartott, amelyen báró *Erffach* konzervatívot választották meg elnöké. Alelnökké dr. *Porsch* centrumpartit, dr. *Krause* nemzeti liberálist választották meg. Jegyzőkké újból a múlt ülésszak jegyzőit választották. Az urakháza *Becker* és *Landsberg* bárót újból elnökökké választotta.

Az angol királyi pár hazatérése. Kairóból jelentik: A *khedive* az angol királyi pár üdvözlésére *Port-Sudanba* megy, ahol ez alkalomból nagy ünnepélyek lesznek. *Fitchener* lord, aki már oda utazott, *Port-Saidba* kíséri a királyi párt, ahol társaskozás lesz. — Párisból jelentik, hogy újabb jelentések szerint a francia páncélos-hajóhadosztály az Indiából visszatérő angol királyi párt nagy Gibraltár, hanem *Malta* előtt forja üdvözölni.

A porosz trónbeszéd. Berlinből jelentik: A porosz képviselőház mai megnyitására a miniszterelnök által felolvasott trónbeszéd hangsúlyozza, hogy Poroszország pénzügyi helyzete a legutóbbi pénzügyi évben kedvezően alakult. Megemlíti a beszéd a múlt nyári szárazságot, a vele kapcsolatos rosszabb termést és az áremelkedéseket, megjegyzi azonban, hogy a kezdetben táplált aggodalmak sok

tekintetben túlzottaknak bizonyultak. A németiség megtartása és erősítése a vegyes nyelvű országok részekben kiváló gondoskodás állandó tárgya. Egy másik törvényjavaslatban kérni fogja a kormány a Nyugat-Poroszország és Pozen tartományokban a földbirtok tehermentesítésére felhasznált és bevált pénzeszközöknek néhány más ország részre való kiterjesztését is.

Az olasz-török háború.

— *Olaszország békejavaslata.* — *A török parlamenti zavarok.* — *Nines alkotmánymódosítás.* — *A török kamara feloszlatása.* —

— *Saját tudósítónktól.* —

Budapest, január 15.

A harcztérről nem érkeznek nagyobb jelentőségű hírek, a háború egyhanguan folyik tovább és közben ismét felmerül a béke kérdése. A portához érkezett hírek szerint Oroszország a berlini szerződés szignatárius nagyhatalmai elé javaslatot terjesztett, amely arra irányult, hogy véget lehessen vetni az ellenségeskedéseknek Olaszország és Törökország között. A javaslatot csak akkor fogják a portának eljuttatni, ha a szignatárius nagyhatalmak hozzájárulnak. Mivel az orosz javaslat azon alapul, hogy Törökország mondjon le az afrikai gyarmatról, már eleve ki van zárva, hogy Törökország azt elfogadja.

Törökországban a parlamenti zavarok csaknem a tetőpontra hágáltak. A török kamara egy nagyjelentőségű ülésében az alkotmányrevízióra vonatkozó kormányjavaslatot amely szerint a szultánnak meg legyen a joga, hogy a szenátus hozzájárulása nélkül is feloszlatassa a kamarát, — elvetette és ennél fogva a *Szaid-kormány* állása tarthatatlan lett. Politikai körök értesülése szerint esütörtökig be fog következni a török kamara feloszlatása és kiírják az új választásokat.

Mai hireinket itt adjuk!

Tripoliszban.

Róma, január 15.

Benghasiból jelentik, hogy az olasz sereg elköszült az erődítésekkel és a tüzérség számára nagyon kedvező hadállásokat foglalt el. Az ellenség Gelbelnél van koncentráva s körülbelül 14—15.000 főnyi. Az arab és török egyesült sereg bőven kap löszereket és eleséget. Az olasz táborból a benghasii polgármester vezetésével, aki meghódolt az olaszoknak, egy nagyobb csapat arabokkal együtt kémsemlére indult ki Benghasitól délfelé 18 kilométerre, mert hír jött, hogy ott az ellenségnek nagy fegyver- és löszraktára van. *Sikerült is az olaszoknak négy ágyút és ezer fegyvert zsákmányolni*. Az ellenség felhagyott a támadásokkal, mert most várja, hogy az ország belsejéből segítségcsapatok jöjjenek.

Harc a Vöröstengeren.

Róma, január 15.

A *Stefani*-ügyvétség jelenti: A *Konfuda* melletti tengeri ütközetről a Vörös-tengeren lévő olasz hadihajók parancsnoka a következő jelentést küldte a tengerészetiügyi miniszteriumnak:

Abban a feltevésben, hogy számos török ágyunaszád menekült *Konfuda* irányában és hogy e helyet, valamint *Midit* és *Lohaját* erős ellenséges csapatok tartják megszállva, elhatároztam, hogy a *Massua* mellett veszteglő összes hadihajókat egy közös akcióban egyesítem, hogy ellenségünk ágyunaszádjainak elmenekülését megakadályozzam. Rendeletemre a *Calabria* és *Puglia* csatahajók a *Gabskar* melletti török tábor bombázták, a *Piemonte*, *Garibaldino* és *Artigliero* pedig a gettai partvidékek kémlelték ki. Később a *Gabskar* felől visszaérkezett két hadihajó *Lohaja* és *Midit* ostromára indult. E hajók nagy károkat okoztak a török táborban, lerombolták a midi-i erődítményeket és megakadályozták, hogy újabb török csapatok menjenek *Lohajába*. A *Garibaldino* a másik két hajóval időközben a csatornán felfelé hajózott és 7-én este észrevette a hét török ágyunaszádot, valamint

egy harszerűleg felszerelt jachtot, amelyeket Konfudeig üldöztek. Az ágyunaszádok mintegy 6000 méter távolságból megkezdtek a tüzelést a parti erődítményeken elhelyezett ágyuk támogatásával. Hajóink viszonyozták a tüzelést. A harc körülbelül három órán át tartott és a sötétség beálltával az ellenséges hajók teljes harc képtelenségével végződött. A törökök nagy rendtelenségben menekültek hajóikról, amelyek közül többeket zátonyra juttattak. A mi hajóink nem szenvedtek kárt. A teljesen tönkretett ellenséges ágyunaszádokat másnap felgyújtották, minthogy azok elszállításra többé nem voltak alkalmasak, a jacht kivételével, amelyek a hajók magukkal is hoztak. A hajók másnap Konfudát kezdték bombázni és tönkretették az erődítményeket, valamint egy épületet, amelyen török lobogó lengett. Az ellenség erre elhagyta Konfudát. A partra szállított tengerészek nagy mennyiségű löszet, harci szerszámot és lőszert szállítottak, amelyeket a török tengerészek előző éjjel menekülésükkor az erődbe vittek. Ezenkívül még több ágyut és gyorstüzélszert és számos tengerészeti műszert szállítottak. Az elpusztított török hajók közül egy 700, egy 350, a többi öt pedig 200 tonnás volt. Ágyunk az egész akció ideje alatt egy mecsetet vagy magánházat sem sértettek meg. A Piemonte és az ellenségtől zsákmányolt jacht a napokban érkeznek Konfudába.

A török kamara szenzációs ülése.

Konstantinápoly, január 15.

Assım bej külügyminiszter a kamara ülésén kifejté, hogy már tíz nap óta folyó vita a kérdést eléggé megvilágította. A belügyi és a külügyi helyet nem engedik meg a tárgyalás halogatását, mert országos érdekek szenvednének emiatt. A kormány a vita berekesztését ajánlja. (Helyeslés.) Seyd, az ifjutörök-párt vezére szólásra akar emelkedni, hogy az ellenzék rágalmaival megegyezzen, minthogy azonban az ellenzék azzal fenyegetődött, hogy az ő szónokai is felszólalnak, lemond a szólás jogáról. Ezután 141 szavazattal 39 ellenében elhatározzák a vita berekesztését. A közoktatásiügyi miniszter kifejté, hogy a kormány hozzájárul az alkotmánymódosításra vonatkozó, a bizottságban módosított indítványhoz. Az ellenzék zajosan tiltakozik az azonnali szavazás ellen. Ehhez azonban az elnök és a többség ragaszkodnak és az elnök a szavazást elrendeli. A javaslat mellett 125-en, ellene 105-en szavaztak. Elnök kijelenti, hogy a javaslatot, nem lévén meg a kétharmad többség, a ház elvetette. (Helyeslés az ellenzéknek. Derűtlenség a többségnek.) Az elnök a legközelebbi ülést hétfőre tűzi ki.

Az alkotmány most érvényben levő 35. cikke értelmében a kormány az ellenzékkel való viszályát a szultán elé terjeszti. Ennek jogában áll, hogy a kamarát a szenátus hozzájárulásával feloszlassa. A szenátusban, hír szerint, erre meg van a kellő többség.

A kamarát feloszlatják.

Konstantinápoly, január 15.

Hír szerint a kabinet jelentést tett a szultánnak a kamara tegnapi határozatáról és a kamara feloszlatásának szükségességét fejtette ki. Valószínűnek tartják, hogy a szultán holnap leiratot fog intézni a szenátushoz, amelynek hozzájárulását fogják kérni a kamara feloszlatásához. Ellenzéki körökben azt hiszik, hogy a szenátus mindenképp követelni fogja a 35. szakasz szigorú alkalmazását, amely a visszautasított kormányjavaslatnak újból a parlament elé való terjesztését kívánja. A szenátus csak azután járulna majd hozzá a feloszlatáshoz.

Konstantinápoly, január 15.

A szenátus külön bizottságának kilenc tagja a következők: Hilmi pasa, Said herceg, Bosaria, Ghilib, Salih pasa, Dilber, Djafer serif, Hakkü uléma és Husni tábornok. A legtöbben az ifjutörök párt levei, kik ezután remélik a kamara mihamarábbi feloszlatását. Hír szerint Hilmi pasa, aki ezt eleinte ellenezte, megváltoztatta felfogását. Hír szerint az ifjutörökök tegnap minden befolyásukat latba vetették, hogy Hilmi pasát rábíráják, hogy a nagyvezér

lemondása után foglalja el annak hivatalát. A kamara feloszlatására vonatkozó dekrétum már alá van írva. Portakörökből származó hírek szerint Hilmi pasa a belügyi kormányt veszi át.

A szultán leirata a szenátushoz.

Konstantinápoly, január 15.

A szenátusban felolvasták a szultán leiratát, mely felszólítja a szenátorokat, hogy a kamara feloszlatása mellett foglaljanak állást.

A második tet-mrehívás.

— A Zsilinszky-fiuk az esküdtszék előtt. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 15.

Mozgalmas napok virradtak ma a budapesti büntető törvényszékre: megkezdődött a Zsilinszky-fiuk bünpörének esküdtszéki tárgyalása, amelyen — a megemmisített gyulai ítélet után — immár másodszor hívták tetemre a két magáról megfélemlített fiatal embert, akik atyjuk védelmével halálra sebeztek Achim L. Andrást, Békés-Csaba féltelmetes országgyűlési képviselőjét, a parasztkirályt.

Gyilkossággal vádolta őket az ügyész, de ma tárgyalás előtt a főügyész ezt a vádját elejtette, illetve haláltokozó súlyos testisértéssel minősítette. Harmincz tanult idéztek be a tárgyalásra. A legérdekesebb alakja kétségtelenül Achim L. András özvegye, aki fekete ruhában, gyászosan jelent meg az esküdtek előtt. Röviden felel a hozzáintézett kérdésekre s amikor csak teheti, kimutatja a halott iránt való nagy szeretetét, a ragaszkodást egyébként háziszarnoknak ismert ura emlékéhez. „Nem emlékszem mit mondott” — mondja egy ízben — de szavai a szívembe vannak vésvé. Ezen az egy momentumon kívül csak a vádlottak öz atyja vallomáskor vonul át a termen némi elfogódottság.

A két vádlott nem igyekezett rokonszenvekeltésre. Sőt Zsilinszky Gábor, aki jelenleg tízérvénytelen, konfliktust is okozott, nem akarta letenni a csákóját és az oldalfegyverét. Erre az elnök, hogy Zsilinszky Gábor vádlotti állapotát jelezze, két szuronyos őrt rendelt melléje.

Mielőtt azonban megkezdtek volna a tulajdonképeni tárgyalást, az elnök érdekes kijelentést tett. Hivatalos tudomása van róla, hogy a vádlottak érdekében leveleket irtak az esküdteknek. Ez a dolog, amely fogásnak látszik, nem sikerült, mivelhogy az esküdtek kijelentették, hogy egyikük sem kapott levelet.

A tárgyalás, amely kétórán félbeszakítással esti tíz óráig tartott, sok érdekes momentumot foglalt magában. Nem utolsó volt annak az „öszbecsavarodó” urnak a szerepe, aki „hecczelte” kint a folyosón Andrássy Károlyt a vallomása miatt. A feszült levegőben a védők között is majd összefúzásra került a sor. Fényes Samu a főmagánvádoló képviselője tiltakozott az ellen, a szavak között felhangzó gyanúsítás ellen, mintha egyes tanúk ki lennének tanítva. Kenedi védő elégtételt szolgáltatott neki.

Nagyon érdekes volt a vallomásoknak az a része, amelyekből kikiáltott a vélekedés, hogy minek tartják vidéken a sajtót. Támadásra és védelemre. Hallottuk miért és hogyan alapítanak vidéken lapokat. Mindenről szó esett ott, csak kulturáról, életszükségletéről nem.

Dr. Remenák kórházi főorvos vallomásából kiesillámlott kissé az igazság, hogy Achim végeredményben a maga nyakasságának az áldozata volt. Operációval még lehetett volna rajta segíteni. Ezen alapult hát a vád elváltozása, gyilkosság helyett halált okozó súlyos testisértés. Igen kínos volt Fekete esendőrnek vádaskodó vallomása. Azzal vádolta meg ismételtén a gyulai vizsgálóbíró és a csabai járásbíró, hogy a vizsgálatnál összejátszottak a vádlottakkal. Lehetetlen, hogy egy ilyen vallomásnak következménye ne legyen akár a esendőrre, akár a meggyanusított bírókra nézve.

A tárgyalásról a következő tudósításunk szól:

A megváltoztatott vád.

A tárgyalás pontban kilenc órákor kezdődött. A terem a szorongásig megtelt. Ott voltak a hadbírók tagjai is Papp tábornok vezetésével, az emeleti páholyban.

Az ítélőtáncban Balogh György elnökölt. Szavazóbírók Sály és Mikovics. A vádhatóságot dr. Selley Barnabás királyi főügyési helyettes, a főmagánvádoló dr. Fényes Samu képviseli, védők dr. Kenedi Géza és dr. Keppich Frigyes.

Az esküdtszék így alakult meg: Rendes esküdtek: Gabos Róbert Samu petróleumkereskedő, Balázs Sándor műszaki kereskedő, Wurglics Antal vendéglős, Bréhm Antal háztulajdonos, Katona József r.-társasági titkár, Kelemen Sándor nyug. bankigazgató, Leszik Károly könyvkötő, Szerencs József kereskedő, Róth Szigfrid háztulajdonos, Szabó Miksa rövidáru kereskedő, Micky Miksa háztulajdonos és Ágoston Miksa igazgató. Helyettes esküdtek: Balogh Zoltán hivatalnok és Pesszl Lajos háztulajdonos.

Az esküdtek meghitelesítése után az elnök megállapítja, hogy a tanúk valamennyien megjelentek.

A vádlottak kihallgatására került most a sor. Az elnök előbb fölolvastatja a vádiratot s kérdést intéz a királyi ügyészhez, hogy föntartja-e a vádat?

Az ügyész: Az előző esküdtszéki tárgyalás megemmisítéssel végződött. Az ott történteket figyelmen kívül nem hagyhatom, de hogy az eljárás gyorsabbá tegyem, a vádat föntartom, de a minősítéstől eltérő és a vádlottakat a btk. 301. szakaszába ütköző és 306. szerint minősülő halált okozó súlyos testi sértéssel vádoló, mint tettsársakat.

Gyilkosság védekezés közben.

Ezután az elnök Zsilinszky Gábort szólította elő.

Zsilinszky a bíróság elé áll. Az elnök ekkor szólalt föl az oldalfegyver dolgában s az érdemi kihallgatásra csak akkor került a sor, amikor ezt elintézték, úgy hogy két szuronyos börtönőrt állítottak a vádlott mellé.

Az elnök: Mi indította arra, hogy Achim Andrást a lakásán fölkeressék és megtámadják?

— Előző nap egy Achim által szerkesztett lapot kaptunk kézhez, melyben Achim András súlyos sértésekkel illette atyámat és nagybátyámat. Atyámat egyebek közt azzal vádolta meg, hogy egy parcellázásnál visszaéléseket követett el s hogy, egy mérnök arcul köpte. Ez a cikk arra indított bennünket, hogy fölkeressük Achimot s felszólítsuk, hogy a rágalmaikat vonja vissza. Kerestük a Fiume-kávéházban, a városban, de nem találtuk. Erre abban állapotunk meg, hogy másnap a lakásán fogjuk felkeresni Achimot. Az volt a szándékunk, ha nem vonja vissza a sértést, sajtó útján fogunk magunknak elégtételt szerezni. Ementünk a lakására s bementünk a konyhába, a eselétől megkérdeztük, hogy otthon van-e Achim ur. Azt mondta, otthon van s hogy be fog bennünket jelenteni. A eseléd bement, majd öt percz múlva kijött s azt mondta, hogy a képviselő ur nyomban fogadni fog bennünket, mi vártunk.

— Dehogyan vártak. Rögtön bementek.

— Vártunk s aztán bekopogtattunk. A szabad szóra bementünk. Achim a szoba tulsó sarkán állt. A bátyám bemutatkozott, majd előálltam s én is bemutatkoztam neki. A bátyám erre azt mondta, hogy azért jöttünk, hogy fölkerjünk, hogy szüntesse meg atyám ellen a támadást, Achim erre botot ragadott.

— Achim kezében nem volt bot, mert akkor kelt föl.

— Kérem, bot volt a kezében.

— Milyen bot?

— Egy fekete színű bot. Azt mondta, hogy takarodjunk ki. Majd ütésre emelte a botot s ré akart ütni a bátyámra. Ekkor az elnök közbeszólt:

— Intelligens emberhez nem illő a hazugság. Önnek joga van ugyan hazudni, de éppenséggel nem férna a hazudozás.

A bátyám védekezett s ő is ráütött Achimra. Achim erre megragadta bátyámat, lenyomta az ágyra és fojtogatta. Én féltem, hogy a bátyámat megfojtja, elővettem a revolveremet s ijesztésül löttém.

— Háromszor löttél?

— Egyszer.

A revolver szerepe.

Ezután Zsilinszky Endrét hallgatták ki.

— Nem érzem magamat bűnösnek, így kezdte vallomását a vádlott. Hítás vagyok abban, hogy én vettem föl öcsém előtt az eszmét, hogy elégtételt kell szerezni az apám ellen intézett támadásért. Sem én, sem az öcsém, soha politikával nem foglalkoztam, sőt undorral fordultunk el at-

tól a szennytől, mely Békésabát elárasztotta. Achim lapja sokszor támadta atyámat, de ilyen vérlázító módon soha s én azt mondtam: Achim ur, eljöttünk, hogy vonja vissza az apám ellen szórt rágalmakat. Achim erre erélyes hangon ránt szót: „Takarodjanak!” Nekünk jogunk volt ide jönni, mondtam s újra fölívom, hogy vonja vissza a rágalmakat.

Erre Achim a fejem felé sujtott. Ugy emlékszem, hogy felfogtam az ütést s én bottal feléje sujtottam. Erre megragadott s az ágyhoz szoritott, majd fojtogatott. Ekkor az öcsém rászólt:

— Ne bánts a bátyámat, mert lövök!

Ebben a pillanatban eldőrdült a lövés. Achim a lövés után nyomban elboccsátott s mi sietve távoztunk.

— Egyszer lőtt csak az öcsösem!

— Csak egyszer.

— Mikor menekültek s az öreg Vicsián föl akarta magukat tartóztatni, ön revolvért fogott rá.

— Én nem fogtam rá.

— A helyszínén csak az ön botját találták meg. Achimnál nem is volt bot.

— Volt nála bot, azt határozottan mondhatom.

Az elnök tíz percze felfüggeszti az ülést. Szünet után az elnök felszólítja a vádlottakat, mutassák meg, miként folyt le a dulakodás.

Zsilinszky Endre kezébe veszi a botot s megmutatja, hogyan támadt rá Achim s hogyan védte ki az ütést. Zsilinszky Gábor pedig azt magyarázta el, hogyan védte meg a bátyját.

Ujabb tanukat kérnek.

Dr. Kenedi Géza a tanuk kihallgatása előtt a bizonyítást a maga részéről arra óhajtja kiterjeszteni, hogy Achim olyan terrorizmust fejtett ki, hogy a művelt emberek kénytelenek voltak fegyvert viselni. Ezért viseltek fegyvert a vádlottak is. Több tanu kihallgatását kéri.

— Igen kérem a Méltóságos Elnök urat, így fejezi be előterjesztését a védő, méltóztassék megkérdezni a magánvádló tisztelt képviselőjét, Fényes Samu urat, vajjon azt a brosurát, melyben ennek a pörnek a tényállását a maga izlése szerint ismerteti s melyben a többek közt engem is hazugnak nevez, nem küldte-e meg az esküdt uraknak is. Ezt Fényes tagadja.

A bíróság a védelem által kívánt tanuk közül csupán Gabnai Antalnéat rendelte el beidézni. A többi kívánt tanu kihallgatását mellözi. A védelem ez ellen semmisségi panaszszal élt.

Az áldozat özvegye.

Elnök Achim Andrásné kihallgatását rendeli el.

— Van-e közvetlen tudomása a férjével történetekről?

— Én, mikor az eset történt, nem voltam otthon. Másnap, hétfőn, jöttem haza, akkor már a kórházban volt. Itt mondtam neki, hogy: Látod, minek írtál azokba az ujságokba, most mi lett a következménye. Az uram erre azt mondtotta:

— Nem történt volna meg, ha előre tudtam volna, de orvul támadtak meg. Egyik fejbe ütött, a másik lőtt.

— Otthon voltam, mikor a bíróság helyszíni szemlét tartott, de nem voltam jelen, mert feküdtem.

Elnök: Igaz-e, hogy maga a temetés után abban az ágyban feküdt, melyben férje fekvődni szokott és a párnán két véresepp volt, amit Gabnai Antalné is látott.

— Nem feküdtem abban az ágyban, a hálószobában feküdtem. Azt nem tudom, hogy a férjem párnáján véreseppék lettek volna.

Elnök a vádlottakat szembesíti tanuval. Vádlottak tanu vallomását valótlannak mondják.

Ezután felolvasták Achim Andrásnak a kórházban tett vallomását, ugyszintén a szemlejegyzőkönyvet. Achim vallomásában azt állította, hogy a Zsilinszky fiuk hálószobájába azzal rontottak be: most meghalsz kutya! — s azzal az egyik botjával megütötte, a másik hatszor rülött.

Elnök: Vádlottaknak van valami észrevétele Achim Andrásnak halálóságán, eskü alatt tett vallomására?

Vádlottak (egyszerre): Valótlan.

Elnök ezután elrendeli a Békésabai Friss Ujság cikkeinek felolvasását.

A vádlottak apja.

Most a vádlottak apját, idős Zsilinszky Endre dr.-t szólítja be az elnök, aki elmondja, hogy 60 éves, nyug. tanár, evangélikus vallásu.

Elnök: Milyen viszonyban állott ön Achim L. Andrásal?

— Sem jóban, sem rosszban. Ellenségeskedés, gyűlölködés nem volt köztük. Személyes ellenségeskedés családnk között soha nem volt. Megtörtént ugyan, hogy népgyűléseken Achim oly tényeket imputált nekem, miket soha sem követtem el,

de személyes összeütközés közöttünk soha sem volt. A budapesti Friss Ujság tudósítója megjelent nálam, aki elmondotta, hogy Békésabán az összes vezető emberektől intervjúkat szerzett az itteni viszonyokról, s tőlem is kérdezősködött, mire én elmondtam egy és más olyan dolgot, amit azelőtt már többször elmondtam Achimról és a viszonyokról.

— Volt-e tudomása Achim lapjának támadásairól?

— Az első támadás elolvasása után felutaztam Budapestre bátyámhoz, kit szintén mélyen sértett Achim támadása, hogy megbeszéljük, hogy sajtó-pert indítsunk Achim ellen. Ez alatt történt a szerencsétlenség, amit én a fővárosban tudtam meg.

— Igaz-e, hogy előzőleg fiait, akik egy támadás alkalmával az elégtételszerzésről beszéltek önnek, leintette, s azt mondtotta, hogy ne avatkozzanak bele az ön dolgaiba?

— Igaz.

— Mi célja volt a „Szabadság” című lap megindításának, amelynek ön is alapítója volt?

— A „Szabadság”-nak nem voltam alapítója. Székely Lajos ügyvéd egy alkalommal említette, hogy lapot akar alapítani, s kért, hogy támogassam. Én 50 koronát adtam a lap céljaira, de laptulajdonosul való bejelentésemről nem volt tudomásom, az az én megkérdezésem és beleegyezésem nélkül történt.

— Hozzájárult ön a „Szabadság” Achim L. András ellen irányuló programjához?

— Nem is volt tudomásom róla.

Kenedi védő: Miből származott Achimnak ön ellen való haragja?

— Egyházi természetű ügyekből, de személyes összetűzés nem történt közöttünk.

— Miért fordultak önök a lapalapításhoz, mikor bíróság előtt folyamatba tettek Achim ellen különböző ügyeket?

— Nem volt semmiféle védelmi eszközünk. Bírói ítéletet nem kaptunk az immunitás miatt, lovasias elégtételt nem szerezhettünk, mert egy lovasias ügy alkalmával Achim két vasvillás embert küldött ellenfeléhez. Így hát csak a sajtó lett volna egyetlen fegyverünk vele szemben.

A többi tanu.

Ezután Ladányi István 38 éves békésabai kereskedő kihallgatása következett, aki elmondja, hogy a „Békésabai Friss Ujság”-ot Achim mi módon vette meg Szebenyei Ernő biztatására háromszáz koronás váltóval.

Elnök: Hordott-e Achim botot.

— Határozottan nem máskor, csak mikor fájt a lába.

Kenedi védő betérjeszt egy naptárt, melyben Achim bottal van lefotografálva.

Tanu: Kérem, ez egy csuf fotográfia, mert Achim nem hordott botot. (Derültség.)

Kenedi védő: Igaz-e, hogy önök az utóbbi időben féltették Achimot attól, hogy valakibe belekös s ebből kellemetlensége lesz.

— Achim nem volt kötözködő ember, de ha valaki belekötött, annak nem maradt adása.

Kocsinszky Mátyás 26 éves békésabai földbirtokos a következő tanu. Az eset előtt való este találkozott a Zsilinszky-fiukkal. Beszélgettünk és kérdezte Zsilinszky Endre tőlem, hogy olvastam-e az apja elleni támadást. Említette Zsilinszky Endre, hogy szeretné békés uton rábíri Achimot, hogy szüntesse meg az apja ellen való támadásokat. Azt nem mondtotta, hogy ha Achim nem vonja vissza a támadásokat, elbánnak vele.

— Hát akkor miért kérte el Öntől a revolvért?

— Azért, mert tudta, hogy Achim rabíátus ember s biztonságban akarta érezni magát, ha valahol megtalálják Achimot, vagy felkeresik a házában.

Andrási Károly békésabai téglyári hivatalnokot, aki még nem volt kihallgatva, hallgatta ki ezután a bíróság. Elmondta, hogy az eset előtt való estén találkozott az utczán a Zsilinszky-fiukkal, akikkel egy előtte ismeretlen fiatal ember ment s ez azt mondtotta, hogy menjenek el Achimhoz és kérjék meg, hogy vonja vissza sértéseit. Ha pedig nem teszi meg, akkor inzultálják.

Elnök: Nem tudja, hogy ki volt ez a harmadik egyén?

— Utólag hallottam, hogy Kocsinszky Mátyás volt.

Tanu szembesítik Kocsinszky Mátyással, aki a vallomást valótlannak mondja.

Elnök: Elmondottá ön valakinek, hogy mit hallott?

— Elmondottam másnap reggel három kollégámnak.

Kenedi védő: Hol történt a beszélgetés?

A posta előtt állottam s ők hárman az utca tulsó részén beszélgettek.

— Milyen szöves az utca?

— Negyven lépés.

Elnök: Hát honnan tudta megkülönböztetni, hogy a három közül melyik beszélt.

— Tudtam, hogy az idegen adta a tanácsot a

Zsilinszky-fiuknak, s ők azt mondták, hogy inzultálni fogják Achimot.

Tanu szembesítik vádlottakkal, akik valótlanságnak és fizikai lehetetlenségnek mondják a vallomást.

Tanu megesketik a tárgyalást délután 4 óráig felfüggesztik.

Incidens a folyosón.

A délutáni folytatólagos tárgyaláson az elnök Kovács Mihály tanut szólította be. Mielőtt az elnök megkezdte volna ennek a tanuk kihallgatását, dr. Kenedi Géza védő szólalt fel és bejelentette, hogy Andrási Károly tanu ma délben a tárgyalás befejezése után, mikor kiment a teremből, oda állt egy öszbe csavarodó haju ur mellé és hangosan kérdezte tőle: „Ugy-e jól vallottam.” Mire az az idegen ur megveregette a vállát és azt mondta, hogy jól vallott. A védő ebből a körülményből arra következtet, hogy ebben a politikai mozzanatokkal átszótt biünpertben a tanuk egy része felüveget alatt áll. A jelzett incidensnek feltanuja volt Bárony Aurél cégvezető, aki bármikor hajlandó ezt esküvel meg erősített vallomásában bizonyítani a bíróság előtt.

Az elnök előszólítja Andrási Károlyt.

Az elnök: Mielőtt ezzel a tanuval szembesíteném, igaz-e, hogy magát valaki megszólitotta ma a tárgyalás után?

— Igaz. A tárgyalás után egy örege ur gunyosan szólított meg: No maga Andrási, jól vallott, mire én ugyancsak gunyosan jegyeztem meg: Ugy-e jól vallottam! Az illetőt nem ismerem.

A csabai utcák.

Most Szabó Miksa rendes esküdt szólalt fel és bejelentette, hogy van két esküdtbíró, akik Békésabát ismerik s tudják, hogy az a Vasut-utca olyan széles, hogy fizikai lehetetlenség az egyik oldalról meghallani azt, amit a másik oldalon beszélnek. Elnök kérdésére felállott Balázs Sándor rendes esküdt és Miczky B. Miksa esküdtbíró is s ő is annak a véleményének adott kifejezést, hogy egy utca sokkal szélesebb, semhogy ott az egyik oldalon meg lehetne hallani azt, amit a másik oldalon beszélnek.

Vidéki lapok alapítása.

Staffel János nyomdász sikkasztás miatt már büntetve volt egy évi börtönre. A békésmegyei Friss Ujságnak ő volt a kiadótulajdonosa, amelyet azidő Achim L. András megvásárolt tőle, azért, hogy a fővárosi Friss Ujságban a csabai állapotokról interjú alakjában közölt támadásokra reflektálhasson. Azt adja elő, hogy dr. Zsilinszky neki azt mondta, ha édesatyámra nézve valami diffamáló lesz benne, akkor majd leszámol. A szembesítéskor ifj. dr. Zsilinszky Endre azt állította, hogy ő a Staffel által neki imputált nyilatkozatot egyáltalában nem tette meg.

Román Antal czukrász a következő tanu, aki Staffel János nyomdászszal beszélt és Staffel neki is elmondotta, hogy találkozott a Zsilinszky-fiukkal, akik azt mondták neki, hogy ha Achim valami diffamáló dolgot ír apjukról, akkor leszámolnak vele.

Elmondta, hogy az Achimné lakásán tartott tárgyaláson ott volt. Ott talált vagy tíz embert, köztük a rendőrbiztost, Fényes Samut, a többire nem emlékszik.

Elnök: Dr. Fényes volt az idegen, arra emlékszik, az ismerősökre pedig nem.

Kenedi védő: Miről beszéltek ott?

— Nem beszéltek semmiről.

— Tíz ember csak beszél valamiről?

— Csak az ujságzikkekről beszéltek.

— Nem volt arról szó, hogy megbottlott Achim?

— Nem volt szó semmiről, csak a támadó cikkek keresetéről.

Ismét a védők.

A tanukihallgatások után Fényes Samu állott szóásra. A védelem jónak látja itt — ugymond — és jónak látta az első tárgyalás alkalmával is mindenkit, aki a sértettel összefüggésben áll, meggyanusítani és úgy tüntetni fel a dolgot, mintha ezek az emberek ki lettek volna tanítva és mintha én tanítottam volna ki őket. Mindenki úgy választhatja meg a védelmét, amint akarja, de kéri, hogy vagy helyezze őt vád alá, ha a tanukat tényleg kitanította, vagy pedig védi meg az ilyen gyanusítások ellen.

Dr. Kenedi Géza védő: Fényes Samu személyét nem gyanusította és nem akarja gyanusítani. Hallották az esküdték, hogy mint veszté el a tanu emlékező tehetségét, amikor arról volt szó, hogy tíz ember mit beszélt. A Fényes Samu hibája nélkül összesereglett tanuk bizonyos szuggesztív hatása alá jutottak.

Az elnök rövid megjegyzései után Székely Lajos 28 éves csabai ügyvéd tanukihallgatása következett. Elmondta a „Szabadság” című lap alapításának történetét.

A czél Achim támadásainak visszaverése volt, szükség esetén agresszivitás. Beeme volt a czélban Achim lehetetlenné tétele.

Dr. Kenedi Géza védő ezután zárt ülést kért, hogy a tanu nyugodtan mondhatta el, azí volt az oka annak a fellépésnek, amely a Szabadság megindítására vezetett.

A bíróság rövid tanácskozás után a védő kérését, amely szükségessé tenné a zárt ülés elrendelését, elutasította. Az elutasító határozat ellen a védő Bp. 384. szakasz 9. pontja alapján semmisségi panaszt jelentett be.

— Igaz-e az, hogy Önt egy éjjel megtámadták?

— Igen. Három ember egy utcáson megtámadott. Azóta Achim haláláig állandóan rendőrkísérettel haza, ha éjszaka valahol dolgom volt.

Gesnyői Imre papírkereskedő és nyomdavezető volt a következő tanu. Ez a tanu is a Szabadság című lap alapításának a történetét mondotta el.

Fuchs Lajos és Bíró Emil, valamint Koren Pál lelkes tanukénti kihallgatásától a felek elálltak.

Dr. Rédlisch István törvényszéki jegyzőt hallgatták ki ezután, aki előadta, hogy a Zsilinszky-függelék békéscsabai tartózkodása idején baráti viszonyban volt. Ezek említették neki, hogy Achim folyton támadja atyjukat. Ők fel fogják szólítani, hogy hagyjon fel ezekkel a támadásokkal, de szeretnék az ügyet békésen elintézni. Őt egy ízben szóval inzultálta a Vasut-utcában.

Az elkésett operáció.

Ezután dr. Reményik Elek 34 éves igazgató, kórházi főorvos tanukénti kihallgatása következett. Achimhoz először a sebesülés után hívták vasárnap reggel kilenc órákor.

— Megvizsgáltam őt és állapotát súlyosnak és életveszélyesnek találtam. Én a már ottlevő két kollégámnak rögtön operációt ajánlottam. Achim azonban nem akart belegyezni, sőt még a kórházba sem akart bejönni. Rábeszélésünkre azután bejött a kórházba és csak nagynehézen sikerült ott arra bírni őt, hogy magát műtétnek alávesse. Dél-élelőtt fél tizenkettő és háromnegyed tizenkettő között hajtottuk végre a műtétet.

— Feltétlen halálos volt a lövés?

— Van eset, hogy a sérült megmenthető, de gyakran még az operáció sem tud segíteni.

Dr. Kenedi védő: Mi akadályozta az operációt, hogy azt oly sok idő múlva hajtották végre?

— Lassan kellett a beteget a kórházba szállítani, azután meg Achim vonakodott is.

— Mi a véleménye dr.-nak, menő vagy botló állapotban kapta Achim a lövéseket?

— Mindakettő egyformán lehetséges.

— Maradt-e Achim egyedül a feleségével?

— Nem, mert a szobában mindig volt valaki.

— De közölhetett-e valamelyes titkot?

— Igen, mert a szoba elég nagy, hozzá még ő igen halkán beszélt. Hétfőn, vagyis május 15-én délelőtt Achim teljesen öntudatánál volt. Amikor először Achimhoz hívtak az előszobában és a kamra küszöbén és a lépcsőn láttam véresepeket.

— Beszélt-e ön valamelyik Vicziánal?

— Igen, az idősebbikkel, aki mankót hord. Az elbeszélte nekem, hogy a két Zsilinszky-fiu vasárnap reggel bement Achimhoz. Egy idő múlva lövést hallott, erre be akart rohanni, de ekkor már jött kifelé a két fiu. Ő mankót emelt rájuk, de ezek a revolvert ráfogták és így elmenekültek.

Dr. Keppich: Lehet-e a két lábat átfuró golyó egy lövés eredménye?

— Igen.

Ezután dr. Reisz Miksa községi orvos, Zsilinszky háziorvosát hallgatta ki a bíróság.

Elnök: Az eset után mikor találkozott ön ifj. Zsilinszky Endrével?

— Én, amikor meghallottam a szerencsétlenséget, kimentem hozzájuk a tanyára. Ott találkoztam a két fiuval, akiknek szemrehányást tettem, hogy hogy tehetnek ilyesmit. Ők azt felelték: Doktor bácsi, hiszen mi nem akartuk őt meglőni, csak kérdőre vonni, de ő botot ragadott és ránk kiabált, hogy takarodjatek ki kölykök. Azután dulakodás támadt közöttünk. Én Endrét megvizsgáltam s a nyakán több huszfilleres nagyságú vörös foltot találtam.

— Dr. Keppich: Mitől származhatott Zsilinszky Endre sérülése?

— Bottól vagy hasonló eszköztől. A bal tarkóján volt megsérülve.

A tanu megeskete után dr. Vas Vilmost hallgatta ki a bíróság, akit az eset után az utcáról hívtak be Achim lakásába. A középső szobában találkozott Achimmal, akitől megkérdezte, hogy mi történt vele. Ez azt mondta: Megültek a gazemberek. Ezzel kifelé ment az udvarra. Én utána mentem és itt azt mondta: Nézzél meg, mert fáj a hasam. Erre bevittem a harmadik szobába, ahol levetkőztettem s mikor láttam rajta a löveket, így

szóltam hozzá: Bandi, ez komoly sérülés lehet, menjünk a kórházba. Erre felöltöztettem és kimentünk a kocsihoz, de Achim itt hirtelen visszafordult és azt mondta: Eh, nem megyek a kórházba, nézzél meg itt. Ekkor ágyba fektettem és újra megnéztem. Achim azt mondta, hogy Zsilinszky Endre két fia berontott hozzá és hatszor-nyolcszor reá löttek.

— Az ön vallomása szerint, amelyet a békésgyulai tárgyaláson tett, azt vallotta Achim, hogy e szavakkal ment be hozzá a két Zsilinszky, hogy: Meg fogsz halni!

— Ezt nem mondtam.

— Hol voltak vérnyomok?

— A belső szobában az ágy előtt, a mosdó előtt és az ajtófélfán. Ebbe a szobába csak délután mentem be és ekkor láttam a véresepeket.

Miczky B. Miksa esküdt kérésére elmondja a tanu, hogy Achim András teljesen fel volt öltözve, mielőtt őt megvizsgálta volna, egy másik esküdt kérésére pedig az elnök felhívására Achimé igazolta, hogy abból a szobából, amelyben az eset történt, villamos csengő van a konyhába.

Dr. Debreczeni Lajos szolgabíró tanuvallomása szerint az ágy nem volt gyűrődött, az ágy előtt a szőnyeg rendesen volt elhelyezve. Dulakodás nyomára semmi sem mutatott. Találtak a mosdószekrényen egy kilött patronot. Megvizsgálta Gábor revolverét, a csöben egy patronot talált, a tartályban pedig emlékezete szerint még négy ültény volt, két töltény hiányzott!

Az elnök: Talált szolgabíró ur botot is a szobában?

— Nem. Azt a botot, amelyet később bünyjelül lefoglaltak s amely ifju dr. Zsilinszky Endre tulajdonát képezi, az öreg Viczián hozta be.

A vádaskodó csendőr.

A következő tanu Fekete József csendőr.

Az elnök: Ön jelent meg először mint hivatalos közeg a tett elkövetése után Achimnál. Hát találta Achimot?

A lakásában egy öreg ember vállára támaszkodva.

— Esméleténél volt Achim? Beszéltek ön vele?

— Igen, azt mondotta nekem: „Meglőtték a Zsilinszky-fiu, a gazemberek. Talán háromszor is belém löttek.“ Erre bementem a szobába, ahol az ágyat úgy találtam, amint valaki éppen felkelt belőle. Dunyha volt benne. A szoba rendben volt, a szőnyeg nem volt összezavarva. Az éjjeli szekrény előtt három-négy csepp vért találtam, patronhüvelyt nem, hanem Viczián Mátyás egy göbös botot adott át és azt mondta, hogy ez a Zsilinszky fiuké volt.

— A butorok nem voltak feldöntve?

— Nem, minden szépen el volt rendezve.

Az ön gyulai vallomása szerint Achim azt mondta, hogy nyolc lövést is tettek rá.

— Ezt nem mondtam.

— Az uton beszélt Zsilinszky Gáborral, mikor lekísérték az ügyészséghez?

— Amikor a községüöl kiértünk és leeresztettük a kocsit fedelét, megkérdeztem Zsilinszky Gáborról, hogyan merészkedtek Achim lakására menni, amikor éppen vasárnap volt és tudjuk, hogy az ő lakásán ilyenkor mindig többen tartózkodnak. Erre azt mondta, hogy mi el voltunk arra készülve, hogy vagy mi maradunk ott, vagy Achim.

— Biztosan emlékszik erre?

— Egész határozottan.

Dr. Kenedi védő: Talált ön fegyvert Achim lakásán? Mert Gyulán azt vallotta, hogy a mosdószekrényen látott egy Browningot zsebkendővel le takarva.

— Zsebkendőt láttam, de hogy mi volt alatta, nem tudom. Később hallottam, hogy revolver volt alatta. Egy töltényhüvelyről tudok és hallottam, hogy egy másodikat is találtak. A golyó nyomát nem kerestük.

Zsilinszky Gábor: Valótlan az, amit a tanu a köztünk folytatott beszélgetésről mondott. Ő cigarettával akart engem megkínálni, de én még azt is visszautasítottam.

A csendőr ismétli előbb tett vallomását, de Zsilinszky Gábor határozottan megmarad amellett, hogy szavai valótlanok.

Szenzációs dolgokat mondott el ezután a csendőr.

— Amikor Kurecz vizsgálóbíró a vádlottakat a járásbírószobában kihallgatta, jelen volt ott Jankovich járásbíró is. Szabó Miklós meg én szintén ki voltunk rendelve, hogy őrizzük a vádlottakat és a helyszíni szemléhez felkísérjük őket. Még a helyszíni szemléte meg sem tartották, már kihallgatta a vádlottakat a vizsgálóbíró. Mi kísértük fel a vádlottakat és ekkor láttam, hogy Jankovich híró mindig Kurecz vizsgálóbíró háta mögé került és amint Kurecz a terheltek javára vagy kárára hozott fel valamit, Jankovich a háta mögött mindig intett a szemével a terhelteknek, hogy igent mondjanak-e vagy nem.

— Tud mondani egy példát, amit Kurecz vizsgálóbíró mondott?

— Nem tudok.

— Akkor hogyan tudja, hogy fontosak voltak azok a körülmények? Milyen benyomást gyakorolt magára ez az eljárás?

— Azt, hogy a vizsgálóbíró a terheltek javára vezette a vizsgálatot.

— Ez súlyos vád. Tudja, hogy fegyház jár ki ezért a vizsgálóbírónak, hogy ha igaz. Miből moriti ezt a meggyőződését?

— Abból, hogy integetett.

— Konkrét esetet nem tudna mondani?

— Nem.

Zsilinszky Endre: Meggyőződésem az, hogy ez a vallomás elejétől végig valótlan. A vizsgálóbíró bennünket magunkba hallgatott ki és a vizsgálóbíró uron és a jegyzőkönyvet vezető gyakornokon kívül senki sem volt ott. Se a tanu, se a járásbíró nem volt ott.

Zsilinszky Gábor: Amikor engem kihallgattak, szintén csak a vizsgálóbíró és a jegyzőkönyv-vezető volt ott, más senki.

— Ki vezette Önöket a vizsgálóbíró elé?

— A csendőrök vezettek és átadtak a vizsgálóbírónak. Hogy Jankovich ott lett volna, az képzelenség.

Szabó Miklós 26 éves csendőr a következő tanu.

— Kérdezett-e Fekete valamit a Zsilinszky-függelék, hogy miért követték el ezt a tettet, s milyen szándékkal mentek oda?

— Igen és azt válaszolták: El voltunk készülve a legnagyobb eshetőségre, hogy vagy mi maradunk ott, vagy ő.

— Más nem mondtak?

— Én más nem hallottam.

— Jelen volt Ön a kihallgatásnál?

— Egy kihallgatáson jelen voltam. Azon ott volt a vizsgálóbíró, az irnok, Fekete és én, aztán Jankovich járásbíró. A vizsgálóbíró kérdezett, Jankovich pedig a háta mögött állt és a fejével integetett a vádlottaknak, aszerint, amint igent vagy nemet kellett nekik felelniök.

— Mit kerestett ott a járásbíró ur?

— Én azt nem tudom.

— Feltűnt Önnek, hogy Jankovich járásbíró ur a fejével integet.

— Igen, én rögtön megláttam és az volt a véleményem, hogy össze vannak beszélve.

Az elnök ezután a tárgyalás folytatását holnap reggel kilenc órára halasztotta, amikor folytatni fogják a tanuk kihallgatását.

TÁVIRATOK.

A kínai dinasztia lemondása.

Peking, január 15.

A mandzsuk elhatározták, hogy a dinasztia lemondását javasolják, hogy az országot a teljes káosztól megóvják. A mandzsucsapatok és a pekingi mandzsuc lakosság elhatározták, hogy csatlakoznak a kínai lakossághoz. Hir szerint az özvegy császárné kész a lemondásra és arra kérte Juansikkait, hogy az udvar jövőjéről gondoskodják. A vidékről érkező táviratok szerint a felkelők öldösik és fosztogatják a lakosságot és hogy a nők ezrei öngyilkosságot követnek el, hogy az erőszakoskodóktól megmeneküljenek.

Róma, január 15.

A Stefani-ügynökség pekingi jelentése szerint Shanziból az a hír érkezett, hogy az olasz misszionáriusok meggyilkolásáról szóló hírek alaptalanok s a misszionáriusok teljesen sértetlenek.

Az oroszok Perzsiában.

Dzsulfa, január 15.

A 7. vadászrezd egyik zászlóaljja, amely teljes hadi felszereléssel Chojból Urmiába menetelt, Szalmasz közelében kurdok megtámadták. A kifejlesztett harcban husz kurd elesett, míg az oroszoknak veszteségük nem volt.

Segítséget kér a marokkói szultán.

Páris, január 15.

Fezből érkezett jelentés szerint Muley Hafid szultán, akit a törzsek körében újabb kitört forrongás nagyon nyugtalanít, kijelentette, hogy mióta francia protektorátus alá tartozik, nem érzi magát biztonságban. Ezért arra kérte a francia kormányt, hogy a fezi helyőrség 6000 emberre, a mekinezi helyőrség 2000 emberre egészítessék ki és a Tazába való menetelés mielőbb megtörténjen. Bar

a szultán aggodalmait tulzottnak tartják, mégis egy vadász-zászlóaljot küldtek Mekinezbe.

Merénylet francia tisztek ellen.

Páris, január 15.

Marokkó és Algír határán, Debdu közelében *Armingeat* és *Matern* francia katonatisztek ellen marokkói benzülöttek *gyilkos merényletet* követtek el. A két tiszt egy zuáv kíséretében vadászott, amikor öt marokkói benzülött orvul megtámadta őket. *Armingeat* hadnagyot egy golyó az altestén, egy másik golyó pedig a nyakán sebesítette meg súlyosan úgy, hogy nemsokára meghalt. *Matern* hadnagyot pedig a hátán érte egy golyó, míg a zuáv a combján sebesült meg súlyosan. A megtámadottak szintén lőttek a támadókra és egyet közülök megölték. A zuáv Debdua futott, hogy onnan segítséget hozzon, de ezelőtt a merénylők elmenekültek, miután a halálosan sebesült *Armingeat*-től elvették ruháját és fegyvereit.

Nagy egyházellenes tüntetés Lisszabonban.

Lisszabon, január 15.

Több ezer főre menő tömeg, amelyben képviselők, községi tisztviselők, szabadgondolkodók és egyházellenes társulatok vettek részt, tegnap nagy tüntetést rendezett a kormány ellen, amelynek viselkedését a püspökök irányában gyengének ítélte s lármásan követelte az egyház és az állam különválasztását. A tüntető tömeg, amely időközben legálább harmincezerre szaporodott, a miniszterelnöki palota elé vonult s hangosan sürgette, hogy a kormány hívja vissza a vatikáni követet. A miniszterelnök megjelent az ablaknál s beszédet mondott, amely azzal végződött, hogy a kormány nem engedi magát megfélemlíteni.

UJDONSÁGOK.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg,

hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen

NAPIREND: Naptár. Kedd, január 16. — Róm. kath.: Marcel p. v. — Prot.: Marcel. — Görög-orosz: január 3. Malakiás pr. — Zsidó: Tebeth 26. — A nap két reggel 7 óra 45 perczkor, nyugszik este 4 óra 34 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 53 perczkor, nyugszik délután 1 óra 27 perczkor. A képviselőház elnöke fogad a képviselőházban délután 5 órakor.

A posta- és távirat vezérigazgatója fogad délnél 12—2-ig. Némethy Károly belügyi államtitkár fogad délnél 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. A főrendiház ülése délután 4 órakor. Művészi géphimnuszok kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs. — Iapánkiállítás a Terezkürt 7. szám alatt lévő földszinti termekben Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Lakásberendezési és Iparművészeti kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 9—1-ig és 3—7-ig. Belépődíj 30 fillér. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kilgyóter 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Fővárosi Múzeum 2—6-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 01—4-ig. — Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Tanszermúzeum 2—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 2—7-ig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok jubiláris kiállítása. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 korona. — Barta Ernő festőművész gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A „Neukunst Wien“ kiállítása a Művészklubban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Történelmi Képcsarnok. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— Zita főhercegnő egészsége. Bécsi jelentés szerint *Károly Ferencz József* és felesége, Zita főhercegnő tegnap Bécsből, ahová a beteg *Mária Jozefa* főhercegnő látogatására jöttek, tegnap este visszautaztak Brandeisba. Zita főhercegnő már teljesen jól érzi magát.

— **Gromon Dezső beteg.** Báró Gromon Dezső néhány nap óta betegen fekszik Váci-utcai lakásán. Báró Gromonnak infekciós térdizületi lobbja van. Állapota iránt nagy az érdeklődés. Orvosai, dr. Székács Béla és dr. Farkass László, mai látogatásuk után konstataálták, hogy a beteg állapota már kedvezőbb, a láb alább hagyott és közérzése is jó, úgy, hogy megengedték, hogy látogatókat is fogadjon. Báró Gromont ma több barátja meglátogatta, akikkel hosszabb ideig elbeszélgetett.

— **Görgey István temetése.** A szombaton elhunyt *Görgey István* holttestét a Hercezl-szombat-riumból még szombaton éjjel átszállították a kerepesi temető halottasházába. Ott a legnagyobb ravatalostereben helyezték díszes ravatalra az antik szepmívű szarkófágot, amelyre már a délelőtt fölyamán gyűlt a sok koszorú.

Görgey István halála alkalmából az özvegynek és az elhunyt közjegyző bátyjánál, *Görgey Artur* főbörneknél részben személyesen, részben táviratilag a következők fejezték ki dicsvételüket: *Lukács László* pénzügyminiszter és neje, báró *Fehérvári Géza*, *Náray Lajos* a képviselőház elnöke, *Berzeviczy Albert*, gróf *Desseuffy Aurél*, *Wlassics Gyula*, báró *Láng Lajos*, báró *Gromon Dezső*, *Göcs Gusztáv* titkos tanácsosok, özvegy *Hieronyma Károlyné*, *Porcia grófné*, *Pálffy Daun Lipótné*, *Zichy Gabriella grófné*, *Bochus Zsigmondné*, *Kozma Andor*, *Huszár Károly*, gróf *Bubla Ferenczné*, báró *Hauptstunmer Lipót*, *Herzel Manó*, *Scholtz Gusztáv* püspök, *Székely Kornél*, *Szily Kálmán*, *Balkányi Kálmán*, *Pekéry rendőrkapitány*, *Grani Duff főkonzul*, báró *Babarczy Schwartzert Otto*, *Lévay József*, *Weisz Mannfréd*, *Szinnyey József*, *Bosnyák Zoltán* és *Szemere Miklós* és még nagyon sokan.

A temetés ma déután három órakor volt a Kerepesi-uti temető halottas házából. A végtisztességen megjelentek az elhunyt nagy és előkelő családjának tagjai, továbbá igen sok barátja, tisztelője és ismerőse. Ott voltak: *Berzeviczy Albert* titkos tanácsos, a Tudományos Akadémia elnöke, *Székely Kornél*, *Náray Lajos*, a képviselőház elnöke, *Székely Kálmán*, *Náray Lajos*, a képviselőház elnöke, *Szalay Imre* min. tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója, *Szily Kálmán*, *Alpár Ignác*, *Ábrányi Kornél*, *Kozma Andor*, *Medveczky Frigyes*, *Herzel Manó*, *Székely Kornél*, *Tolnay Lajosné* és igen sokan mások. A közjegyzői kamara küldöttsége *Rupp Zsigmond* elnök vezetésével a halottat a 48-as honvédeknek *Balogh Sándor* elnök, *Szegedi-Massák Hugó* főjegyző és *Makay József* 48-as tüzérhadnagy vezetésével. *Scholtz Gusztáv* evangélikus püspök megható beszédben bucsuzott a halottól, kiemelve érdemeit, mint emberét, mint íróét, mint hazafiét és mint lángelkű, nagy férfiuét. A püspök beszéde után *Kozma Andor* országgyűlési képviselő, az elhunyt családjának régi barátja bucsuzott a halottól a következő beszéddel:

„Iró és költő barátaid nevében bucsuzom téled, nemes halott! Te a hazaszeretet, az igazságszeretet s a testvérszeretet szent háromságának rajongója voltál. Szíved nagysága oly magasra emelt téged, hogy melótva lettél ama nagyköz, kiknek a hazáért vívott véres harczaiban dicsőségesen részt vettél s még ama legnagyobbhoz is, kit büszke testvéri szíved követelt diadalutján s utóbb hűséges, anélkülöz testvéri szíved, mint jótét lélek kísértél végig rettenetes kálváriáján. Nemesak kiérdelt 5t: hirdetés is bátran, szünetlenül, szemben a feszítésmegot kiáltó tömeggel, az ő igazát s az eljövendő feltámadását. Nagy szeretettel avatott íróvá és költővé is, hogy a lehatalmasabb és legnemesebb fegyverrel, a tollal folytathasd a küzdelmet rajongó szíved eszményképeiért. Így lett szerető és szeretett baráti körödde az írók és költők társasága, a Kisfaludy Társaság, melynek, ha nem is mint választott, de mint alapító és könyvkiadóbizottsági tagja példás buzgósággal lelkesen szolgáltál. Még ma tizenket napja, épp a társaság felolvasó asztalánál, éppen én mutattam be egy szépséges, bus versedet a szabadságharczról s annak legnagyobb vezérérol. Alig törtöltök le a meghatóttág könyveit, melyeket ez a vers esalt szemünkbe, már újra megerednek azok it, a te koporsódnál. Megsiratunk, mert szerőtünk. De nem lázongunk. Sokáig élte, küzdve és szenvedve, de nem élte hiába. Életed késő alkonyatát annak az igazságnak győzelme aranyozta be, melynek kivívását életed céljául tűztél ki. Megsiratunk, de soha el nem feledünk. *Görgey István*, Isten veled!”

A menet ezután megindult a sir felé. A Deák-mauzóleummal szemben helyezték örök nyugalomra *Görgey István* holttestét. A sirhantját egészen elborították a koszorúk.

— **Egy urileány öngyilkossága.** Miskolcson *Kauthky Ottó* vasgyári mérnök leánya, *Lujza*, szerelmes volt egy miskolczi hivatalnokba. A szülők azonban hallani sem akartak a házasságról és mindent elkövettek annak megakadályozására. A leány kijelentette, hogy öngyilkos lesz, ha nem mehet hozzá a fiatalemberhez. Tegnap aztán végre is hajította végzetes tervét. Atyja szobájába ment, leakasztotta a falról annak vadászfegyverét és mellette lőtte magát. Mire az orvosok megérkeztek, a leány már halott volt.

— **Elmarad az udvari bál.** Bécsből jelentik nekünk: Végleg el van határozva, hogy az idei udvari bál és a bál az udvarnál elmarad. Csak udvari táncmulatság lesz az uralkodóház legfiatalabb ágjának kevéért, melyen az arisztokrácia legfiatalabb tagjait bevezetik az udvarhoz.

— A „Nord und Süd“ postai szállítása. Megemlítettük, hogy a belügyminiszter a „Nord und Süd“ című féléveskiadvány megjelenő szemléltől magyarellenes tendenciájú cikkei miatt a postai szállítási jogát a magyar korona országainak területére megvonta. A „Nord und Süd“ vezetésében időközben nagy változás állott be: a folyóirat szerkesztője dr. *Radlauer Kurt* megvált a laptól, helyébe pedig mint szerkesztő és kiadó dr. *Stein Lajos* lépett, aki magyar ember. A belügyminiszter e változás következtében visszavonta minapi rendeletét és a „Nord und Süd“-nek a postai szállítási jogot, mint a hivatalos lap vasárnapi száma jelenti, ismét megadta.

— A német trónörökös fiának keresztelése. Berlinből jelentik, hogy a trónörökös fiának e hó 28-án lesz a keresztelése és a keresztapaságot a szász királynak ajánlották fel, aki azt el is fogadta.

— Szerencsétlenségek a közúti villamoson.

Hiába mutatunk rá unos-untalan, hogy nincs nap, amelyen ne történe valami baleset a közúti villamoson, a vezetőség semmi óvintézkedést nem léptet életbe. Vasárnap is három szerencsétlenségnek lett az okozója a közúti villamos. Vasárnap reggel a Gellért-rakparton az 1056. számú közúti villamosvasuti kocsis összeütközött egy husszállító kocsival, amelynek bakjáról lezuhant *Weisz Márkus* ötvenéves kocsis és életveszélyes sérüléseket szenvedett. A kocsis darabokra tört. — A Köztemető-ut és Salgótarjáni-ut sarkán a 311-es számú közúti villamosvasuti kocsis elgázolt egy huszonöt-hároméves körüli munkásembert, akinek a kerekék valóságos szeltek a fejét. A szerencsétlen ember a kocsis kerekéi alatt meghalt. Kihétét nem tudták megállapítani. Találtak nála egy *Kovács József* Ganz-gyári munkás részére kiállított orvosi bizonyítványt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Az Attila-körut 14. számú ház előtt vasárnap este a 116-os számú közúti villamosvasuti kocsis neki ment egy kétfogatu bérkocsinak, amelyet felborított. A kocsiban ültek *Placsek Károly* ügynök és *Humayer Mihályné*, akik súlyos sérüléseket szenvedtek. A bakról lezuhant kocsis *Ujj Károly* is súlyosan megsérült. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Eltűnt képviselő.** Bécsből jelentik, hogy *Silberer* szociáldemokrata képviselőnek, aki néhány nappal ezelőtt ski-kirándulásra indult, nyomaveszett. A képviselőnek már régen haza kellett volna érkeznie s azt hiszik, hogy a hegyek között, a kiránduláson baleset érte.

— **A trónörökös felesége mint bálánya.** Bécsben vasárnap este volt az osztrák flottaegyesület nagy bálja, melyen a bálányai tisztet a trónörökös felesége, *Hohenberg Zsófia* hercegnő töltötte be. A hercegnőt a bálom megjelent előkelőségek nagy ünneplésben részesítették.

— **Osztrák tengerihajó összeütközése.** Fiumei jelentés szerint az „Iskra“ nevű osztrák gőzös az angliai Dunstonból 5000 tonna kőszentet hozott itteni gyárak részére. A parancsnok ma írásbeli jelentést intézett a révhivatalhoz, hogy a *La Manchecsatornában*, Dunstonól egy napi távolságra összeütközött egy ismeretlen gőzőssel. Az összeütközés délelőtt 11 órakor történt olyan sűrű ködben, hogy 200 lépésnyire sem lehetett látni. Az „Iskra“ balról hirtelen gőzsp hangját hallotta, mire a gőzgépet félelőre csökkenett. A következő perczben hallotta az idegen hajó csavar-ütéseit, mire az „Iskra“ parancsnoka a gőzgépet teljes erővel hátrafelé dolgoztatta. Az összeütközés azonban már nem volt megakadályozható, mert az „Iskra“ behatolt az ismeretlen gőzös oldalába, mely a kormányhid és a gépház között jelentéktelenül megsérült. A révhivatal értesítést fog küldeni az érdekelt hatóságoknak.

— **Gyilkosság kalapáccsal.** Hódmezővásárhelyről táviratozzák: *Kugli Márton* 18 éves béres kalapáccsal agyonütötte *Domján Sándor* 15 éves kanaszt, pusztán azért, mert a kanász nem kelt fel idejében. A gyilkos önként jelentkezett a hatóságknál.

— **Mária Jozefa főhercegnő nagybeteg.** Egy bécsi lap vasárnapi számában az a hír jelent meg, hogy *Mária Jozefa* főhercegnő, *Ottó* főherceg özvegye, Károly Ferencz Józsefnek, a prezeptív trónörökösnek anyja, betegsége miatt hosszabb tartózkodásra Délvidékre megy. E hír nyomán Bécsben tegnap azt beszélték, hogy a főhercegnő asszony igen súlyosan megbetegedett. Orvosa megczáfolta ezeket a híreket és a kérdésközlőknek azt a választ adta, hogy a fenséges asszony influenzában fekszik. A főhercegnő környezetéből azonban azt jelentik Bécsből, hogy *Mária Jozefa* igen súlyos idegbaj tünetei mutatkoznak. A főhercegnő már hetek óta ki sem mozdul szobájából és a betegágyhoz két fán kívül senkit sem engednek. Környezete reméli, hogy a délvidéki tartózkodás jót fog tenni a főhercegnőnek.

— **Uj miniszteri tanácsos.** Makay Béla közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsost és ismert írókat a király — mint már jelentettük — miniszteri tanácsossá nevezte ki. A kitüntetés ezuttal egy minden tekintetben érdemes és több tőren kivált nagytehetségű embert ért, aki aránylag fiatalon jutott fel a ranglétra egyik legmagasabb fokára. Irodalmi tőren is korán feltűnt. Mint a *Jogi Lexikon* munkatársa, a *Felekezeti anyakönyvek* munkájával vonta magára a szakkörök figyelmét, azt továbbá számos tanügyi cikket, majd a népnevelési egyesületekről egy terjedelmes közleményt. A múlt évben az irodalmi osztály élére került, hol a tankönyvbírálatot új alapokra rakta, valamint a szabad oktatás országos szervezése körül szerzett érdemeket. Szépirodalmi műveiről csak pár nap előtt volt alkalmunk megemlékezni. Makay Béla kezdetben festőművészi pályára készült és mint rajzoló kiváló sikereket ért el; ő illusztrálta a Simor-albumot. Haynald érsek és Munkácsy Mihály életrajzát, a „Leányvilág” és „Magyar remek költemények” című diszmnúkat. Irodalmi művei kiadásának képeit is ő maga szokta rajzolni. E művek rendszeren az Egyetértés tárczájában jelennek meg először.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Ma este kilenc óra 50 perczkor a nyugati pályaudvarról kifutó nagyváradi gyorsvonat az Egresi-ut táján tengelytörés miatt kiklott. Nagyobb baj nem történt, emberéletben nem esett kár, a vonat azonban a nagy zavar miatt csak később érkeztek meg az állomáshelyeikre. Így a bécsi gyorsvonat is egy órát késett.

— **Oriási katasztrófa a koresolyázó tón.** Berlini jelentés szerint Emdenben vasárnap délután beszakadt a jég a koresolyázók alatt. Estig huszonhét holttestet húztak ki csákyakkal a jég alól. Még sokan hiányoznak.

— **A tüzoltóság új beosztása.** A hivatásos tüzoltóság új beosztása elkészült és ezzel egyidejűleg a székesfővárosi hivatásos tüzoltóság tisztikarának címzéséből a „segéd” szó végkép töröltetett. Az új címek szerint van egy főparancsnok: *Scerbovszky* Szaniszló, egy parancsnok: *Janicsek* Andor, két főtiszt: *Breuer* Szilárd és *Markusovszky* Béla, két tiszt: *Blasnek* Hugó és *Kállay* Béla, három próbaszolgálatra beosztott aspiráns: *Dittrich* József gépészmérnök, *Teusdale* Ottó id. fogalmazó és *Ausch* Róbert aktív-hadnagy, egy iktató-kiadó-kezelőtiszt: *Népszász* János és egy testületi orvos, dr. *Balogh* Dezső. A csapat létszámához pedig 30 őrmester, 6 gépész, 31 csővezető, 33 helyettescsővezető, 234 köztisztelt és 53 kocsis tartozik. A budapesti hivatásos tüzoltóság létszáma ez szerint a színházak, országház stb. helyekre állandóan kivezényelttekkel együtt 451 főnyi.

— **Házasság.** Dr. Vadon Géza székesfővárosi segédfogalmazó eljegyezte Csánki Ilonát, dr. Csánki Dezső történetíró, miniszteri osztálytanácsos leányát.

Dr. Bethlen Oszkár, a Pesti Napló főmunkatársa nőül vette László Arankát Budapesten.

Florenzából jelentik: *Wagner* Cosima legidősebb unokája, *Gravina* Mária grófnő ma esküdt meg az itteni német protestáns templomban dr. *Wassili* kieli orosz származású orvossal.

Novák Tivadar kir. főmérnök a kereskedelmi minisztériumban, vasárnap vezette oltárhoz a belvárost plebánia-templomban *Tiller* Lilit, *Tiller* főkonzul leányát.

Kemény Kálmán, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tb. főjegyzője és felesége, gombosfalvi *Gombos* Janka leánya, *Ilonka* és dr. tamási *Erdélyi* Loránd, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye aljegyzője január 22-én, délután 1 órakor Budapesten a Calvin-téri református templomban tartják esküvőjüket.

Kornai József festő tegnap tartotta meg eljegyzését *Rajna* Alice-szal, az Ujpesti Népszínház tagjával.

— **Az asszony miatt.** Ujvidékről jelentik: *Glatter* János cipészemester afelett való bánatában, hogy felesége elhagyta és hívására visszatérni nem akart, föbelötte magát és meghalt.

— **Hideg tél.** A fekete karácsony és fekete Szilveszter után végre megkaptuk az igazi telet. A múlt éjszaka tizenöt fokkal süllyedt a zérus alá a hőmérő higánya s ma délelőtt is tizen alul maradt. Ma reggelre tömegével hullottak le az Erzsébet-téri fákrol a verebek, holtra dermedten. Csupán a koresolyázókra virradtak vig napok. Érdekes látványosságot a széles Duna. Hatalmas jégtömbök usznak rajta egymáshoz ütődve, nagy harsogással. A propellerek még tegnap sietve a téli kikötőbe menekültek. Ha ez a hideg még egy-két napig eltart, megáll a zajlás s befagy a Duna. Olyan vastag jégpáncél fogja betakarni a vizet, amelyen a gyászos emlékeztető 1891-ik évi tél óta nem volt rajta. Akkor történt, január 4-én délután, amikor szinte az egész főváros a Duna jégén tartotta a korzót, hogy egy helyen, közel a parthoz beszakadt a jég s vagy tizenöt ember belefuladt a vízbe. A meteorológiai intézet továbbra is hideget jelez. A vidéktől és a külföldről a következő jelentéseket kapjuk a nagy hidegről:

Munkács: *Orosz* György nyirtassi lakos, uradalmi cseléd, ittas állapotban éjjel a koresmából hazafelé tartott, de az uton elaludt és másnap megfagyva találták.

Rahói jelentés szerint az erős tél beálltával a felvidéken a farkasok bémérészkednek a falvakba is, ahol megtámadják a háziállatokat. Legutóbb Tiszabogdányban, *Kudrics* Iván tanyáját támadta meg egy éhes farkasorda és az ől ajtáját betörve, 12 drb juhót szétmarcangoltak és filáltak. A juhokat őrző pásztorgyereket szintén szétmarcangolták.

Brezsnóbányáról írják nekünk, hogy ott pénteken, f. hó 12-én reggel háromnegyed 8 órakor —26, szombat reggel háromnegyed 8 órakor —28 fok C-t mutatott a hőmérő a városban, künn a szabadban még nagyobb hideg volt. És itt lesz még nagyobb hideg is s új év óta már előbb is volt kétszer —21 fok C.

Hódmezővásárhelyről írják, hogy a Tisza vize, mely nem minden télen szokott befagygni, most a kemény hidegben befagyott és csak némely helyen, ahol nagyon sebes a folyó, vagy nagy a víz esése, látszik még a csergedezés, de a legtöbb helyen valószínűleg jégpáncél tartja lőköve a Tiszát. — **Makó** írják, hogy a Maros vize szombaton reggel jégréteggel befagyott.

Fiumedől jelentik, hogy ott tegnap óta az egész Kvarneron erős északi szél fu, mely mára fagypontra alá szállította a hőmért. Ma reggel hét fok volt a hideg zérus alatt.

Abbázai jelentés szerint a kellemes napsugaras időt ma erős hideg váltotta fel. Az éjjel öt fok volt a hideg, mely még a délelőtti órákban is tartott.

Berlin: Emdenben és környékén többen megfagytak a nagy hideg miatt. — Berlinben a mai nap a leghidegebb volt a télen. A hőmérő a fagypontra alatt 13 fokot mutatott. Landberg közelében egy berkocsis szakere befordult az árokba, a kocsis és a két ló megfagytak.

Lanszbrukk: Emberelekezett óta nem volt akkora hideg, mint most napok óta. Tegnap óta erősen havazik és a hegyekből havinák zuhannak le.

Newyork: A nagy hideg még egyre fokozódik. A haláláldozatok száma is egyre nagyobbodik. A kikötőben a nagy jégzajlás miatt lehetetlen a közlekedés. A körházakban több százan vannak, akiknek kezük vagy lábuk megfagyott.

Szabadkáról jelentik: A két nap óta tartó erős hideg következtében a kutak befagytak. A palicsi tó szintén befagyott.

— **Megmentett árvaház.** Aradról jelentik: A városi árvaházat már régebben fel akarták oszlatni, mert az a városnak sok pénzébe került. Az Országos Vasutas-Szövetség ajánlatot tett, hogy az árvaházat átveszi a várostól, amit a hatóság szimpatikusan fogadott. Az árvaház árváit a város családoknál helyezné el és a Vasutas-Szövetség vasutasok árváit neveltetné az árvaházban.

— **Gyilkos főmolnár.** Skulecz Mihály főmolnár, Tóth István írodaszolga és Rác János fűtő egész vasárnap éjjel mulattak. Sorba jártak a koresmákat és reggel felé a Viola-utczában levő *Dittrich* féle koresmába is bevetődtek. A koresmáros látta, hogy részeg emberekkel van dolga és ezért nem adott nekik italt. A három ember erre elment, de azután visszatért egy *Dezső* nevű katonával, aki még józan volt és így kapott bort. Ebből ittak aztán mind a négyen. A mámoros emberek nagyon lerészegedtek s közülük a főmolnár belekötött a többi vendégbe. Addig garázdálkodott, amíg végre többen dühbe jöttek s rájuk rohtottak. A főmolnár erre egy asztal alá bujt, revolvert rántott s vaktába kétszer közébe lölt az embereknek. Egy golyó *Gábor* Ágoston lérkocsissegédet érte a balhóna alatt. A fiatalember összeesett, mire Skulecz azzal fenyegetőzve, hogy mindenkit lelő, kiröhtant a koresmából. A sebesülthöz a mentőket hívták, de mire kiértek, már elvérzett. A főmolnárt ma reggel a rendőrség letartóztatta.

— **A newyorki Vanderbilt-szálloda lefeggett.** Newyork egyik legujabb és legpompásabb szállodája, a *Vanderbilt-szálló*, mely alig néhány nappal ezelőtt nyílt meg, szombaton lefeggett. A hatalmas palota harmadik emeletén keletkezett a tűz, melyet a tüzoltók megfeszített munkája sem tudott megfékezni. Éjjelkor már az egész épület lángokban állott és elpusztultak a palota nagytermében levő gyönyörű műkincsek is. A tüzoltók és a szálloda alkalmazottai közül többen súlyosan megsérültek. A kár több mint ötmillió korona.

— **Tűz egy dohánygyárban.** Temesvárról jelentik: A temesvári dohánygyárnak *Gorové*-utczai épületrésze, melyben az iródk és lakások vannak elhelyezve, ma este kigyuladt. A tűz a padláson támadt és csakhamar az egész tető lángokban állott. Szerencse, hogy az épületnek erős tűzfalai vannak és így nem terjedhet át a szomszédos épületekre, ahol a dohányraktarak vannak. A tűzhöz kivonult Temesvár egész tüzoltósága és nagy erőfeszítésekkel dolgoznak a tűz lokalizálásán. Munkájuknak köszönhető, hogy a tűz nem is terjedt ki az épület belső részeire, úgy hogy a lakásokat nem kellett kiüríteni. A tűzhöz a rend fenntartására nagy rendőri készenlet vonult ki a főkapitány vezetésével, valamint katonaság is. Az oltást nagyon megneghezíti az a körülmény, hogy Temesvár vízvezetéke még nincs készen s a nagy hideg miatt a vedrekben hozott víz, mire a tűzhöz odaérnek vele, megfagy. A tűz okát eddig nem sikerült megállapítani. A kár nagyságát még nem tudni; emberéletben nem esett kár.

— **Az államrendőrségi tisztképző tanfolyam.** A múlt év december 4-én dr. *Boda* Dezső főkapitány elrendelte, hogy az államrendőrségi fogalmazó-gyakor-nokoknak szakszerű kiképzésére tanfolyamot állítsanak fel a főkapitányságon. Ez a tanfolyam ma délután öt órakor kezdte meg működését. Dr. *Pekár* Ferenc főkapitányhelyettes nyitotta meg az országos büntető nyilvántartó-hivatal nagytermében. A tanfolyam márczius 30-ig tart. Hetenként háromszor, hétfőn, szerdán és pénteken lesznek előadások. A tanfolyam tanárai a következők: dr. *Dumitrianu* Ágoston rendőrfőorvos, *Marinovich* Jenő, *Tóth* János, *Schreiber* Emil rendőrtanácsosok, *Geguss* Dániel és *Kaveggi* Béla rendőrkapitányok, *Szekely* Vladimir, *Gábor* Béla, *Dorning* Henrik, *Raddák* György és *Kerny* Géza rendőrfogalmazók, *Pinterits* Károly törvénytudományi irászakértő, dr. *Kovács* Aladár mentőőrgaztató, *Markusovszky* Béla tüzoltótiszt, dr. *Rózsa* Imre rendőrségi kórházi orvos. Az első előadást dr. *Marinovich* Jenő és dr. *Schreiber* Emil rendőrtanácsosok és dr. *Dorning* Henrik rendőrfogalmazó tartják.

— **Elütötte a vonat.** Hajduböszörményből jelentik: *Csernát* János hajduböszörményi lakos tegnap éjjel kétlovas szekeren hajtott haza a debreczeni vásárról. Amikor a debreczen-nánási vasút átjáróján áthajtatott, a *Hajdudorog* felől jövő személyvonat akkor haladt át a sínpáron. *Csernát* már nem irányíthatta kocsiját és a személyvonat nekihajtott és a kocsi darabokra zuzta. *Csernát*ot súlyos sérülésekkel behozták a bösözörményi állomásra, ahol rövid idő után meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a vonatvezető gondatlanság nem terheli. *Csernát* azért nem vitte észre a közlekedő-vonatot, mert a nagy hideg miatt bundájába erősen beburkolódzott.

— **Tűzek a fővárosban.** Az éjszaka Ujpesten a Gróf *Apponyi* Albert-utca 17. szám alatt *Berstein* Mór cipőüzlete kigyuladt és nagyrésze leégett. A tüzet az ujepesti tüzoltók oltották el. — Vasárnap este *Justh* Sándor Király-utca 101. szám alatt lévő mozijában egy film megyuladt és elégett. *Tóth* gépész még idejekorán elzárta a vetítőkamra nyílását és így a tűz nem terjedhetett tovább. A közönség mégis észrevette a veszedelmet, mire nagy riadalom támadt, amely csak akkor szűnt meg, amikor többen megnyugtatták a megrémült embereket, hogy nincs baj. A tüzet az alkalmazottak oltották el.

— **Az állatkert igazgatósága kéri hazánk vadászó közönségét,** hogy ha most, mikor hó borítja az egész országot, eleven vadmacskákat, hermelinkeket, menyéteket vagy más állatok kerüljenek az illetők kezeibe, sziveskedjenek azokat az állatkertnek felajánlatni, mert ezeknek a hazai fajoknak még híján van az állatkert.

— **Akkordutazás a Rivierára.** Az ideális utazásnak egy, Magyarországon eddig még nem ismert nemét lépteti életbe a *Világjárás r. t. menetjegyjárodája*, és alkalmazza azt elsősorban a most aktuális rivierai utazásokra. Az akkordutazás szerint utazók élvezik a társasírándulás kedvezményeit mellett az önálló utazás nyugtalanosságának előnyeit. Meggyőződésünk, hogy közönségünk mihamarabb megkedveli az akkordutazás rendszerét, melynek megvalósításáért csak elismerés illetheti a fiatal és agilis *Világjárás r. t. menetjegyjárodáját*. Illusztrált prospectusait az iroda mindenkinck díjmentesen megküldi és 152—52. telefonján készpénzzel szolgál további felvilágosítással.

— **Fővárosi Orfeum.** A minden részében impozáns januári műsor estéről-estére zsúfolat házat vonz. Az esti pénztárnál jobb helyet rendszerint nem lehet már kapni, mert a közönség érdeklődése oly nagyirányu, hogy a páholyok és zenekari ülések már hetekkel előre kelnek el. A legközelebbi délutáni előadás esütörtökön, január 18-án lesz.

— **Elégett gyermek.** Aradról jelentik: *Strumberger* Oszkár aradi tanító házában egy petroleumlámpa fölrobbant és a közelben lévő egyéves kisfiú megyuladt. Hozzáértőzői már nem bírták megmenteni és iszonyu kínok között meghalt a szerencsétlen gyermek.

— **Leégett templom.** Bukarestből jelentik: Vasárnap délelőtt 11 órakor a bukaresti luteránus főtemplom kigyuladt. Megállapították, hogy a tűz, vigyázatlanságból eredt. A templom belseje, ahol a királyné számos ajándéka van elhelyezve, teljesen leégett. A kár mintegy 400.000 koronára tehető.

— **Tea-szalón a Párisi Nagy Áruház** Lotz-termében. Minden délután fél 5-től 7-ig Kóczé Antal hangversenyez.

— **Életuntak.** Vasárnap reggel Fortunek Katalin huszonkét éves cseléd a Magyar-utca 27. szám alatti ház első emeletéről leugrott, de a ruhája megakadt a folyosó rácsában. A házbeliök onnan leemelték s a leánynak semmi baja nem történt. — Vasárnap reggel Lemmer Ferenc negyvenhárom éves pinceszér a Nefeletj-utca 61. számú házában levő lakásán föbelötte magát. Nyomban meghalt. Tették okát nem tudják. Hiolttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Ma délután a Lónyay-utca 13. számú ház 3-dik emeletéről leugrott. Életveszélyes sérüléseket szenvedett, bevitték a Rókus-kórházba. Csak annyit tudnak róla, hogy Wurm Vilmos a neve.

— **Halálozás.** Vályi Gusztáv budapesti evangélikus lelkész sulyos esapás érte. Testvéröccse, Weisz Károly másodéves tanárjelölt 21 éves korában hosszúságos szenvedés után Abaujszántón meghalt.

— **Özv. Belényesi Várady Mihály** 58 éves korában Kolozsvárott folyó hó 15-ére virradóra szívizületében hirtelen meghalt. Az elhunytban belényesi Várady József, a Pesti Hírlap segédszerkesztője édesanyját gyászolja.

— **Dianiska Frigyes** ág. hitv. evang. lelkész életének 37-ik évében Lőcsén meghalt. Tegnap temették el nagy részvét mellett.

— **Tarcsay István**, nyug. vármegyei hivatalnok, volt 1848—49-es honvéd, 85 éves korában Aranyosmaróthon végelgyengülésben meghalt. Temetése a vármegye egész közönségének nagy részvételével történt.

— **Tanczer Mór**, a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön rt. főtitkárja Budapesten meghalt. Temetése kedden d. e. 10 órakor lesz a rákoskeresztúri temető halottasházából.

— **Gábor Dénes**, áll. iskolai igazgató-tanító, 63 éves korában Kőkösön meghalt.

— **Takács Dániel** földbirtokos, 68 éves korában Szabadkán meghalt.

— **Id. Árvai Pál**, Miskolc városának egyik legrégebbi, érdemes polgára, 60 éves korában Miskolcon meghalt.

— **Budi József**, volt 48-as honvéd, 86 éves korában Farkasán meghalt.

— **Id. Kovács Gyula**, ref. tanító, a függetlenségi eszmék egyik törhetlen, lelkes híve, 66 éves korában Kosuthfalván meghalt.

— **Sarkady Károly** körjegyző 57 éves korában Zala-szántón meghalt.

— **Haase Anna** életének 21-ik évében elhunyt Budapesten.

— **Magyar Mór**, a Nyugat igazgatóját, vasárnap délelőtt fél 11 órakor temették a rákoskeresztúri izraelita temető halottasházából. A ravatalt sok koszorú börtölte, amelyek között ott voltak a Könyves Kálmán-részvénytársaság, a Nyugat szerkesztőségének, igazgatójának, felügyelő-bizottságának és tisztviselőinek, a könyvkereskedők egyesületének koszorúi. A gyászbeszédet dr. Weisz Mór rabbi tartotta, a sírnál pedig Ignotus bucsuztatta el az elhunytat.

— **Royal-Orfeom.** Budapest, Erzsébet-körút 81. sz. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **Ne ültessen senki szőlőt**, mielőtt „Milli-telep” Nagyösz, Közép-Európa legnagyobb szőlőiskolájától árjegyzéket nem kért.

— **Praktikus emberek.** Kádárné be-bejár házas fiához a városba, ki ott szorgalmas munkából tartja el családját. Kádárné mint afféle takarékos vidéki asszony meg nem állja, hogy menyének egybe-másba bele ne szójjon. „Attól félek” — mondta egyszer — „hogy sokat használtak fel. A husrágás és a nehéz megélhetés dacára mindig husleves van az asztalotokon”. — „Soh' se féljen napamasszony” — válaszolt nevére a menyecske — „az a fő, hogy az ember értesse a módját. — Azzal, hogy Maggi készítményeit használom, melyek ma is csak oly olcsók, mint azelőtt voltak, képes vagyok mindekor jó és egészséges étkeket tálalni s amellel még pénzt, időt és munkát takarítok”. — „Bizony édes szülém” — vág közbe a kis Imre — „nézze csak meg a takarékkönyvem: nincsen hónap, hogy ne tevék félre!”

— **Az FTC. diadalutját** Győrtől Budapestig és a fogadtatási ünnepségeket kitűnően sikerült mozgókép-felvételeiben örökítette meg az Apolló Színház. E felvételek, amelyek a tizenegyek életnagyságu mozgókép-felvételeit is tartalmazzák, kizárólagos előadási joggal mutatja hétfőtől, január 15-től kezdve az Apolló Színház pompás új műsor keretében.

— **A Steinhardt-mulatóban** még csak tíz napig marad műsoron a *Papa és Társai* című sláger-banózat. E hó 16-án Steinhardt újabb kislemezzel és újabb három elsőrendű számmal gazdagítja műsorát. A *gor-diusi csomó* című banózat ötletes, bonyodalmas fordulatokkal állandóan falrengető hangos kedélyhangulatban tartja a közönséget.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Knote Henrik, a nagy német Wagner-énekes második fellépésül Rhadames szerepét választotta Verdi Aidájában. Szinte csodálatos, hogy Knote, akinek művészi erőssége főképpen a Wagner-operák szerepeiben érvényesül, ilyen nagy ugrással megy egyik opera-stilusból a másikba és még csodálatosabb bátorságra vall, hogy ezt a nagy ugrást éppen ott csinálja, ahol őt különféle szerepeiben még nem ismerik és ahol még nem nyílt alkalom őt egy olyan szerepsorozatban látni, amelyből összes művészi kvalitásai minden oldalukról konstatálhatók és megítélhetők volna. Lohengrin után az ettől teljesen elütő, az operai stílus egy egészen másik határára lévő Rhadamest énekelni olyan művészi vállalkozás, hogy mögötte önkéntelenül is felbukkan az a kérdés, vajjon ez a két különféle, más-más kvalitásokat kívánó szerep megfér-e egy művészi égvéniségben. A drámai színjátszó-képességet kívánó, deklamáló, mélyen elgondolt alak és Wagner zenéjével szemben áll Rhadames alakja és az olasz zene, annak minden sajátosságával és ismert modorával. Knote ezt az áthidalást különös módon Verdi javára csinálta meg és a meglepetés egy bizonyos értelemmel kell megállapítani, hogy jobb Rhadames volt, mint aminő Lohengrin. Knote Lohengrinből hiányzott az eszmévi mélység és az a fenséges póz, amelyet a Wagner-operák alakjaiban maga Wagner követelt meg elsősorban. Rhadamesben ellenben meg volt teljesen a szerep karaktere által megkívánt hős és ezt a hőst hangbeli kvaitásaival és játékkal Knote mindvégig az illúzió tökéletes épségbentartás mellett tudta eléak hozni. Az a modern fel-fogás, amelyet Lohengrinjében a színpadra hozott, Lohengrinnek ártalmára volt, de hasznára volt Rhadamesnek, úgy, hogy ma este tökéletes, finom művészettel és megértő, lélekkel fakadó játékkal láthattuk Rhadamest az Opera színpadán. Az az édeskesség, az az értelettel ezukrozottság, amelyvel Slezák formálta meg Rhadames alakját, teljesen hiányzott Knote-ból, aki ma este egy, az egész tenor-skálában hatalmasan harsogó hangú Rhadamest adott és ezzel a hallgatók minden igényét kielégítette. Az olasz szöveget is ma este jobban bírta, mint Lohengrinben és így a siker is, amely mai fellépését kísérte, jóval felülmúlta az első fellépése alkalmával aratott sikert. Ez a kritika azonban talán csak a mi véleményünk fed, mert a közönség nem tulságosan lelkesedett Knote mai alakításáért és ma megtörtént az az eset, hogy az első felvonás után egyetlenegy kéz sem emelkedett tapsra és Knote-nak első felvonásbeli fényes produkciójáért a közönség elismerése teljesen elmaradt. Később, a Nilus-parti jelenetnél mély drámaisággal fokozta énekét és itt végre először meleg elismerésben volt része. Egyébként azt halljuk, hogy február hónapban a művész ismét fellép az Opera színpadán és Tannhauser-t fogja énekelni. Talán addig alkalma lesz az olasz szöveget jobban elsajátítani, úgy hogy ezt a par excellence Wagner-énekest, akit csakis az olasz szöveg hiányos ismerete miatt nem élvezhetünk eléggé, Tannhauserben más körülmények között fogjuk visszontláthatni. A vendégművész mellett egyedül Szamosi Elza nagy intellektuális magaslalon álló Amnerise érdemel elismerést, ellenben szomorú és szálnalmas benyomást keltett Bánó Irén kisasszony, akit ma este ismét az Aida czimszerepében oktroyáltak a közönségre. Első felvonásbeli áriája után a földszinten több oldalról hangos pizsegés hallatszott és ha nem is tartjuk megengedhetőnek, hogy a közönség a nemtetszésének ilyen módon adjon kifejezést, ezuttal ezt a pizsegést mégis meg tudtuk érteni, mert a mai felemelt helyárák mellett rendezett előadáson, ott, ahol Knote és Szamosi Elza vannak a színpadon, ott Bánó Irénnek legfeljebb a kórusban volna helye. Ugy látszik ezt az érzését akarta kifejezni a mai est közönsége az ő fentartás nélküli pizsegésével. Egyébként teljesen indokolatlan, hogy Bánó Irén kisasszonyt folytonosan vezető szerepekben látjuk akkor, amikor úgy iskolázottságban, mint

játékbeli képességeiben még sehogysem tudja velünk feledtetni az operett-éveit. e. a.

(*) **Krammer Teréz ügye.** Az „Egyet-értés”, ezt talán az Operaház tájékán is el fogják róla ismerni, soha és semmiféle körülmények között sem feledkezett meg arról, hogy a m. kir. Operaházat az igazgató igazgatja s hogy amikor ebbe a legszemélyesebb jogába mindenféle illetéktelen faktor bele akar szólni, az csak anarchiára vezethet. Igazi műintézet nem állhat meg, ha a vezető direktor elhatározásait mindig száz ember akarja befolyásolni. Mi nem is igen avatkozunk a m. kir. Operaház igazgatójának dolgaiba, sőt kritikus pillanatokban inkább még segítségére siettünk, hogy a maga intézkedéseire felelős igazgató akciószabadságát minden befolyásoló törekvéssel szemben hangsúlyozzuk. Rólunk tehát föltehető Mé-száros Imre igazgató, hogy akkor se akarunk illetéktelenül az ő intézkedéseibe beleszólni, ha az a probléma vár megoldásra, hogy vajjon megújítottassék-e Krammer Teréz lejárató szerződése vagy sem? Végre is, egy nagy műintézet felelős igazgatója az ilyen nagy probléma megoldásánál csak meggondolja azt a lépést, melyre elszánja magát. Kétségtelenül tisztában van vele, hogy amit tesz, azért felelős a miniszternek, aki feljebbvalója és művészi érteleménynek is, mely még a miniszternek is feljebbvalója. Ha tehát a m. kir. Operaház igazgatója esetleg úgy találja, hogy az intézet akármelyik oszlopos tagjának szerződése a m. kir. Operaházra nézve tulságosan sulyos és egy az intézetre nézve előnyösebb szerződés érdekében már idejekorán tenni akar valamit: ebben még nem találunk hibát. De igenis van szavunk a formához, melyet használ. Éppen az annyiszor meghurczolt s annyiszor méltatlanul megbántott igazgatóknak kellene legjobban átértenie, hogy az ilyen dolgokban mit jelent a helyesen megválasztott forma. Olyan oszlopos vagja, mint Krammer Teréz, elég kevés van az Operaháznak. Három-négy ha van, több nincs. Ezzel a pár oszlopos taggal, ha már nem kerülhető el az alkudozás szükségé, mégis csak illenék uribb és művészi érzékenységgel is törődő formában érintkezni. Hogy egy Szamosi Elzának vagy egy Krammer Teréznek, mikor szerződésük lejáratóban van, egyszerűen a legridegebb hangú levélben mondjanak olyasmit, hogy szerződésüket nem kívánják többé megújítani, az mégsem az a mód, ahogyan művésznővel és kivált első-rangu művésznővel érintkezni szabad. Hiszen a külföldön is megtörténhetik, hogy egy igazgató iparkodik előnyösebb szerződéssel pótolni a kevésbé előnyös, vagy éppen terhes szerződést. De ott a formában megvan a megbecsülés, a művészi önérzet kiméltése és az igazgató még akkor is esupa diéséret, ha legtitkosabb szándéka szerint nem akarja megújítani a szerződést. Régi és oszlopos tagokkal szemben pedig, akik az intézet és a repertoár körül hervadhatatlan érdemeket szereztek, föl se merül olyan gondolat, hogy az illető művész vagy művésznő megválják az intézettől. Már most, akármilyen szándéka legyen is Mé-száros igazgató urnak: egy bizonyos. A formát Krammer Terézszel szemben nem választotta meg szerencsésen. Ez a művésznő most van művészi zeniáján. A repertoár legnagyobb részét vállain hordja. A publikum szívébe foglalta. — maga — nem éppen rövid rébeszélés után — szánta el magát, hogy a külföldről hazatérjen és ismét a magyar zene kizárólagos szolgálatába álljon, de megtette és ha igazi magyar énekművésznőkről beszélnek, a Krammer Teréz nevet nem lehet kihagyni. Magyar és művésznő. Ez mindenesetre kétségtelen. Hogy aztán szerződése tartalmát szerint előnyös-e az Operára nézve, vagy sem, azt nem tudjuk, mert nem is ismerjük szerződését. Ha előnyös: mért bolygatják? Ha nem előnyös: próbálják megjavítani. De annak szebb és tapintatosabb formáját kell megtalálni, mint az e fajta levél útján való felmondást. Ez az, amit az operaház igazgató jogainak föltétlen respektálásával is kötelességünk megmondani. Egyébként

pedig az a meggyőződésünk, hogy Krammer Teréz nagy művészi erejét a művészi erőben oly szegény Magyarország nem dobhatja el olyan könnyen. Egy magyar művészről van szó, egy népszerű és művészetének virágjában álló művészről, aki a mi elég ingatag repertoárunkban a megbízhatóságot és állandóságot jelenti s akit a szerződésnél jobban köt a zeneértő közönség hódolata: Krammer Teréz ügyében tehát ez a levél aligha volt az utolsó szó.

(*) **Hangversenyek.** Vasárnap este Dohnányi Ernő hangversenyzett s igen természetesen, hogy erre az alkalomra zsufozásig telt meg a Royal-terem. Idegenbe szakadt jeles művésziünk ezuttal is szép és értékes műsorral tért hozzánk vissza, melynek keretében kitünő diszponáltsága folytán pompásan érvényesültek komoly és nagystíliű egyéniségének jeles kvalitásai. Színes, nobilis billentése finoman jutott érvényre Schumann „Études symphoniques“-jaiban, melyeknek tüneményes változataiban gyönyörűen revelált Dohnányi művészi szeszibilitása. Beethoven Asz-dur szonátájának előadását szigorú klasszicitása mellett az a művészi önkénykedés jellemezte, mely Dohnányinál megengedhető és érdekes. Schubert két darabja a Moment musicaux-ból, Field A-dur nocturneja, Brahms B-moll Intermezzoja és G-moll Rapszódiaja csupa rendkívüli művészi élmények voltak, melyek interpretálásánál bepillantás nyílt meg az előadó művész finom lelkiületébe. Befejezésül Chopin három darabjában kulminálódott Dohnányi stílusos nagy művészete, amely előtt kijáró mély és igazi hódolatot a minden egyes szám után zajosan kitörő tapsok jelképezték. A nagy ünneplésre természetesen sok ráadás és az ovációk megújulása következett. — A Gönczi-Kresz-Becker-féle alkalmi egyesüléshez hétfőn este társul lépett be Nedbal Oszkár, a bécsi Tonkünstler Orchester temperamentumos karnagya, aki ezuttal brácsával a kezében lépett pódiumra. A jeles, de az ily produkezióknál elengedhetetlen egységes harmóniát nélkülöző négyes Schumann Esz-dur és Brahms G-moll zongoradarabjait adta elő. A mai hangverseny eredményét nem javítja a szombatiéval szemben Nedbal közreműködése, mert Gönczi minden kiváló kvalitása mellett ezuttal is kiméletlenül és a kamarazene stílusához nem illő erővel verte a zongorát olyankor is, amikor nem kellett. Kresz Géza feminin hegedűjátéka pedig ma is igen foghatóos technikaiju, vérszegény hangzású volt. Becker és Nedbal tökéletes stílusfelfogással és precíz technikával játszottak, finomságuk és fegyverzettségük azonban kárhaveszett a zongora túlsúlyával szemben. A két kvartett között Gönczi és Becker Beethoven A-dur szonátáját adták elő. Ez a produkezió közelebb állt a kamarazene stílusához, a zongora előnyösen mérsékelte túltengését, nem is volt annyi intonálási hiba és egyenetlenség, mint a kvartettkben. Közönség ezuttal is kevés volt a görög oszlopoktól körülvett, intim hatású Lloyd-teremben, a hangulat pedig ma is erősen tartózkodó volt. Ha nem lettünk volna ott a szombati hangversenyen is, azt hihetnők, hogy József főherceg és családjának jelenléte feszélyezte ezuttal a kis, disztíngált publikumot tetszése hangos nyilvánításában. — A Royal-teremben szépszámú közönség előtt a finom izlésű Gmeiner Lula énekelt Schubert, Schumann, Brahms és Strauss-dalokat. Kellemes és kitünően képzett organuma, valamint nobilis, ha nem is túlságosan bensőséges előadása, melyeket már gyakran volt alkalmunk méltányolni, ezuttal is nagy sikerrel érvényesültek. A legnagyobb

hatást Schubert néhány dalával, továbbá Strauss Richárd legköltoőbb kompozíciójával, a „Morgen“-nel érte el a művésznő, aki a hangverseny végeztével a lelkes tapsokra még egy hollandi népdalt és Schumann Frühlingstagját énekelte el ráadásul. A zongorakíséretet finom izléssel Dienzl Oszkár szolgáltatta. (—na.)

(*) **Az Operaházban** holnap, kedden adják másodsorú ifjabb Ábrányi Emil nagyszabású új dal művét, a Paolo és Franceskát ugyanazzal a szereplőkkel, akik a bemutatás előadásában léptek föl. Szerdán a filharmóniai hangverseny miatt nincs előadás. Csütörtökön a folyó idényben először a „Lakmé“ kerül színi a czimszerepben Sándor Erzsivel. Ez előadásban lép fel hosszabb betegsége után először Szemere Árpád, aki az indus főpapot fogja énekelni. Goralt Arányi lesz. (Évi bérlét 14. szám.) — Marak Ottó, a hamburgi Stadttheater magyar születésű lírai tenoristája szombaton mutatkozik be az Operaház közönségének. A „Paraszt-bocsi“ Turiddu és a „Bajazzók“ Canio szerepében lép fel. (Évi bérlét 15. szám.)

(*) **Caesar és Kleopatra.** Bernard Shaw magyar érdeklősége már egy másik darabot adott el a Nemzeti Színháznak a most bemutatott „Nem lehessen tudni“ című darab után. Shaw „Caesar és Kleopatra“ című műve a jövő szezonban fog színi kerülni Váradi Arankával a fő női szerepben.

(*) **Furulyás Janosi.** A Népopera pénteki operettpremierje iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a bemutatásra alig kapható már jegy, s így a színház joggal reméli, hogy a gyönyörű Ganne-daljáték budapesti sikere méltó lesz az operette külföldi diadalmas pályafutásához. A péntek esti bemutatón következő a szereposztás: Janosi — Pajor, Yoris — Hajasos, Pippermann — Mátrai, a felesége — Hickisch Kató, Liebeth — Serák Márta, Kattchen — Sebők Ilona, van Pott — Bihar, Vilmos — Marosffy, Kanterdorff — Fehér. Kisebb szerepekben pedig a színház egész személyzete közreműködik. Diszletben, kiállításban, kosztümben sok szép látványt nyújt a darab, főként a harmadik felvonás babaversénye. A Furulyás Janosi előtt kedden este tízennyolczadszor játszzák a Quo vadis?, Andriika Marzit, Basilides Mária, Ábrányiné, Várnai, Szántó, Gábor és Bihar felléptével. Ez az előadás kivételesen 7 órakor kezdődik.

(*) **Rátkai távozása a Király-színházból.** Károczag Vilmos, a Theater an der Wien igazgatója, közvetett uton szerződési ajánlatot tett Rátkai Mártonnak, a Királyszínház népszerű művészenek. Rátkai Márton azonban a bécsi megítéltető meghívásnak nem tehet eleget, mert elhatározott szándéka, hogy a most következő két-három évben külföldi, főképen angolországi és amerikai körutra megy. A Királyszínháznál a primadonnák mellette háromszáz és négyszáz koronákat keresnek esténként, addig ő estéről-estére harmincz korona hatvan filléért pazarolja erejét. Éppen ezért el fogja fogadni azt a külföldi ajánlatot, amely valóságos kis vagyont biztosít számára és angolországi és amerikai körutra megy, nagybárra varieté-színpadokra, egy számára írott kis darabban, amelyben angolul fog játszani és táncolni. Az idei szezon végéig a Királyszínháznak rendelkezésére áll, de a szezon végén kérni fogja Beöthy Lászlótól a szerződése felbontását, amely öt még néhány évre köti Budapesthez.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, kedden, ugyszintén csütörtökön a színház legújabb nagy sikere Bernhard Shaw „Nem lehessen tudni“ című négyfelvonásos komédiája körül színi. Szerdán a „Pelekesi nótárius“ van kitűzve Horváth Jenővel a czimszerepben és egyebekben is az eddigi előadás szereplőivel. Közben folynak az utolsó házi próbák Hebbel Judith című tragédiájából, amelyet pénteken, szombaton és vasárnap este is adnak. A darab czim-

szerepét P. Márkus Emma, Holofernest pedig Iványf Jenő fogja játszani. A többi főszereplőn és vasárnap este is adnak. A darab czim: K. Hegyesi, Aczél Ilona, Berég Oszkár, Mihályfy Károly, Gál Gyula, Pethos Imre, Pálffy György, Somlay Artur, Rajnay Gábor, Garamszegly Sándor, Barths Gyula, Horváth Zoltán és Hajdu József lesznek.

(*) **Györgyike.** A Vigszínház legközelebbi ujdonságául Sacha Guitry „Jó párti“ című vigitékát tüzte ki Góth Sándor fordításában. A próbák már napok óta folytak, midőn ma hirtelen abban hagyták a darab betanulását, minthogy az igazgatóság nem bizik a darab sikerében. A francia darab helyett Szomori Dezső „Györgyike, drága gyermek“ című, eredetileg a Nemzeti Színháznak szánt darabja lesz a Vigszínház legközelebbi ujdonsága. Az ujdonságban, amelynek próbáit ma megkezdték, Varsányi Irén, Mészáros Gina, Tanay és Góth játszzák a főszerepeket.

(*) **Budapesti Kamarazene-Kör.** Vasárnap délután tartotta a Budapesti Kamarazene-Kör ezidei második hangversenyét. Euler Ödön, dr. Gobbi Károly és Bergmann Sándor művészi finomsággal adták elő Mozart vonós hármasát, Mütsenbacher Irénke a Dohnányi quintett zongoraszólamának precíz előadásáért kapott sok tapsot. Scharf Berta urhölgy szépen énekelte Traviatából egy áriát.

(*) **Előadás a FTC. tiszteletére.** A Magyar Színház holnap, kedden ünnepi előadással fogja a külföldről hazatért labdarugók dicsőségét megünnepelni. Ez ünnepi előadás a következő lesz: 1. szám Hymnusz, mit a Magyar Színház zenekara, Marton Géza karmester vezényletével fog eljátszani, utána köszöntő, melyet Márkus László írt és Papp Mihály fog előadni, végül a Varsányi csara kerül színi ugyanabban az elsőrangú kiosztásban, mint a bemutatás előadásán. — Erre az ünnepi előadásra a színház meghívta az Országos Labdarugó Szövetséget, a Ferencvárosi Torna-Clubot s a két külföldi győzelmes csapat legénységét.

(*) **Barta Ernő kiállításának megnyitása.** Barta Ernőnek, a külföldön élő jeles magyar festőművészenek képeiből rendezett kiállítást vasárnap délelőtt nyitott meg Molnár Viktor államtitkár díszes és műértő közönség jelenlétében. A vendégek, akiket a Könyves Kálmán vezetősége kalauzolt, nagy elismeréssel adóztak a kiváló művész képeinek és sokáig gyönyörködtek azokban. Az államtitkárnak bemutaták a művészt és ő szívesen gratulált neki remek képeikhez. A kiállítás holnapról kezdve a nagyközönségnek is nyitva áll délelőtt 9-től este 7-ig hatvan fillér belépődíj mellett.

(*) **A Feszty-vernissage.** Feszty Árpádnak művei a Nemzeti Szalonban már teljesen elrendezve várja a vernissage ünnepélyét. Az igazgatóság a termeket ez alkalommal újra disztítette, úgy hogy a művészenek nagyméretű és főleg egyházi vonatkozású vásznai külön kis interieurökben nyertek elhelyezést. A sajtó képviselői január 16-án, kedden tekintik meg a tárlatot, míg az ünnepélyes vernissage szerdán délután 4 órakor lesz, amely alkalommal a kiállítás kivételesen este 7 óráig marad nyitva. A vernissage napján a Nemzeti Szalon tagjai a meghívó felmutatása mellett léphetnek be a kiállítási helyiségekbe, míg a meghívóval nem rendelkezők két korona belépődíjat fizetnek. A kedvezményes jegyek a vernissage napján érvénytelenek.

(*) **Kokoschka képei a Művészházban.** A „Neukunst Wien“ bécsi művészcsoport kiállításának keretében a Művészház be akarta mutatni Arnold Schönbergnek, a bécsi konzervatórium volt tanárának és Oszkár Kokoschka lengyel születésű bécsi művészenek festményeit is, ezek azonban a drezdai kiállításról valami szállítási hiba miatt nem érkeztek meg a vernissagera. A fővámbívalat végre ma jelentette a Művészháznak a képek megérkezését, úgy, hogy az érdekes egyéniségénél fogva európaszerte ismert két művész kollekeziója a jövő héten már bemutatható lesz. Az új nagy anyagra való

Egy főzőutasítás!

Karfiol-leves.
(4 személy részére.)

A karfiolt megsózzuk és egy-két kocka csokrot hozzáolva puhára főzzük. — Aztán igen ritka, rózsaszínű rántást készítünk és forró Maggi-huslevesvel feloraszítjuk. — (A Maggi-féle husleveskockát 1/4 liter forró vízzel leöntjük s rögtön kész huslevest nyerünk). — A karfiolt bolfolesztjük. — A táliban két tojássárgáját és két deczi édes tejfelt elkeverünk s erre öntjük a levest.

Győződjék meg kérem, hogy a

MAGGI-féle

kockából, drbja 5 fillér,

előállított husleves a hamis leveseknek

erőteljes, jó izt

ad.

tekintettel a Művészház újra fogja rendezni a „Neukunst Wien“ kiállítását s Kokoschka és Schönberg műveit külön be fogja mutatni a sajtó képviselőinek is, míg a tagokat újból meghívja az e célból rendezendő ünnepélyes bemutatóra. A Művészház évi szokásos sorsolásán, melyet dr. Hedry Aladár belvárosi királyi közjegyző közbejöttével ejtett meg az egyesület, az 1090 koronás főnyereményt az 1335 számú tag (dr. Ertsey Péter országgyűlési képviselő Nagyvárád), a 600 koronás a 2067 számú tag (Balabán János polgáriskolai tanár Nagykároly), a 400 koronás a 300 számú tag (Makfalvy Géza nyugalmazott főispán Kaposvár) nyerte. Minthogy a többi tagok tegillteményül a *Modern Magyar Képtárt* kapták, ezekre nézve sorsolás szükségére nem forgott fenn, hanem azokat a Művészház bérmentesen szétküldötte összes tagjainak.

(*) A király vásárlása a Műcsarnok jubiláris kiállításán. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat műcsarnoki jubiláris kiállítását, amelyet a király képviseletében éppen egy hónappal ezelőtt nyitott meg József főherceg, a Képzőművészeti Társulat védnöke, eddig egy hónap alatt, beleszámitva a tanulóiújságot, negyvenezernél többen nézték meg, amely olyan nagy látogatottság, ami a Budapesten rendezett képzőművészeti kiállítások történetében alig fordult elő. Ennek a kulturális szempontból oly nagy horderejű és gyönyörű eredménynek egyik első tényezője maga az uralkodó, aki a legmesszebbmenő érdeklődést tanúsítja az ünneplő képzőművészet iránt. A jubileum emlékére ötezerkoronás díjat alapított, a kiállítás megnyitását képviseltette magát és most a kiállítás anyagából nyolcz tárgyat vásárolt meg tizezer koronáért, amelyek budai palotájának ékeségül fognak szolgálni. A megvásárolt műtárgyak között van Markup Bélának, a jeles szobrászművésznek egy kis bronz szoborcsoportja, amely játszó medvéket ábrázol. A többi hét műtárgy pedig festmény. Ezek a következők: *Pentelei* Molnár Jánostól: „Szélesend a Balatonon“, *Nyilassy* Sándortól: „Játszó fiúk“, *K. Spányi* Bélától: „Zöld vetés“, *Major* Jánostól: „Hófolok“, *Szalányi* Lajostól: „Tarló“, *Bosznay* Istvántól: „Vizpart“ és *Edvi-Illes* Aladártól: „Elhagyott Fertő-part“. A jubiláris kiállítás egészen február 15-éig marad nyitva, s odáig a tagok 1911. éves jegyei érvényesek a látogatásra, azonban az összes kedvezményes és tiszteletjegyek már érvénytelenek.

(*) Egy szobrász ünnepélése. Az orosz császári Kormány által II. Sándor ezár emlékszozára hirdetett művész pályázaton a harmadik díjat *Markup Béla* szobrász, hazánk fia nyerte el *Tardos* (Krenner) Viktorral együtt komponált lovasszobrával. A magyar művész által mintázott hatalmas lovaszoborról és mellékalkalajairól a zsűritagok, valamint a legelső orosz kritikusok a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak és az egész magyar művészet diadalának jelezték, hogy a nemzetközi pályázaton, amelyen a világ minden részéből száznál többen vettek részt, magyar művésznök munkája oly előkelő helyre jutott. *Markup Béla* tiszteletére e pályázat sikere alkalmából a *Steindl-Czéh* hazai műpártoló egyesület tegnap lakomat rendezett az Országos Kaszinó különhelyiségében, ahol nagyszámban jelentek meg a művészvilág kitűnőségei, festők, szobrászok és építészek. Az egybegyűltek nevében a *Czéh* elnöke, *Alpár* Ignác megleghangu beszéddel üdvözölte a művészt, majd a szobrász kartársak részéről *Telcs* Ede szobrász tartott felköszöntőt. *Markup Béla* meghatva köszöntte meg az ünneplést. A művészt a fővárosból, a vidékről és a külföldről igen sokan táviratban üdvözölték.

(*) A Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre zeneestéje. Holnap, kedden élvezetes estélyt rendez a népszerű „Műmü“, a Royal-szállóban. A gazdag műsor itt következők: I. „Egy kis vihar“, vigjáték egy felvonásban. Irta: Dreyfuss. Szerenlők: *K. Németh* Irma és *Kürthy* György, a Nemzeti Színház tagja. II. a) *Gordigiano*: Ogni sabato; b) Liszt: Oh! quand je dors; c) *Hildach*: A tavasz. Éneklő: *Telegdi Roth* Margit. Zongorán kíséri *Kuliffay* Izabella. III. *Schumann*: Leá papillons; Chopin: Valse. Táncozó: *Kán* Yeyette. Zongorán kíséri. *Kuliffay* Izabella. IV. Versek. Irta és felolvassa: *Balla* Miklós. V. a) Székács: A szentmiklósi posta; b) *Makray*: Összsel; c) *Tar-nay*: Bucsú. Éneklő: *Telegdi Roth* Margit. Zongorán kíséri: *Kuliffay* Izabella. Rendező: *Muntreanuné Hrabovszky* Julia. A hangverseny kezdete pont 6 órakor. Az egyes számok alatt az ajtó zárva vannak. Teaszelvény tagoknak 50 fillér, nem tagoknak 2 korona.

(*) Hangversenyek. *Prodán* Vladimir, a hírneves orosz zongoraművész kedden, január 16-án tartja egyetlen hangversenyét a Royalban a következő műsorról: I. Beethoven: Sonate e-dur Op. 10. Nr. 2. II. Schubert: Impromptu as-dur Op. 90. Nr. 2. III. *Kalinkoff*: Elegie. IV. *W. Prodán*: a) Fantasia a-moll. Op. 21. b) Scherzo g-dur Op. 18. V. Chopin: a) 2 Mazurka Op. 67. Nr. 2. es 4. b) Ballade as-dur Op. 47. c) Étüdes Op. 25. Nr. 7. és 11. Jegyek *Rózsavölgyinél*. — *Casals* Pablo január 16-án tartja második szólóhangversenyét a Vigadó nagytermében. Műsor: Lalo: Concerto; Bach: C-moll suite; *Boellmann*: Variations symphoniques; *Campagnoli*: Romanza; *Haydn*: Menuetto; *Bocherini*: Adagio allegro. — Jegyek a *Harmóniában* 3—12 K-ért kaphatók.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

☉ Repülés a Rákoson. Szombaton délután öt óra körül *Prodán* Guidó, a derék magyar aviatikus, próbarepüléseket végzett saját gépével. Harszor körülrepülte az egész rákosi sáki gyakorlóteret, eleinte husz-harmincz, majd ötven méter magasságban. Vasárnap délután *Prodán* ismét gyönyörűen repült, több kört és három nyolczast irt le, először száz, később négyszáz méter magasra repült a fagyasztó hidegben.

☉ A török sereg repülőgépei. A török hadügyminisztérium megállapodott az augsburgi repülőgépgyárral, hogy a gyár *Adrinápolyban* aerostatparkot rendez be. A minisztérium több repülőgépet szerzett be és most aviatikusokat szerződött, akiket Tripoliszba akarnak küldeni. Többek között szerződötték *Kurdajev* orosz aviatikus havi 2500 frank fizetés ellenében. *Kurdajev* szerződésileg biztosította családjának, hogy a mennyiben a harcstéren veszne, még ha nem is ellenségtől, hanem baleset folytán, a török kormány 250.000 frank kártérítéssel tartozik.

☉ Aeroplánok összeütközése. Párisból jelentik, hogy az *Issy* mellett gyakorlóteremen vasárnap délelőtt két aeroplán a leszállásnál összeütközött. Egy *Hancuille* nevű aviatikus megsebesült és súlyos agyrázkódást szenvedett.

FŐVÁROS.

Közlekedési mizériák.

— A közlekedésügyi bizottság ülése. —

Budapest, január 15.

A főváros közlekedésügyi bizottságának mai ülésén a közlekedési mizériák egész sora került napirendre, s ezek között a legtöbb a Közuti villamos vasutra vonatkozott.

Bódy Tivadar alpolgármester, aki ma először elnökölt a bizottság ülésén, mindenekelőtt megemlékezett elődjének, *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármesternek a bizottságban kifejtett érdeműs működéséről és a távozó elnöknek megbízásából háláját és javaslatára a bizottság elhatározta, hogy a távozó iránt érzett elismerésének és nagyrabecsülésének jegyzőkönyvben ad kifejezést és erről *Rózsavölgyit* levélben értesíti. A tárgyalásra szánt idő nagy részét napirend előtti felszólalások foglalták le.

Ezeknek sorát *Schreil* János nyitott meg, aki annak a pernek az ügyében intézett kérdést az elnökhöz, amelyet állítólag a közuti vaspálya társaság a főváros ellen indítani akar. *Dr. Bódy* Tivadar alpolgármester kijelentette, hogy a per megindításáról tudomása nincsen.

Zipernovszky Károly a taxaméternél tapasztalható bajokról szól. *Markovics* Ince rendőrtanácsos kijelentette, hogy a főkapitány éppen ma adott ki rendeletet, amelyben felszólítja a bérkocsitulajdonosokat, hogy nyolcz nap alatt hozzák rendbe a taxamétereket és a lámpákat. E határidő elteltével a rendőrség a rendelkezése ellen vétő bérkocsitulajdonosokat azzal fogja büntetni, hogy kocsijaikat a taxaméteren lévő ólomzár eltávolításával kihelyezi a forgalomból.

Dr. Platthy György három ügyet vett fel napirend előtt. Az első a Gellért-téri üszekötő vágány létesítésének késedelmes elintézésére vonatkozott; a második a Villányi-uti vonal megépí-

tését sürgette, a haramadik pedig a kelenföldi közuti vasuti összeköttetés javítására omnibuszjáratok beiktatását kívánta. Mindhárom kérdésre *Rényi* Dezső tanácsos adott megnyugtató választ.

Pető Sándor azt kérdezte, hogy mi az oka annak, hogy a közuti vaspálya társaság Pálffy-téri áramfejlesztő telepe még mindig nincs a használatnak átadva. *Rényi* Dezső tanácsos erre kijelentette, hogy a telep átadásának legvégső határidejét ez év márczius 1-ben állapították meg. *Pető* Sándor dr. ezt a felvilágosítást tudomásud vette, de a telep késedelmes átadásának minden következményét a vasuttársaságra háritotta.

A napirend tárgyalására tértek ezután át, amelynek tárgyait *Till* Antal tanácsjegyző ismertette. A Budapesti Villamos Városi Vasut Baross-utcai vonalából kiágazólag a Tavaszmező-utcán, Mátyás-téren, Erdélyi-utcán, Kun-utcán és Tisza Kálmán-téren át összeköttetést óhajt létesíteni a keleti pályaudvarral. A Tisza Kálmán-téren tul az új vonal betorkollanék a már engedélyezett Népszínház-utcai keleti pályaudvari vonalba. A bizottság a bemutatott tervek elfogadta. A Villamos Városi Vasutnak a kispesti állami munkástelephöz tervezett vonala kiegészítése ügyében tett előterjesztését többek felszólalásai után szintén magáévá tette a bizottság. A tervezett Szécheny körvasutttal kapcsolatban a közlekedési ügyosztály, illetve a tanács azt az előterjesztést teszi, hogy a vasut czéljaira a főváros területén a közgyűlés közterületet ne engedjen át és hogy a vasutnak közuti jellegben és villamos erőre való felépítéséhez ragaszkodjék. A bizottság az ügyosztálynak ezt az előterjesztését elfogadta. — A budapesti közuti vaspályatársaság a Visegrádi-utcában a Csanád-, illetve a Wahrmann-utcán át hurokvágányt épít. A társaság most a hurokvágányt a Zápolya-utcaig akarta meghosszabbítani, a bizottság azonban az ügyosztály javaslata értelmében a meghosszabbításra vonatkozó terveket elvetette és az eredeti tervnek fentartását javasolja a tanácsnak. — A közlekedési ügyosztály a pályaudvarok tervezett rendezésével kapcsolatban azt az előterjesztést tette, hogy a főváros intézzen felterjesztést a kereskedelmi miniszterhez, amelyben ennek a kérdésnek a megoldását sürgesse meg. A kihelyezés késedelmes megoldása ugyanis megakasztja nemcsak a városrendezést, hanem a közlekedési hálózatnak helyes fejlesztését is. Ugyancsak előterjesztést tett az ügyosztály arra is, hogy felterjesztésben kérje a főváros a kereskedelemügyi minisztert, hogy az államvasutak pályaszínbéli utkeresztéseit a pályaudvarok rendezésétől függetlenül mielőbb szüntesse meg, amelyeken ezek a keresztetések a közuti közlekedést nagy mértékben megakasztják. A bizottság az ügyosztálynak mindkét rendbeli előterjesztéséhez egyhangulag hozzájárult. A déli vasut krisztinavárosi pályaudvarának két helyen való áthidalására vonatkozó előterjesztést, amely 68.800 korona költséget igényel, a bizottság elfogadta és hozzájárult ahhoz is, hogy ezeket a költségeket, minthogy a déli vasutat azoknak viselésére nem lehet kötelezni, a főváros viselje.

Mint már megirtuk, a pénzügyminisztérium a Lánchidat 1913-ban el akarja zárni, hogy a hid vasszerkezetét kicserélje. Ez a munka majdnem két esztendő vesz igénybe és ez alatt az idő alatt a közforgalomban olyan zavarok állhatnak elő, amelyek megelőzésére a közlekedési ügyosztály egy felterjesztés készítését hozta javaslatba a pénzügyminiszterhez, amelyben azt kérje a főváros, hogy a Lánchid elzárását halasszák arra az időre, amikor a Hungária-köruti óbudai hid már megépült. Az ügyosztálynak ezzel az előterjesztésével ma foglalkozott a közlekedési bizottság. Az előterjesztéshez elsőnek *Kollár* Lajos szól hozzá, aki nem lijszi, hogy a felterjesztésnek eredménye legyen. A fővárosnak az esetleges forgalmi zavarok megszüntetésére más intézkedéseket kell tennie. Ilyenek az omnibuszközlekedés sürítése, de elsősorban az Erzsébet-hídi villamos vasutnak a megépítése. *Markovics* Ince rendőrtanácsos teljesen csatlakozik az ügyosztály javaslatához, mire a bizottság az ügyosztályi előterjesztést *Kollár* és *Platthy* indítványával kiegészítve elfogadta. Ezzel kapcsolatban magáévá tette a bizottság *Rényi* Dezső tanácsosnak azt a kiegészítő javaslatát is, hogy nagyobb nyomtérű okért egy az erre a kérdésre vonatkozó, mint pedig a pályaudvarok kihelyezése és a pályaszínti keresztetések megszüntetése ügyében készítendő felterjesztéseket a főváros a főpolgármester vezetésével küldöttség útján adja át a kereskedelemügyi miniszternek.

Reggelizés előtt fél pohar

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorhajosoknak és az ékszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér
Nagy üveg 60 fillér

(A Kossuth Lajos-utcai villamos. A főváros mindkét villamos közlekedési vállalata tudvaleg külön-külön törekszik arra, hogy a Kossuth Lajos-utcai villamosvonal engedélyezését magának megszerezze. És noha kétségtelen, hogy a vonal kiépítése sokat lendítene a mai rettenetes közúti állapotokon, vannak ellentétes érzelmi körök, melyek e törekvéssel szemben is már állást foglalnak. Ma a Kossuth Lajos-utcai kereskedők tömörültek küldöttségé s megjelentek a városházán a polgármester előtt. Kérelmük az, hogy a főváros mindenkép akadályozza meg a Kossuth Lajos-utca vonalában a vasutépítést; mert a villamos megszüntetné a mai korzó-jelleget s elriasztaná a közönséget az a nagy tömegét, amelynek ma ez az út a kedvelt sétányja. A polgármester jóindulattal hallgatta meg a küldöttséget s megígérte, hogy a kérdésben lehetőleg a kereskedők érdekeire is figyelemmel lesz. Értosülésünk szerint a kérdés aként fog megoldást nyerni, hogy a Kossuth Lajos-utcai villamos vasut bele fog tartozni a városi villamos által megvalósítandó földalatti körvasut hálózatába.

(A kőszobrászok Bárczynál. A magyar kőszobrászok küldöttsége járt dr. Bárczy István polgármesternél Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő vezetésével. A polgármesternek átadott memorandumban azt kérték a szobrászok, hogy a Szabadság- és a Kossuth-szobor munkáit magyar kőszobrászokkal végeztessék. A polgármester a maga részéről kijelentette, hogy ezt a kérelmet töle lehetőleg támogatni fogja.

(A légszusz-szerelők és a fővárosi gázcikár. Az utóbbi időben mind sűrűbben hangzottak el a panaszok a fogyasztó közönség részéről, hogy a gázcikárak szinte hasznavehetetlen, mert sem nem világít, sem kellő meleget nem ad. A közönség ezért a kétségtelen hibáért a gázcikárakat okolta mint a mely szerinte a megnövekedett fogyasztást kielégíteni nem tudja. Ezek a vádak nemrég arra késztették dr. Ripka Ferencet, a városi gázművek helyettes vezérigazgatóját, hogy nyilatkozzonban rámutatva a gázműzéria igazi okaira, elhárítsa a felelősséget a gázművek vezetőségétől. Dr. Ripka Ferenc kijelentette, hogy a hiba nem a fővezetésben van, amelyet hozzá nem értők, kontár szerelők csinálnak. Ripka szerint az iparigazolvány alapján működő ötszáz szerelőből közül alig tíz tud légszusz vezetéket szerelni és ezért szükségesnek tarja, hogy szabályrendelet alkotassék, mely a légszusz-szerelést képesítéshez köti; minden esetben a fővárosi gázcikár felülbírálhassa a szerelők terveit, a meg nem felelő tervekhez pedig a gázcikárátatást megtagadhassa. A fővárosi szerelőiparosok ezt a lesújtó kritikát nem akarták szó nélkül hagyni, másrészt existenciájukban veszélyeztetni őket egy ilyen szabályrendelet életbeléptetése. Ezért tegnap tiltakozó gyűlést tartottak az „Országos Ipari Egyesület” nagytermében, melyen többek felszólalása után határozati javaslatot fogadtak el, melynek értelmében tiltakoztak dr. Ripka vádjai ellen, és küldöttségileg fogják megjelenni a polgármester előtt, hogy sérelmeiket orvosolja. Arra is kéri fogják a polgármestert, hogy a fővárosi gázcikárnak a lakásokban való szerelést tiltsa meg.

(A villányi-uti villamos. A villányi-uti villamos megépítése tárgyában dr. Plattky György fővárosi bizottsági tag vezetésével az érdekeltek szervező bizottságának 30 tagú küldöttsége járt ma délelőtt Sándor Pálnál, a közúti villamos-társaság vezérigazgatójánál. Sándor Pál a küldöttségnek megígérte, hogy a vasut költségvetését még a hét folyamán beterjeszti és ha a hatóságoknál akadály nélkül megy keresztül az ügy, az elintézés után azonnal megkezdí a vasut építését.

(A szemétkérdés. A szemétkérdés megoldására vonatkozó közgyűlési határozatot, valamint a határozatnak gróf Károlyi László által történt fölbbevezését a főváros ma terjesztette fel a belügyminiszterhez.

(Kokszárítás a Lipótvárosban. A közönség köréből az utóbbi időben többen arra kérték a városi gázcikári igazgatóságot, hogy a nagy hidegre való tekintettel tegye lehetővé, hogy a fogyasztók a lipótvárosi gáztartók környékén is kaphassanak kicsinyben kokszot. Az igazgatóság teljesítette a kérelmet és intézkedett, hogy kokszot az V. Tutaj-u. 3. sz. kokszrakodón kicsinyben is árusítsanak. A telepen délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig kapható kicsinyben koksz. A legkisebb

mennyiség 25 kg. Az elárúsítás természetesen csak addig tart, amíg elegendő készlet van és azért a közönség helyesen cselekszik, ha mielőbb igyekezik szükségletét beszerezni. A nagy hideg beálltával ugyanis valóságoslag megrohanták kokszért a gázcikárakat és előrelátható, hogy a készlet nem sokáig fog tartani.

(Az austerlitz-i hősök emléke. A Frigyes főherceg védősége alatt alakult bizottság kérésére a főváros tanácsa 1000 koronával járult hozzá az 1805. december 2-án Austerlitznél elesett magyar és más honoságú katonák sírján építendő 100.000 koronás emlékmű költségéhez.

Mulatságok.

Miniszterek egy vidéki balon. Rimaszombat-ról jelentik: Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter és Hazai Samu honvédelmi miniszter több képviselő társaságában tegnap este Rimaszombatra érkezett, ahol lelkes és meleg fogadtatásban részesültek. A miniszterek a gömörmezei fehér keresztgyeleteknek a vármegyeház dísztermében rendezett fényes bálján mint védnökök vettek részt. A miniszterek Bornemissza László főispán vendégei voltak. Hazai Samu honvédelmi miniszter hajnali négy órakor Miskolcra, onnan pedig Budapestre utazott. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter ma délelőtt 10 órakor putnoki birtokára utazott.

A Magántisztviselők Országos Szövetsége január 20-án, szombaton este a Pesti Lloy-Társulat termeiben bált rendez.

TANÜGY.

Katholikus internátus-egyesület alakítás Aradon. Aradon a felekezeti mozgalmak különösen megerősödtek azóta, amióta az új csanádi püspök, Glattfelder Gyula irányítja az aradi hívők lelki életét. Az ifjú püspök vasárnap is Aradon szerepelt; ugyanis vasárnap délután három órakor a városháza kistermében a püspök jelenlétében megalakult a Katholikus Internátus-Egyesület, amely legközelebb felállítja Aradon a katolikus internátust. A vasárnap délutáni alakuló közgyűlésen Múlek Lajos közjegyző elnökölt és ismertette a megalakulás célját. Azután a püspök háromnegyed óras beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy az ifjuság nevelését az iskolán kívül is folytatni kell, mert az élet kísértéseivel szemben meg kell erősíteni a fiatal lelkeket. Ezt a nevelést pedig a csanádi püspökség fenhatósága alatt kell végezni, mert ez a püspökség már évszázadok óta a kultúra védőbástyája volt. Az egyházfő tartalmas beszédének nagy hatása volt. Utána Múlek Lajos ismertette az egyesület alapszabályait, amelyekből kitűnik, hogy a püspök gyakorolja (Glattfelder privátim megígérte, hogy nagyobb államsegélyt fog ki-elköszölni és ő is tekintélyes evi szubvenziót ad) — A felolvasott alapszabályokat elfogadják-e a közgyűlés? — tette fel a sablonos kérdést Múlek. Meglepetésre felállt Láng János aradi máv. üzletvezetőségi hivatalnok, aki izgatott hangon jelentette ki:

— Mivel itt az ifjuság neveléséről van szó s mivel örömmel látom a püspök új beszédéből, hogy az ifjuságot hazafiasan akarják nevelni az internátusban, indítványozom, hogy ebben az egyesületben csak olyan egyének foglaljanak helyet, akik erkölcsösek, vallásosak, hazafiasak s akik nem tagjai semmi titkos társaságnak...

A püspök nem készült el erre a programmon kívüli felszólalásra.

— Majd az egyesület választmánya — mondta Glattfelder — gondoskodik, hogy csak arra való férfiak kerüljenek az egyesületbe.

— De én tudni akarom — kiáltotta Láng — hogy kik azok az egyének, akik a választmányban dirigálnak. Oda nem lehet akármilyen embereket levonni.

A püspök arcát elöntötte a vér. Zaj támadt a teremben.

— Ezt nem lehet csak úgy egyszerűen elintézni — mondta Láng.

Végre is két pap körülvette a heveskedőt és rávetették, hogy elálljon indítványától. Ettől fogva zavartalanul folyt a tárgyalás és az egyesület megalakult.

Felfüggesztett igazgató. Zomborból jelentik: Bácsvármegye közigazgatási bizottsága ülést tartott, amelyen Forray Ferenc zentai állami iskolai igazgatót állásától felfüggesztették és ellene fegyelmi vizsgálatot indítottak.

Uj internátus. Pécsről jelentik: A pécsi tanközpontú igazgatósága elhatározta, hogy a városi felső kereskedelmi iskola mellé 100.000 korona

költséggel internátust létesít, azt teljesen felszereli és így adja át a városnak. Ez alapítvány városzerző nagy örömet keltett.

Galicziai tanítók tüntetése. Impozáns nagygyűlés volt tegnap Lembergben. Egész Galicziából összegyűltek a tanítók, hogy egy monstre-népgyűlésen követeljék silány fizetésük felemelését. Külön vonatok hozták a tanítók seregeit Lembergbe, ahol a tüntető népgyűlés rendben és méltóságteljesen folyt le. Elhatározták, hogy 12.000 aláírással, mert annyian voltak jelen a népgyűlésen, kérvényt adnak be a tartománygyűléshez fizetésük felemelése érdekében.

EGYESÜLETEK.

(—) A független Good-Templár-rend kispesti „Erdő” páholya s a koresmák vasárnapi bezárása érdekében működő országos bizottság vasárnap délelőtt 11 órakor a Kispesti Színházban népgyűlést tartott, amelyen tömegesen vett részt Kispest és környékének munkássága, meg polgársága. Dr. D. C. Imre előterjesztésére határozati javaslatot fogadott el a népgyűlés, amelyben követeli, hogy az italméző üzletek munkaszüneti napokon az éjszaki nap esti 6 órájától a következő nap reggeli 6 órájáig zárva tartassanak, ezenkívül vendéglőkben és kávéházakban ugyanezen idő alatt alkoholos italok kimérése tiltsa legyen. Ebben az értelemben a népgyűlés feliratot intézett a Házhoz s az illetékes miniszteriumokhoz is. Korányi Emil előterjesztésére pedig a népgyűlés felirt valamennyi magyar kereskedelmi és iparkamarához s a Gyáriparosok Országos Szövetségéhez, hogy hassanak oda, miszerint a kötelékkübe tartozó ipartelepek a munkabért ne szombaton, hanem lehetőleg a hét délkára eső oly másik hétköznapon fizessék ki, amelyet munkanap követ. A népgyűlésen jelen volt Neugeboren Emil országgyűlési képviselő is, aki a jelenvolt tömeget az alkoholelles mozgalomban való részvételre buzdította. Szavainak hatása alatt igen sokan jelentkeztek a Good-Templár Rendbe való felvételre.

(—) A Tanítóképzőintézeti Tanárok Országos Egyesülete népes küldöttséggel tiszteltet ma dr. Neményi Imre miniszteri tanácsosnál abból az alkalomból, hogy őt a király a Ferenc József-rend középkeresztjével tüntette ki. Dr. Baló József tolmácsolta a tanárok őszinte örömei és jókívánságait, amire dr. Neményi Imre miniszteri tanácsos meleg szavakkal mondott köszönetet.

(—) A Magyar Országos Tüztöltő-Szövetség elnöksége folyó hó 13-án gróf Széchenyi Viktor főispán s dr. Ovári Ferenc országgyűlési képviselő elnöklésével ülést tartott, melyen elhatározta, hogy az építendő Tüztöltő Otthon számára — mely szolgálatuk közben szerencsétlenül járt tüztöltőknek fog hajlékot adni — alkalmas helyen telket vásárol. Az 1911. év szeptember havában tartott országos tüztöltőnapok gyűjtésének eddig beérkezett eredménye 96 ezer korona. A szövetség ezután kéri mindazon hatóságokat, intézeteket, egyesületeket s magánosokat, kik a gyűjtött összeget még nem szolgáltatották be, hogy azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Március 3-án a Szövetség választmányi ülést tart, melyen ünnepélyes alakban fogja átnyújtani a 25 éves szolgálat után járó királyi díszmet az elnökség s a választmány arra jogosított tagjainak. Az eperjesi Széchenyi-kör a nyár folyamán tanfolyamot rendez néptanítók számára, melynek sorrendjébe a tüztöltés oktatása is beillesztetett. Az évenként tartani szokott 3 héti tartó országos szaktanfolyamon kívül az ország néhány központi fekvésű városában szándékozik kerületi szaktanfolyamot rendezni a Szövetség, községi tüztöltőparancsnokok kiképzése céljából. Miután számos egyesület és kör azon kérelemmel fordult a Szövetséghez, hogy felolvasásra alkalmas, tüztöltő-tárgyú ismeretterjesztő szöveget beszásson rendelkezésükre, az elnökség pályázatot hirdet: egy előadást betöltő, felolvasásra alkalmas tüztöltő-tárgyú ismeretterjesztő munkára; díja 100 korona. A szerző nevét, állását s lakhelyét tartalmazó, lezárt jelű levéllel ellátott pályamunkák a Magyar Országos Tüztöltő Szövetség címére (Budapest, VII., Rákóczi-ut 33.) küldendők; pályázati határidő: 1912. március 1. — A pályamű bíráló bizottság elnöke Csáthay Ferenc budapesti lapszerkesztő, tagjai pedig dr. Ovári Ferenc országgyűlési képviselő, Breuer Szilárd főv. tüztöltő főtitkár s Erdély Ernő győri tüztöltő parancsnok.

A kintőnő izü és étvagygerjesztő

Szaplonczai korona gyógyviz

páratlan hatású az összes hurutos bántalmaknál. Kapható Brázay Kálmán özégnél Budapest, VII., Baross-u. 43.

KÖZIGAZGATÁS

Dusgazdag örökség egy községnek. Egy siklósi polgár, *Belicsek Gyula* nemrég elhunyt s végrendeletében Siklós jótékonyági intézményeiről is megemlékezett. *Belicsek* olyképen hagyta nagy vagyonát a községre, hogy a *négyszázezer* koronányi hagyatékából özvegyének halála után *százezer koronát* kapjon Siklós nagyközség, amely összeget emberbaráti célokra köteles fordítani.

Gyöngyös elnéptelenedése. Gyöngyös város mult évi anyakönyvi statisztikája rendkívül rossz eredménnyel zárult a népesedés tekintetében. A születések száma nemhogy meghaladná a halálesetek számát, hanem jóval alatta marad. Ugyanis Gyöngyösön a mult év folyamán 686 gyermek született -s 698 egyén halt el. Házasságot mindössze 160 pár kötött a mult év folyamán.

TÖRVÉNYSZÉK:

§ **Czímadományozás.** A király Szalay József debreczeni ítélőtáblai nyugalmazott bírónak sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a kuriai bírói címet adományozta.

§ **Kinevezések.** A király dr. Bartha Richárd kaposvári törvényszéki bírót a pozsonyi ítélőtáblához, *Markovich Iván* treneséni ügyészt a nagyikindai törvényszékhez bírákká, dr. *Péter Sámuel* alsójárai járásbírói albirót a kolozsvári ügyészséghez alügyészsé, *Stelczner Viktor* szombat-helyi törvényszéki jegyzőt pedig a kismartoni járásbíróshoz albiróvá kinevezte.

§ **Áthelyezés.** A király dr. Glatz Árpád alsó-vezetkei királyi járásbírónak törvényszéki bírói minőségben a beregszászi királyi törvényszékhez saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

§ **Halálra ítélt cseléd.** Olmützből táviratozók: *Benirske* Franciska cselédleányt, aki a mult év november havában mérgezett cukrászsüteménnyel akarta nővérét megölni, ezáltal azonban nővére gazdája két gyermekének halálát okozta, az esküdtszék ítélete alapján kötél általi halálra ítélték.

§ **Sikkasztó honvédfőhadnagy.** A beszercei járásbíróshoz a hivatalos lap legutóbbi számában felhívja a sikkasztás vétségével gyanúsított *Stromp István* volt honvédfőhadnagyot, hogy a törvényes következmények terhet alatt, egy hónap alatt kihallgatás végett jelentkezzen.

§ **A kisteleki méregkeverő.** Szegedről jelentik: *Gerzsán Mari*, a kisteleki méregkeverő asszony ügyében február 15-től 19-ig tartja a főtárgyalást a szegedi törvényszék esküdtszékében. — *Gerzsán Mari*, aki a fogházban reumát kapott, jobban van és nagyban készül a főtárgyalásra. — Tagadja a terhére rótt vádakot.

Nyilttér.

Érvényben lévő törvényekről nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ősrégi ellentmondás,

hogy az embernek minden kedvtelése nagy veszedelmeket rejt magában. Akár a bálokról, a jégsportról vagy a szánkázásról van szó, mindig meg van rá a lehetőség, hogy az ember alaposan meghúti magát s a mulatságot fájdalommal huruttal és szobafogsággal kell fizetni. Ezért minden ilyen alkalomkor használni kell a Fáy-féle valódi sződeni ásványpasztillát, amely kényelmes használati módjánál fogva nem zavarja meg a mulatságot s a veszedelmet mégis jelentéktelen csökkenti. Fáy sződenija mindenütt kapható, ára 1 korona 25 fillér.

KÖZERDEKÜI!

HEMOPATHIA.

A vérgyógyítás és eredményei.
A legújabb orvosi gyógymódról szóló, tudományos tájékoztató.
Diszes vászonkötésben 2 korona.

Kapható minden hazai könyveskereskedésben és a szerzőnél

Dr. Kovács Izsó a vérgyógyítás megalapítója,
Budapest, V. ker., Váci-körút 18. sz.

SPORT.

( ) **A FTC. fogadtatása.** Három heti tura-út után haza érkeztek a ferencvárosi footballisták. Ötször mérték össze erejüket a külföld legnevezetesebb csapataival és négyszer győzelemmel kerültek ki a küzdelemből. Nagy óvációval fogadta a győztes tizenegyes csapatot a magyar közönség, hogy megmutassa, mennyire a szívébe férközött a ferencvárosi csapat az ország sportkedvelő közönségének. Csütörtökön ült vonatra a társaság Londonban, hogy a hollandi *Vlissingen*en át *Lazafel* induljon. Péntek reggel négy órakor érték el a partot és öt órakor már a közvetlen bécsi kocsiban ültek a fiuk. Az ut szépségeit már nem igen élvezték, mert odafelé is ugyanazon az utvonalon mentek s így inkább az ut fáradalmait pihenték ki. Bécsbe szombaton reggel érkeztek meg s az egész napot itt töltötték és csak vasárnap reggel ültek ismét vonatra, hogy három heti távollét után visszatérjenek az elhagyott hazai földre. Már Bécsben is meleg óvációban volt részük a bécsi magyarok és az ottani footballklubok részéről. Hegyeshalmon a pozsonyiak várták a győzteseket. A Pozsonyi Torna Egylet és a pozsonyi ág. ev. lyceum ifjusága két babérkoszorúval ajándékozta meg a csapatot, akiket *Csikó Dezső* és *Harmos József* üdvözölt. Itt adták át *Malakynak* az Aradi Torna Egylet sürgönyét is. Győrött folytatódott az ünneplés, ahol a vaggongyári Egyetértés küldöttsége, a Győri Torna Egylet, a főreáliskola és több sportbarát nyújtottak fel babérkoszorúkat a csapatnak. Komáromban *Hözl Nándor* elnök adta át a footballklub koszorúját. Még *Kelenföldön* hangzott el egy rövid éljenzés s egy negyedóra mulva berobogott a vonat a keleti pályaudvar üvegfedele alá. Kiszállásánál a csapatot a FTC.-ből, a társaságtól és a főváros vezérférfiaiból álló, mintegy 200 főnyi csoport várta és kísérte ki a pályaházból. Kint, a lépcsők előtt már ezrekre menő közönség várta a fiuk megjelenését és szünni nem akaró éljenzés köszöntötte őket, mikor az ajtóban megjelentek. Végre sikerült egy kis kört szorítani körülöttük, mire a Turul dalosszövetség csapata *Stójanovits Jenő* vezénylete alatt dallal üdvözölte őket. Majd dr. *Bárczy István* polgármester rövid, de talpraesett beszéddel üdvözölte a diadalmas footballistákat:

— Kedves bajtársaink! A régi klasszikus világban a győztes csapat fogadására kivonult a polgárság a város kapuja elé. Mi, a főváros polgárai, ime eljöttünk szivrepesve fogadni a győzteseket, mert magyar lobogó alatt szerepeltek a külföldön és a magyarságnak és a székesfővárosnak szereztek dicsőséget. A főváros nagyközönsége érdeklődéssel leste a híreket és mikor az első győzelemről értesültünk, örömmámorban uszott a polgárság. Ennek a büszke örömmünknek akarunk kifejezést adni ma is. A magam részéről és a főváros egész polgársága nevében hozott benneteket, legyetek továbbra is dicsőségére a magyar nemzetnek.

Majd *Kárpáti Béla*, a MLSz. elnöke beszélt s *Malaky Mihály* mondott köszönetet a fogadtatásért. Ebben a pillanatban felhangzottak a Szózat hangjai s a menet elindult a FTC. pályájára. A végtelenség tetsző kocsisort a körutakon mindenütt éljenzés és *Lurrá* fogadta s folytonos ünneplés közben kísérték ki a pályára, ahol ekkor már háromezer ember gyült össze. Először a tisztviselőknél egy társasága üdvözölte „a tisztviselőtelepi” csapatot, majd a társaságok kedveskedtek ajándékaikkal a csapatnak. A BTC. nevében *Maleczki Román* díszített ezüstérmeket nyújtott át a csapat tagjainak, majd az Egyetemi Athletikai Club nevében adta át díszes babérkoszorúját a csapatnak ifj. *Földessy János* ifjusági elnök. Ezután az UTE. (Langfelder) és a FTC. (Schön József) tették le koszorúikat, míg a MTK. nevében ezüst pálmaágat adott át *Heteés Antal* alelnök. A FTC. nevében dr. *Springer Ferenc* elnök üdvözölte visszatért csapatát és köszönte meg nekik a klub és a magyar sport érdekében kifejtett lelkes és odaadó munkájukat. Minden játékosnak és a csapat kiváló vezetőjének: *Malakynak*, babérkoszorút adott át. A csapat nevében *Malaky* meghatva válaszolt s büszkén mutatott rá, hogy a csapat teljesítette azt, amit vártak tőle. Hálásan köszönte

meg az üdvözléseket s ígérte, hogy a csapat továbbra is kitartóan fog dolgozni, hogy most megszerzett hírt megtartsa továbbra is. Az ünneplés azután a klubházban folytatódott. A csapat tiszteletére ma este díszelőadás volt a Royal Orfeumban, amelynek jövedelmét az igazgatóság az olympiai kiküldetések javára ajánlotta fel. Holnap pedig a Magyar Színház rendez tiszteletükre díszelőadást, melyen a „Varsányi csata” kerül színpadra.

( ) **Birkózó-verseny.** A Testvériség, Törekvés és MÁV. gépgyár tagjai jól sikerült birkózóversenyt rendeztek tegnap délután *Palota-Ujfalu*ban. A részletes eredmények a következők: Pehelysúly: 1. *Bolla* (Testvériség), 2. *Potoczky* (Testvériség), 3. *Szossky* András (Törekvés). Könnyűsúly: 1. *Péter* (MÁV gépgyár), 2. *Ullian* (Testvériség). Középsúly: 1. *Ujlaky* (Törekvés), 2. *Fejes* (Testvériség). Hudák visszalépett.

( ) **Két nemzetközi jég-hockey-mérkőzés.** A Budapesti Koresolyázó-Egylet vasárnap délelőtt tartotta az idei szezonban első nemzetközi jég-hockey-mérkőzését a városligeti jégpályán. A BKE-nek a drezdai „*Academischer Sportverein*” volt az ellenfele, akit szép összjáték után 9 : 6 arányban legyőzött. A mérkőzés alatt egy sajnálatos incidens is történt: a drezdaiak egyik kiváló védőjátékosa, *Appia*, szerezésénél és következtében eltörte a lábát. A drezdaiak ma délelőtt reváns-mérkőzésre hívták ki a BKE-t és küzdelmes játék után 5 : 5 arányban eldöntetlenül végződött a match. A megsérült német *Appia* helyén *Krempels* játszott. Mindkét mérkőzést *Minder Frigyes* kifogástalanul vezette.

( ) **Nizza.** A balszerencse üldözi a *Veil-Picard*-istállót az idei nizzai meetingen, mert egymásután dül halomra a legszebben felépített kombinációinak sorozata. Vasárnap mult egy hete a *Prix de Monte-Carlo* gátversenyben egy rosszul vett ugrás után teljesen kiesett a versenyből az istálló crackje: *Rioumajou*, tegnap pedig a meeting leggazdagabban dotált versenyében: a *Grand Prix de la Ville de Nice* akadályversenyben mendott csütörtököt a verhetetlennek tartott *Blagueur II.* próbálkozására. A horribilis súlyt vivő steepler még helyre sem tudott jutni s egész idő alatt azt a benyomást keltette, mintha nem is az a félelmetes ellenfél lenne, amilyennek legutóbbi győzelme óta tartották. A nizzai meetinget eddig ugyszólván a *Veil-Picard*-színek dominálták s ha az istállónak egy lova startolt egy konkurrencziában, az mindig a publikum legnagyobb bizalma mellett történt és ritka eset volt, hogy csalódás érte volna a fogadókat, ellentétben a mostani meetinggel, amikor egyre-másra maradoznak le az istálló lovai. A rendkívül nagy és előkelő közönség jelenlétében lefolyt gazdagon díjazott versenyt az utóbbi napokban rebesgetett s lapunk által *Blagueur II.* legveszedelmesebb ellenfelének mondott *Ray Grass* nyerte meg könnyen *L'Argentiére* ellen, harmadik pedig *Hopper*, a *Prix de Monte Carlo* gátverseny másodikja lett, mely szintén pártolva volt. A győztes nyergében a most katonászkodó, de erre a napra szabadságot kapott *A. Carter* díszéretes munkát végzett, fokozatosan hozván versenybe a rábizott telivért. Egy kisebb gátversenyben győzött *Rioumajou* is s már csak azért is nagy volt a bizalom *Blagueur II.* iránt. Versenyjelentésünk:

I. *Prix des Lauriers.* (Akadályverseny.) Díj 4000 frank. Táv 3400 méter. 1. Br. *Rotschild Trémolo* 70 kg (Doux), 2. *Samsun*, 3. *Saint Léonard*. Futott még: *Pasta*. Tot.: 10:23, helyre: 10:14, 19.

II. *Prix d'Antibes.* (Gátverseny.) Díj 4000 frank. Táv 3500 méter. 1. *Veil-Picard Rioumajou* 67 és fél kg (Parfremment), 2. *Scoff II.*, 3. *Infortune*. Futott még: *Milane*. Tot.: 10:14, helyre: 10:15, 19.

III. *Grand Prix de la Ville de Nice.* (Akadályverseny.) Díj 100.000 frank. Táv 4400 méter. 1. *Hennesy R. Ray Grass* 70 kg (A. Carter), 2. *L'Argentiére*, 3. *Hopper*. Futottak még: *Blagueur II.*, *Monticello*, *Ma Pille*, *Kumamoto*, *Luculus III.*, *Clannish*, *Petit Due*, *Mais II.* Két hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:49, helyre: 10:20, 67, 20.

IV. *Prix de la Baie d'Ange.* (Gátverseny.) Díj 4000 frank. Táv 2800 méter. 1. *Le Prate Gay Duchess* 60 kg (Lancaster), 2. *Le Gresil*, 3. *Ravigote*. Futottak még: *Cristal*, *Bucentaure*, *Jonquille*. Tot.: 10:06, helyre: 10:31, 25.

„Jó étvágya lesz
Ha **DIANA-SÓT** vesz.”

KÖZGAZDASÁG.

Hitelezői értekezlet. A Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság hitelezői vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor a Magyar Újsághoz tartott értekezletet tartották, amelyen huszonhat hitelező képviseltette magát. Az értekezleten mindenekelőtt ismertették a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási R.-T. 1909-iki és az ennek teljesen ellentmondó 1910-iki évi mérlegét és konstatait, hogy az 1909. évi mérlegben egyetlen krajczár tehertétel sincsen. Hozzájárul a Csomagszállító már 1909. év végén több mint 400.000 koronával tartozott. Igen részletes és beható vita fejlődött ki arról, hogy a hitelezők milyen lépéseket tegyenek a most leköszönt felszámoló. Nevezetesen *Deutsch Béla* és *Hirsch Károly* anyagi felelősségrevonása tárgyában, miután ők a Csomagszállító Részvénytársaság újság- és gyorsárúüzletét az Általános Beszerzési és Szállítási Részvénytársaságnak, illetőleg a Gyorsárúgyűjtő Részvénytársaságnak átadták anélkül, hogy a hitelezők kielégítéséről, illetőleg a tartozások biztosításáról gondoskodtak volna. Az értekezlet folyamán a hitelezők egyhangú véleménye az volt, hogy a most választott felszámolóék személye elegendő anyagi garanciát nem nyújt és ezért nem nyugszanak meg semmi körülmények között sem a Csomagszállító mostani helyzetében és abban, hogy a felszámolás akképpen bonyolítottassék le, amint az mostan a Csomagszállítónál történik. Részletes vita fejlődött ki a volt felszámolóék és a volt igazgatósági tagok kereskedelmi jogi és büntetőjogi felelőssége tekintetében. Ehhez a kérdéshez részletesen hozzászóltak *dr. Fried Vilmos*, *dr. Pap Zoltán*, *dr. Kégl János*, *dr. Hübsch Ignác*, *dr. Polyák Béla*, *dr. Kendő Ernő* és még többen. Az értekezlet a jelen voltak közül három tagot választott azzal a megbízással, hogy keressenek módot arra, hogy a hét folyamán érintkezésbe léphessenek a volt felszámolókkal. A bizottság tagjai: *Valér Félix*, a Magyar Bizalmi Bank R.-T. ügyvezető igazgatója, *Rév Zsigmond*, a Magyar Leszámlító és Pénzváltó Bank osztályfőnöke és cégjegyzője, *dr. Katona Lajos*, a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjának főtitkára és cégjegyzője, a Debreczeni Elő Takarékpénztár képviselője. Ez a bizottság még e héten keresni fogja az érintkezést a volt felszámolókkal, hogy a társaság anyagi helyzetéről teljes, tiszta és megbízható képet nyerjen. Amint ez megtörténik, lehetőleg még e héten, azután értekezletre jönnek össze a hitelezők. Az értekezlet összehívására a Magyar Bizalmi Bank R.-Társaságot kéri fel, mint amely iránt teljes bizalom nyilvánult meg a hitelezők között, akik késznek nyilatkoztak alávetni magukat a bank intézkedésének, hogy azután a legközelebbi napokban összehívandó újabb hitelezői értekezlet a továbbiakra nézve döntsön. Az az egy bizonyos — és ebben az összes hitelezők egyértelműen megállapodtak — hogy amennyiben a Csomagszállítási Részvénytársaság a legkisebb nehézséget támasztja a dolgok teljes, korrekt lebonyolítása tekintetében, nyomban küldöttségileg keresik fel a kereskedelmi minisztert, akit a Csomagszállító összes transzaksióiról felvilágosítanak és az igazgatósági tagoknak, valamint a volt felszámolóknak kereskedelmi jogi és büntetőjogi felelősségrevonását a legerélyesebben fogják követelni.

A MÁV. 1912. évi díjkezdésményei. A MÁV. most adta ki az 1912. évi díjkezdésményeire vonatkozó hivatalos közleményt. A díjkezdésményekben előforduló fontosabb változásokból kiemeljük a következőket: A hazai cukorgyárakba szállítandó cukorrépa, valamint hazai cukorgyári álmásokról szállítandó friss és savanyított répaszeletré, méziszapra fennállott díjtételek január 1-től 100 kilogrammonként 1, illetve 2 fillérrel emelkednek. A budapesti központi vásárcsarnokba rendelt élelmiszerekre fennállott 10 százalékos kedvezményeknek fentartását határozta el a miniszter. A múlt évben gabonaneműekre stb., valamint lisztre és egyéb őrleményekre fennállott díjkezdésmények — a nyitrai és pozsonyi malmok gabonaszállítványaira szűkebb körzetre érvényben volt díjkezdésmények kivételével — részben változatlanul, részben némi csekélyebb módosítással és a márczius 1-én beállt 5 százalékos díj-

emelés figyelembevételével azzal a megszorítással nyertek megújítást, hogy az összes liszt kiviteli kedvezményekből nemcsak, mint eddig, a kórpa, hanem mindennemű takarmányliszt is kizárattott. E mellett a miniszter arra nézve, vajjon az Ausztriába irányuló liszt kivitelre vonatkozó mérsékelt díjtételek márczius 1-től 5 százalékkal emelendők lesznek-e, vagy sem, az érdekeltség meghallgatása után kívánván pótlólag határozni, az összes osztrák kiviteli lisztkezdésményeket egyelőre csak az év két első hónapjára terjedő érvénynyel újította meg.

A Giró és Pénztáregylet a hivatalnokaiért. Erős harc folyik a bankhivatalnokok körében a fizetésjavítás és az állandó drágasági pótlékok érdekében. Ugy látszik, a harc sikerrel fog járni és a bankigazgatók méltányolják is a tisztviselők kérelmét. A Budapesti Giró- és Pénztár-Egylet most közölte hivatalnokaival az évi javítást, mely általános megelégedést keltett a hivatalnoki karban. A minimális évi javítás 300 korona, az átlagos 450—500 korona. Továbbá az állandó drágasági pótlék is magasabb, mint amit a múlt év végén folyósított a bank igazgatósága. Remélhető, hogy a többi bank is hasonló értelemben fogja a fizetésjavítás kérdését megoldani.

Hitellet a vidéken. A győri kereskedelmi és iparkamara meghívására *dr. Berényi Pál*, a Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetségének igazgatója tegnap délelőtt a kamara székében előadást tartott a vidéki hitelletről és ezzel kapcsolatban a vidéken felállítandó áru- és értéktörszéről. Előadásában azt fejtegette, hogy a vidéken kezdenek nagy tökérejei és kiváló szakértelemmel vezetett intézetek támadni, amelyek nemcsak arra hivatottak, hogy a vidéken a hitelforgalom és a tökégyűjtés központjává legyenek, hanem hogy élet adjanak a vidéken felállítandó törszdek forgalmának. A vidéki törszdek jelentőségének biztosítása érdekében szükségesnek látja, hogy az szoros nexusba kerüljön a budapestivel, nehogy olyan törszdek tudjanak benne érvényre jutni, amelyek a törszdek erkölcsi jelentőségét degradálnák. Óhajtanó lenne, hogy a vidék jelentékenyebb alapításainak részvényei a budapesti törszden is jegyeztesse. Szóvá tette a néhány kisebb pénzügyintézetnél beállott válság folytán bizonyos oldalról forszírozott pénzügyintézeti reform kérdését, amelyet majd a kötelező revízió, majd pénzügyintézeti kamara felállításával akarnak dűlőre vinni. Meggyőző érvekkel és a hallgatóság tetszésnyilatkozataitól kiérve kijutatta, hogy ezek a felszínre dobott szemek nem alkalmasak arra, hogy a kérdést megoldják és amellet, hogy a kedélyeket állandó izgalomban tartják, nem vezetnek a pénzügyintézeti reformhoz, amely csupán vagy egy önálló takarékpénztári törvény hozatala, vagy a részvényjog önálló kodifikálása által érhető el.

Kassa küldöttsége a kereskedelemügyi miniszternél. Kassáról jelentik: Kassa szab. kir. város Abauj-Tornamegye és a kassai kerületi kereskedelmi és iparkamara népes küldöttsége érkezik holnap Budapestre, hogy a holnap délelőtt folyamán *Beöthy László* kereskedelmi miniszternél tisztelegjen. A küldöttség fel fogja panaszolni, hogy a város és a megye gazdasági érdekeire milyen káros a vasuti menetrend és kérték fogják annak módosítását, mert a törvényhatóságok és az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleménye szerint Kassa és vidéke módosítás nélkül nem fejlődhetik, sőt a régi gazdasági jelentőségét el fogja veszteni. A küldöttséget *Sziklay Ede* főispán vezeti, de résztvesznek abban az alispán, a polgármester, a kereskedelmi és iparkamara elnöke és Kassa város és Abauj-Tornamegye orsz. képviselői is.

A romániai állatesempészség. Mult évi november hónap 15-iki ülésén foglalkozott már az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” állatesempészségi és állatesempészségi szakosztálya a romániai állatesempészség ügyével. A szakosztály ekkori határozatából kifolyólag delegált szűkebb bizottság ma délután ült össze az OMGE tanácstermében, hogy a határszéli tizenegy vármegyei törvényhatóság és a minisztériumok képviselőinek jelenlétében, *Jeszenszky Pál* elaboratuma alapján a szükséges intézkedéseket megállapítsa. *Dr. Király Aladár*, Háromszék vármegye alispánja védelmébe veszi a közigazgatási hatóságokat és erre való tekintettel nem tartja helyesnek, hogy az állatesempészséssel kapcsolatos kinagási eljárásokat elvonják a közigazgatási hatóságtól. *Fereny Sándor* a temesvármegyei állapotokról számolt be. Javasolja a határvidék jutalékok visszaállítását és fontosnak tartja, hogy a dunai szigeteket ne adják ki legeltetésre, valamint, hogy a sertéseket fülgűrűvel lássák el. *Pietsch Lajos* a Hunyadmegyei Gazdasági Egyesület igazgatója szerint a járulatoknak Hunyadmegyében majdnem

tözsdei értéke van. *Reicher Aladár* főszolgabíró (Marostordamegye) szinte tőrhetetlennek mondja azt az állapotot, mely a vármegyében az állatesempészség terén lépten-nyomon előfordul. A havasi legelőkre felhajtott állatállomány fokozottabb ellenőrzését kívánja. *Báró Tallian Béla*, dr. *Darányi Kálmán* és *OsztróLuczy Miklós* hozzászólása után *Jeszenszky Pál* kir. tanácsos, ügyvezető titkár válaszolt az egyes felszólalásokra, mire a szakosztály kimondotta, hogy a felhozott kívánalmak tekintetbevételével fogja a további lépéseket megtenni.

Hirek a fapiaczról. A londoni *The Oak Extract Comp. Ltd.*, amelynek Zupanjában (Szlávonában) tannin-gyára van, ezt a gyárat eladta egy érdekeltségnek, mely a zimonyi *Brüder és Polgár* cég vezetése alatt alakult. Az új érdekeltség a gyár tovább vitelére Tölgyfakivonati R.-T. Zupanjában céggel egy új részvénytársaságot alapított egymillió korona teljesen befizetett alaptőkével. — Gazdát cserélt a zólyomjános kincstári erdőszékek kiaknázási joga is. A körülbelül 1500 vadon fűrészelt anyagot szolgáltató erdőköt a budapesti *Lázár Antal* és *Társaság* a budapesti *Klein és Reichfeld* céggel adta el.

A pozsony—bécsi villamos. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Még 1909 január 5-én engedélyezte a magyar kormány a pozsony—bécsi villamosvasut magyar vonalának építését, míg az osztrák vonalrészt az alsó-ausztriai tartományi választmány 1909 július 25-én engedélyezte a tervező *Tauber-testvéreknek*. A létrejött szerződések értelmében az osztrák vonalrészt a *Redlich* testvérek és *Berger cég* az általános villamosági *Union* társasággal együttesen vállalta, viszont a magyar építkezésre az engedményesek ugyancsak a *Redlich* testvérek és a *Berger cég* a budapesti *Ganz* társasággal együttesen. Az engedmény-okirat szerint a villamosvasut 1912 december 2-án üzembe helyezendő. Az egész vasut építkezése 14.5 millió koronára van előirányozva, amelyből az osztrák vonalrészt 13.600.000 korona, a magyar vonalra pedig 1.440.000 korona jut. Az osztrák részvénytársaság ehez képest 14.055.000 korona tőkével fog megalakulni, még pedig 10.7 millió korona erejéig kötvényeket bocsát ki, 2.455.000 korona elsőbbségi részvényeket és 900.000 korona törzsrészvényt bocsát ki. A magyar társaság részvénytőkéje 1.440.000 korona lesz. Az áramot a bécsi közszéki villamosági művek fogják szolgáltatni.

A Fonciére biztosító tevékenysége 1911-ben. Mult évben a Fonciére Pesti Biztosító Intézet élel-biztosítási osztályánál 6203 ajánlat 27.895.195 koronára biztosítási tőkére és 11.000 korona járadékra nyújtott be; 5575 kötvény 25.170.010 korona tőkére és 10.000 korona járadékról állított ki. A díjbevétel 6.110.094 korona 02 fillérre rug. Haláleset 258 jelentetett 1.096.010 korona összegről.

A temesvári tözsde. Temesvárról jelentik: A temesvári Lloyd Társulat tegnap, vasárnap nagypáli Sternthal Salamon elnöklété mellett ülést tartott, melyen — miután a temesvári tözsdepalota építkezése befejezéshez közeledik — megalkották a Temesvári Áru- és Értéktözsde szervező bizottságát. A bizottság elnöke *Prokisch Ferencz* az Osztrák-Magyar Bank temesvári fiókjának főnöke lett. A bizottság tagjai a temesvári pénzügyintézetek és iparvállalatok igazgatói. A tözsde szervezésének részleteit a bizottság letárgyalta és kimondotta, hogy a törszden 100.000 koronánál kisebb alaptőkéjű intézetek részvényeit nem jegyzik. Az állampapírok, sorsjegyek és kötvények jegyzése dolgában pedig felírnak a pénzügyminiszterhez. A temesvári tözsde területén létező pénzügyintézetek és gyárak tőkéi mintegy félmilliárd koronát tesznek ki.

Magyar birtokok román kézre való jutása. Ezzel a jelenséggel, sajnos, minduntalan találkozunk s csak azon kell fennakadnunk, hogy ennek az aggasztó tünetnek ellensúlyozására komoly akció egyáltalán nem indult meg, sem a magyar pénzügyintézetek, sem pedig az állam részéről. A legújabb eset *Florian Geró* apanagyfalusi nagybirtoka Szolnok-Doboka vármegyében. E jól kezelt, teljes gazdasági felszereléssel s műmalommal bíró nagybirtokot 800 ezer korona jelzálogkölcson terheli, mely tehernél a Belvárosi Takarékpénztár 300 ezer koronás első helyen betáblázott kölcsönén kívül a dési takarékpénztár s több nagyszabású intézet van érdekelve. A terhek kiegyenli-

tésére a birtokosnak körülbelül 900 ezer koronára volna szüksége, de miután a nagyobb szabású kon-

A földművelésügyi miniszter gabonaeladása. A földművelésügyi miniszteriumban a bábolnai, mezőhegyesi és fogarasi ménésbirtok, a gödöllői koronauradalom, a kolozstordai ménésgazdaság, a palánkai csikótelep, a pusztapékai rizsgazdaság, a seléndi bérsgazdaság és a pozsonycsákányi kincstári telepbirtok 1911. és részben 1910. évi terméséből 5020 q buza, 7829 q rozs, 1399 q árpa, 650 q zab és 1600 q tengeri készletek értékesítése céljából 1912. évi február hó 22-ik napján délelőtt 11 órakor, 24.782 buza értékesítése céljából pedig 1912. évi március hó 20-ik napján délelőtt 11 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Nagy favásárlás. Gyrgyoszentmiklósról jelentik: Ma volt versenytárgyalás, amelyen a város tulajdonát képező Lapos erdejének faállományát adták el. Mintegy 278.000 köbméter faanyagot 1.781.318 koronáért vette meg egy budapesti cég.

Felozló szőlőtelepek. Az arad-hegyaljai szőlősgazdák egyesülete közgyűlésén kimondták, hogy felirnak a kormányhoz, kérve a családi és barackban állami szőlőtelepek felosztását s helyette Aradon gazdasági főiskola felállítását kérik.

Gyapjujelentés. Ama hosszantartó üzletlenségét, melyet az ünnepnapok és az évszázlati munkálatok okoztak, az utóbbi napokban élénk mozgalmat váltott fel. Piacunkon körülbelül 1500 zsák, vidéken körülbelül hasonló mennyiség adatott el, mely üzletek létesülését megkönnyítette az eladók előzetes megismerése, amennyiben alkalmazkodtak a helyzet követelményeire. A fizetett árak a novemberi árakkal szemben változatlanok maradtak.

Sorsolás. Az 1881. évi szerb kötelezvények sorsolása: 65.000 frankot nyert a 6573—24, 10.000 frankot nyert a 4052—46, 4500 frankot nyert a 6107—49, 1250 frankot nyert a 3340—10, 5088—47, 6388—33, és a 6437—28. számú sorsjegy. — Az 1885. évi Salm-sorsjegyek húzása: A 105.000 koronás nyereményt a 83.164, a 8400 koronás nyereményt a 41.557, a 4200 koronás nyereményt a 52.617. számú sorsjegy nyerte. — Szerb állami dohányjövőveléki sorsjegyek húzása: A 100.000 frankos nyereményt az 1615—3. számú sorsjegy nyerte.

Egybehívott közgyűlések.

- Január 18. Magyar kir. szab. osztálysorsjáté r. t. (r. k.)
Január 20. Bárdi József autómobil r. t. (r. k.)
Január 29. Első Magyar Általános Biztosító (rendk. kegy.)
Január 31. Magyar Telepítő és Parcellázó Bank r. t. (r. k.)
Február 2. Pesti Hazai Első Takarékpénztár r. t. (r. k.)

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Legújabb biztos gyógyásványviz-kura! Igyék csak két- és litértartalmu

gyógyi gyógy- és borvizet

Vese-gyomor-, cukor-, bélelgyógyászat, epékő-bajoknál biztos gyógyhatás. Megrendelhető:

Krondorf Kutvállalat Budapest, V., Zoltán-utca 10., Telef. 34-78.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsde.

Budapest, január 15.

A készáru-piacon ma nyugodt volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok semmi vételkedvet sem mutattak és így tehát csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki. Mindössze nagynehezen alig 5000 q buza kelt el, változatlan szombati áron. A legdrágább eladási ár 12.25 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 12.— korona 79.50 kilós fejérmegyei buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs és a zab tartott, a tengeri 5 fillérrel drágább. Forgalmába került 800 q rozs 9.90 koronás áron, 500 q zab 9.10—9.70 koronás áron és 100 q tengeri 8.55 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet barátságos hangulattal és a szombati zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg és ezért volt az üzlet folyamán is szilárd az irányzat, noha csak igen szökkörü forgalom fejlődött ki. Az árfolyamok kezdetben pár fillérrel emelkedtek ugyan, de a legmagasabb jegyzésekkel nem tudták fentartani, mert valamivel élénkebb kínálat lépett előtérbe. Az áprilisi buza ma 11.74 koronán indult, 11.72-ig javult, aztán pár fillér keretén belül ingadozott és zárlatkor 11.73 koronán maradt. Az októberi buza 2 fillérrel a szombati zárlatnál fölül, 10.94 koronán indult, gyorsan 10.97-ig tovább emelkedett, aztán 10.92-ig gyöngült és így zárult. Az áprilisi rozs 10.24 koronás kezdő árfolyamon 10.20-ig gyöngült és 10.22 koronán zárult. A májusi tengeri 8.57 koronán indult 8.55 és 8.58 között ingadozott és 8.57 koronán zárult. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza árfolyama teljesen változatlan maradt, az októberi buza és az áprilisi rozs 1—1 fillérrel gyöngült, az áprilisi zab 2 fillérrel, a májusi tengeri 3 fillérrel indult.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Köles. Rows show prices for 100 kg and 80 kg quantities.

Kötetett:

Buza, Tiszavidéki: 1000 q 83 k 24.40 K, 1000 q 81 k 24.40 K, 1200 q 81 k 24.40 K, 500 q 80 k 24.40 K, 500 q 80 k 24.10 K, 500 q 80 k 24.20 K, 500 q 80 k 24.10 K felső, 150 q 79.5 k 23.95 K. Fejérmegyei: 1000 q 80 k 24.10 K, 200 q 79 k 23.80 K. Pestvidéki: 150 q 80 k 24.10 K, 500 q 80 k 24.10 K, 350 q 80 k 24.05 K, 250 q 79 k 23.90 K, 150 q 77 k 23.75 K. Bácskai: 235 q 78.5 k 23.60 K, 360 q 77.5 k 23.70 K. Hartai: 300 q 81 k 24.15 K. Marosi: 400 q 80 k 24.05 K. Raktár: 800 q 78 k 23.75 K, 600 q 76.5 k 23.35 K. Rozs: 180 q 19.70 K kp. p., 900 q 19.80 K kp. p., 300 q 19.75 K kp. p. Zab: 250 q 19.50 K kp. p. Az árak 100 kg.-ként koronáértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttes

Délelőtt:

Table showing commodity prices for 100 kg (1912-re). Items include Buza 1912 áprilisa, Májusi buza, Buza októberre, Rozs áprilisa, Rozs októberre, Zab áprilisa, Zab októberre, Tengeri 1912 májusra, Tengeri júliusra, Káposztarepeze augusztusra.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table showing commodity prices at 1:30 PM. Items include Buza áprilisa, Buza májusra, Buza októberre, Áprilisi rozs, Rozs októberre, Zab áprilisa, Zab októberre, Tengeri 1912 májusra, Tengeri júliusra, Káposztarepeze augusztusra.

Budapesti gabonaforgalom.

1912. január 12-től 1912. január 14-ig.

Erkezett Elszállított métermázs

Table showing arrivals and shipments in metric tons for Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Ertéktőzsde.

Ma az üzlet forgalma az előtőzsdén teljesen pangott, mert a spekulánsok a külföldi tőzsdék jelentéseit óhajtották bevárni. A vezető piacon alig volt kötés, zárlat kissé javult. A helyi piacon számottevő változás nem volt. A készáru-piacon a horvát cukorrészvény 20—30 koronával drágábban volt keresett. A déli tőzsde iránya nem változott, bár Berlinből kielégítő jelentés érkezett. A nemzetközi piac értékei alig változtak és esőndesen zárultak. A helyi piacon az árnívó kissé lemorzsolódott, csak a rimamurányi részvény kelt el tartott áron. A készáru-piacon az árnívó tartott. A járadékpiac nyugodt, változatlan. A valuta és árcsváltozóváltozatlan. A zárlat esőndes volt.

Az előtőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 654, Magyar hitelrészvény 854—855, Jéjalog-bankrészvény 495—495.50, Leszámitoló-bankrészvény 578.50, Rimamurányi részvény 694—695.50, Közúti vasuttrészvény 807.50—810, Magyar bankrészvény 708—709, Agrár-bankrészvény 586—586.50, Budapesti általános villamosági részvény 585—586, Cukoriparrészvény 2085—3091, Magyar villamosági részvény 503.50—505.50, Barvasuttrészvény 311.50.

A déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 653.50, Magyar hitelrészvény 854.25—854.73, Jéjalog-bankrészvény 494.50—493.75, Rimamurányi részvény 696—696.75, Közúti vasuttrészvény 810—808.75, Vároasi vasuttrészvény 423.25, Magyar bankrészvény 708—708.50, Kereskedelmi bankrészvény 4392, Budapesti bankrészvény 474—480, Horvát cukorrészvény 1135—1140, Általános közénarészvény 896, Algótárjani részvény 689—688, Cukoripari részvény 3090, Konvertált sorsjegy 173.50—174.50.

Az utótőzsde iránya igen esőndes volt. Kötés csak a Közúti részvényben fordult elő 808—809 koronán, míg zárult 808.50 koronán.

Bécsi gabonatózsde.

Bécs, január 15. (Saját tudósítónktól.) Csekély üzletkedv miatt a forgalom egészen jelentéktelen, de a szigorú tél következtében az irányzat megszilárdult, buza 5—10 fillérrel drágult s egyelőként is jól tartottak az árak.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.45—12.80, Bácskai 12.30—12.60, pestmegyei 11.90—12.25, felsőmagyarországi és déliavasúti 11.90—12.25, márcs-földi 11.60—11.85.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.50—10.70, déliavasúti 10.40—10.55, különféle magyarországi 10.35—10.55, ausztriai 10.45—10.70.

Arpa: Morvaországi 10.75—11.50, márcs-földi 10.25—10.70, bécsvidéki 10.25—10.50, felsőmagyarországi 9.45—9.75, maláta 9.75—10.30, takarmány 9—9.50. Magyar tengeri 9.25—9.55, új 9.40—9.80, Cinquantin 10.10—10.40.

Magyar zab: válogatott 10.40—10.75, elsőrendű 10.05—10.25, közepes 10—10.25.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, január 15. (Magyar értékek zárlata). 4 száza léko arany-járadék 109.85 Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 852.75, Magyar leszámitoló és váltó részvény 575.—, Rimamurányi 694.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 532.—, Magyar koronajáradék

90.35, 4 százalékos magyar földterem. kötvény ... Magyar nyereim-kölc. sorsjegy ... Kassa-Oderbergi Vasutárs. ... Magyar jelzálogbank 494. ... Magyar korekedelmi bank 4380.

Bécs, január 15. (Osztrák értékek zárulása). 4.2 százalékos papírjárdék 90.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.90, 1860-as sorsjegy 1605. ... Angol osztrák bankrészvény 326. ... Bócsi Bankverein 545.75 Osztrák-magyar bank ... Déli vasut 109.60. Dunagőzhajózási r.-t. 1135. ... Dohány részv. 390. ... Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bankv. 117.63. Osztr. Lloyd 562. ... 4.2 sz. ezüst jár. 90.75 ... 93 95 Osztr. koronajárdék 90.86, 1864-es sorsj. 607.50 ... Osztrák hitelintézeti részvény 650.50, Union-Bank 629.40 ... Osztrák Länderbank 552.40, Osztrák-magyar államvasu 127.60, Elbevölgyi vasut ... Alpesi részvény 886. ... 20 frankos 19.12. Londoni váltóár 241.20. Lipótkohó 633. ... Török sorsjegy 247.10.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 15. (Értéktözsde.) A tözsde tulnyomórészt magasabb árfolyamok mellett szilárd irányzatban nyílt meg, melyek az állandóan kedvező bel- és külföldi iparjelentésekre, a külpolitikai helyzet kedvezőbb megítélésére és a porosz trónbeszéd kedvező hatására támaszkodtak. Az érdeklődés előtérben természetesen vas- és aczénrészvények állottak, melyekre a további folyamatban a szénszindikátusnál történt nagy angol megrendelések is ösztönző hatással voltak. Élen kereslet tárgyai voltak különösen a phönix-részvények. Gőzhajós részvények oroszok vezetésével és később villamosági részvények Edison favorizálásával nagyobb figyelmet tárgyai voltak. A második üléstérben az irányzatot Kanada-részvényekben történt nagy eladások kedvezőtlenül befolyásolták és a forgalom az egész vonalon nyugodtan alakult. A zárlat azonban rajnavesztfáliai számlára történt nagyobb fedezésekre és vásárlásokra ismét szilárdabb volt. Osztrák értékek el voltak hanyagolva. A készáruipari ipari értékek többnyire szilárdabbak voltak. Napi pénz 2 és fél százalék, magánkamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, január 15. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatok jegyzetük: 4.2 százalékos papírjárdék ... 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97. ... osztrák hitelrészvény 205.20 Déli vasut 19.10 orosz bankjegyek

216.95, 4 százalékos új orosz kölcson 91. ... Discontó Commandit 19.40. Dinamitruszt 138.40, Harpeni 202.50 ... Unifikált török járadék 91. ... 4.2 százalékos ezüst jár 91.20. 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.50, Magyar koronajárdék 90.30. Osztrák-magyar államvasut ... Bécsi váltóár 849.25, Olasz járadék ... Alt. villamosági Edison 195.90, Geisenkirchoni 207. ... Laurakohó 182.50.

Frankfurt, január 15. Zárlat. 4.2% papírjárdék ... 4 sz. osztr. ar-jár. 96.90 Magyar ar-jár. 92.30 Osztr. hitelint. részv. 205.75 Osztrák-magyar államvasut 154.25 Északnyugati vasut ... Busileh radi vasut ... Londoni váltóár 204.70. Bécsi Bank vereln 138. ... Villamos részvény ... 3 százalékos magyar aranykölcson 75.30, 4.2 százalékos ezüstjárdék 94.60. Osztrák koronajárdék 91.20, Magyar koronajárdék 90.35 Osztrák-magyar bank 142.75 Déli vasut részvény 19.12 Elbevölgyi vasut ... Bécsi váltóár 849.16. Párisi váltóár 812.50, Union bankrészv. ...

Hamburg, január 15. (Zárlat) 4.2 százalékos ezüst járadék 93.80, 1860. sorsjegy 180. ... Déli vasut 18.90 4 százalékos aranyjárdék 15.60, Osztrák hitelrészvény 205. ... Osztrák-magyar államvasut ... Olasz járadék ... 4 százalékos Magyar aranyjárdék 92.60

London, január 15. Angol consol ...

Páris, január 15. (Zárlat) 3 százalékos francia járadék 95.47. Osztr. aranyjárdék 97.90 Magyar arany járadék 94.50, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 514.50 3/4 százalékos Olasz járadék 97.95. Déli vasuti elsőbbségi kötv. 234. ... 5 százalékos marokkói járadék 526. ... 4 százalékos 1890. román kölcson 96.60 4 százalékos amori. románjár. 1905. 94.45, 5 százalékos orosz járadék 105.60 4 es fél százalékos 1909. orosz járadék 103.25 4 százalékos spanyol jár. 95.40 4 százalékos unifikált török jár. 91.70 Török sorsjegy 208. ... Török dohányrészvény 354. ... Osztrák földhitelintézet 1398. Osztrák Länderbank 601. ... Magyarjelzálogbank 538. ... Banque de Paris 18. ... Banque Ottomane 685. ... Osztrák-magyar államvasut ... Déli vasut ... Meridionálisvasut 608. ... Hartman gépgyár 713. ... Rio Tinto 17.83, Sucrerie d'Egypte 77. ... Tula 727. ... Urlikanyi köcsen ... Chartered 36. ... De Beers 513.50 East Rand 88.50, Jagersfontein 192. ... Trans. Land Comp. 42.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.75, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 518. ... Olasz aranyváltó rövid 518. ... Váltó Svájcra (rövid) 116. ... Csekk Londonra 262.75, Magánkamatláb 3 3/4.

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra ... 15. ... 15.20 1912. január ... 14.80-15. ... január-májusra ... 14.30-14.50

Durva korpa azonnali szállításra ... 15. ... 15.20 1912. január ... 14.80-15. ... január-májusra ... 14.30-14.50

Zsiradékok.

Disznózsír budapesti ... 154. ... 155. ... vidéki ...

Szalonna.

Városi 4 drbos ... 130. ... 131. ... 3 ... 134. ... 135.

Kőhanyai sertéspiac.

Január 15. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felkelt súlyban) 135-140 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 klg.-ig terjedő súlyban) 142-146 fillér. Közép (páronként 240-280 klg.) 147-148 fillérig.

Sertésétszám: 1912. évi január 12. napján volt készlet 20956 drb. ... 1912. január 13-14-én felhajtott 345 drb. ... 1912. január 15. napjára maradt készletben 20944 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: lanya.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesszékfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatóságától.) Január 15. Előző napi eladatlant maradvány 1147 drb sertés, 103 drb süldő, 103 drb fialat. Fialat nehézsúlyú 1227 drb sertés. Összesen 2374 drb sertés, 103 drb süldő. Eladott 2120 drb sertés, 63 süldő. Mai maradvány 245 drb sertés, 40 drb süldő.

Arjegyzés. Zsirterítés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 134-138 fillér. Öreg II. rendű 280-350 klg. életsúlylevonással 134-136 fillér. Fialat nehézsúlyú 300 klg. felül életsúlylevonással 135-144 fillér. Fialat közép 220-300 klg. életsúlylevonással 136-146 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 140-148 fillér. Husstertés nehézsúlyú 300 klg. felül életsúlylevonással 136 fillér. Husstertés könnyű 140-154 klg.-ig életsúlyban 128 fillér, életsúlylevonással 132-146 fillér. Süldő belföldi életsúlyban 100-104 fillér. Malacz életsúlyban 140 fillér. A vásár irányzata élénk. Az árak 2-4 fillérrel emelkedtek.

Bécsi vágómarhavásár.

Január 15. A st.-marxi központi vásárosokban ma megtartott vágómarhavásár felhajtott 1459 drb magyar, 907 drb galicziai, 1007 drb németországi.

Jegyzékek kilogrammonként életsúlyban: Magyar hizókör I-ső minőségű 97-98 fillér, kivételesen 100 fillér, II. minőségű 84-90 fillér, III. min. 78-82 fillér, galicziai hizókör I. minőségű 108-114 fillér, II. minőségű 100-106 fillér, III. minőségű 92 fillér. Né-

Table with multiple columns: Budapesti értéktözsde, Mai záró ár, Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Kőszekedési vállalatok. Includes various financial data and company names.

met hizókör I. min. 108—114 fillér, kivételesen 116—120 fillér, II. minőségű 96—106 fillér, III. minőségű 90—99 fillér, legelőskör 80—86 fillér, bika 77—84 kor., kivételesen 104 korona, tehén 76—92 korona, bivaly 60—72 korona 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Budapesti juhvásár.

Január 15. Felhajtott 280 drb juh. Árjegyzék: Elsőrendű ürű 60—62 fillérig. Középminőségű ürű 52—54 fillérig. Kosok 52 fillérig. Az irányzat lanyha volt, az árak 2—4 fillérrel kgrként csökkentek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 14. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter Sziágyi Albert ösztöndíjas állatorvost gazdasági állatorvossá;

a pénzügyminiszter Rubesch György siklósi adóhivatali gyakornokot adóhivatali tiszté a mohácsi adóhivatalhoz;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Solyom Erzsébet kisdédvönöt a cserlenői kisdédvönökhöz kisdédvönövé;

az igazságügyminiszter dr. Beszkid István lőcsei gyakorló ügyvédet Nagyszőlőse és dr. Fekete László budapesti ügyvédet Derecskére közjegyzőknek nevezte ki.

Névmagyarosítások. Kiskoru Blau Sándor budapesti lakos Bálintia, Leichtag Jakab marosvásárhelyi lakos családi nevének Lászlóra, Wunderlich József marozali lakos családi nevének Várkonyira, Róth József budapesti lakos családi nevének Révészre, kiskoru Giszinger Pál budapesti lakos családi nevének Gabosra, kiskoru Tomkó József nyiregyházi lakos családi nevének Tamásra, kiskoru Dobra Tivadar, Margit, Kálmán és Mária pécsi lakosok családi nevének Darvasra, Kozsej József semsei illetőségű yolandei (Amerika) lakos családi nevének Kassaira, Klein Sándor surányi lakos családi nevének Kósdra, Moskovits Dezső királyházi lakos családi nevének Barnára, Eisenbach Miksa, a közéletben Mihály, budapesti születésű lakos családi nevének Agostonra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázatok. A máramaroszigeti pénzügyigazgatóságnál szemlési állásra két hét alatt; a fiúmei pénzügyigazgatóságnál szemlési állásra 14 nap alatt; Felsődoron (Sárosm.) postamesteri állásra 1912. február 9-ig; a szombathelyi pénzügyigazgatóságnál hivatalozgái állásra 1912. február 15-ig lehet kérvényeket beadni.

Royal szálloda SZEGED

80 SZOBA. KÖZPONTI FÜTÉS. MÉRSÉKELT ÁRAK.

Tulajdonos:

DÁVID SÁNDOR

vasuti vendéglős.

VIZÁLLÁS.

Jan. 13 Jan. 15

Table with columns for location (Inn, Duna, Horva Vég, Rába, Orava, Mura, Száva, Szamos, Kraszna N.-Majdény, Latorca-Munkács, Latorca-Homonna, Vég) and water level measurements in meters for various stations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Morva-falu, Zsolna, Trenosén, Szered, Szt.-Gottthard, Sárvár, Győr, Várasd, Zákány, Barcs, Eszék, M.-Szerdah, Záhgráb, Sziszek, Mitrovicza, Dets, Szatmár, Kraszna N.-Majdény, Latorca-Munkács, Latorca-Homonna, Vég, Parecsény, Flaza, M.-Sziget, Tekéháza, V.-Namény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Becse, Tittel, Ondova, Hoór, Tapolc, Barta, Bodrog, Ladmócs, Sajó, Zsoltza, Hernád, H.-Néméd, Berettyó-Margitta, B.-Ujfalu, Kőrös, N.-Várud, Belényes, Tenke, Gurabonca, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Arad, Makó, Lajos, K.-Kostály, Kiszető, Temesvár, Becskerek.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban többnyire derült, a délkeleti részek kivételével száraz és országszerte igen hideg volt az idő.

A hőmérsékleti minimumok mindenütt a 10 C fok alatt voltak, északon meg keleten pedig a 20 C fokot is meghaladták; a legalacsonyabb 26 C fok volt Botfalun; a hőmérséklet minimuma 4 C fok volt Fiumében és 4 C fok Kaposvárott.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Egyelőre lényegtelen változás, később a fagy gyengülése várható.

(Sürgöny-prog.: Változás nem várható, később enyhébb.)

Table with columns: Állomás, Légtömeg mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Irány és erő, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. — Irta: JEAN DE CARRE.

— Morera Juan szavait ismétetem, atyám. Egyébiránt el kell hinnem, hogy a többi embereket felülmúló hatalmat köszönhet e tudománynak a démonok e találmányának, mert akaratom ellenére is engedelmeskédtem neki, még pedig nem csak abban, hogy eltitkoltam a bűnét férjem előtt, hanem, hogy megszüntem őt megvetni és bárha továbbra is féltém tőle, megajándékoztam bizalmammal s elfogadtam pártfogását az Osorio név örököse számára. Mindez azért történt, mert ő akarta. Előre megmondta, hogy így lesz.

— De hiszen ez egy szörnyeteg, akit fel kell jelentenünk a szent inkvizíciónak — méltatlankodott a prior.

— Ahelyett, hogy feljelentené atyám, mentsem meg a zsarnokságától és aggodalmaitól, ez többet fog érni. Istápoljon tanácsaival, írja elő a viselkedésemet. Ön halotta, Rafaelt. El van telve Morraera Juan jó-téteményeivel, föllázad ellene, gyűlöli, kész őt sújtani. Reszketve gondolok arra, hogy az, aki ellen annyira ingerülten beszél és akinek életére akar törni, talán az édesatyja. Rémülten kérdezem magamban, hogy azért, hogy feltartóztassam a karját, meg kell-e mondanom...

A tisztelendő Don Francois felállt s egy parancsoló mozdulat kíséretében szavába vágott a grófnénak.

— Semmit sem szabad neki megmondania — jelentette ki határozottan. Az emberek és a dolgok hatalmas urának szándékai kiismerhetetlenek. Semmi sem történik az ő akarata ellenére. És én papi és szerzetesi tekintélyemnek egész erejével mondom

önnek, Donna Florence, engedje teljesedni az ő akarát.

Ezeknek a vallásos hévvel és törhetetlen hittel mondott szavaknak hallatára Osorio grófné meghajtotta a fejét. És mert Don Francois megszűnt beszélni, egy sóhajással felelt:

— Engedelmeskedni fogok önnek, atyám.

Mikor Donna Florence a fiával találkozott, arczán többé nem látszottak a felindulás nyomai.

Könnyűvérű, ingatag teremtés volt, aki egészen a pillanatnyi benyomások alatt állott. Beért annyival, hogy mérsékletet, óvatosságot ajánlott Rafaelnek s miután ennek szavai megnyugtatták, csakhamar átengedte magát teljesen a boldogságnak, melyet gyermekének látására érzett. Ez a boldogság különben csak rövid ideig tartott.

Ugyanaznap délután Rafael még egyszer értekezett a barátaival és már négy óra tájban elindult kíséretével Kordovából, hogy Madridba visszatérjen.

IV.

Kordovából kiérve a madridi ut két-három mérföld hosszú, termékeny síkságot szel keresztül. A narancsfák és gránátalma sokaságának zöld lombjai vidítják ezt a síkságot s ebben az évben a fák egy részét csillogó gyanánt fénylő skarlátpiros virágok, a másik részét aranyfoltokként ragyogó gyümölcsök borítják. Mindenfelé a pálmák legyezőit pillantjuk meg, az aloék hegyes és merev leveleit pedig mint vaslánczákat látjuk felnyulni. A művelés alatt nem álló területeken az utak mellett bőven tenyésznek a turbán liliomok sárgán szegélyezett virágos szárnyaikkal és az illatos demütykák.

Abban az órában, amikor Rafael haladt a síkságon, a nap melege már mulóban volt, de a növényzet még érezte perzselő hevét. A sugarak tüztől ellankadt lombok még csak alig kezdtek felüdülni a szellő fuvaltatától.

mely gyors szárnyakon érkezve új életet hoz nekik.

Nemsokára, mikor a lovasok Alcoba hídján átkeltek, a Guadalquiviren lassankint átváltozni látták a vidék jellegét. Távoli határain egy elhagyott területnek, melyet a közeledő este csaknem borzalmasan szomorúnak tüntetett fel, a Sierra Morena kékes ormói rajzolódta. A hegyek előtt ropant kiterjedésű olajfaerdőket pillantottak meg, melyeknek sötétzöld színe és eltörpült törzsei eltűntek az ut porában. Meglehetősen hosszú menés után érkeztek az erdőbe és túlhaladtak rajtuk Andujar fölött újra átkeltek a Guadalquiviren és miután hátuk mögött hagyták Baylent, la Carolinát, Tolosat, végre Sierra előtt voltak. A szűk hegy-szorosokban, a tátongó szakadékok között az ut szüntelenül emelkedik. Amikor egyszer beér az ember ezek közé a szorosok közé, többet nem talál lakott helyet. csak egy nyomorúságos tanyát: Santa Elenát.

Santa Elenában egy korosmának homlokzata emelkedik az utszölen; szürkés és repedezett falak, szabálytalanul vágott ablakok, roskadozó tető, mely számos helyen nyitva áll a napfénynek, az esőnek és éjjeli harmatnak. Korosma és egyidejűleg kifogóhely, ahol a Madridba vagy Andalusziába igyekvő utasok öszvéreket cserélnek, amikor akad alkalom.

Bármilyen kevésbé is volt barátságos a fogadó vagy mint Spanyolországban nevezik — a venta — Rafael meg akart állani addig, amíg kísérte megpihen. Miután leugrottak a nyeregből s a lovakat bevezették az istállóba, a fiatal tiszt embereivel együtt belépett az ivóba, melynek butorzatát csak néhány szalmaszék és két-három gyalulatlan fenýőfaasztal képezte; egészen nedvesek, a szeptőlött bortól, piszkosak a sok olajpecsétől. Immár egészen beesteledett; csak borosüvegek nyakába szorított néhány gyertyaszál világította meg a tágas termet.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1912. január 16-án.

VIGSZÍNHÁZ.

Papa.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Fiers és Caillavet.

Személyek:

Larsac gróf	Gili
Georgina	G. Kerész E.
Jean	Cserics
Charmant	Tonny
Thoury de Melcourtille	Pallay R.
Jocaste abbe	Szerény
Aubrin	Vendrey
Jeanne	Moinar A.
Verville	Sarkadi
Lucy	Varga A.
Jeanne	Margitay A.
Csendőrdemester	Rádi
Bigorre	Győző
Pierre	Kemenes

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Gróf Schlésinger.

Látványos pesti bohózat 6 képből. Irta: Farago Jenő és Feld Mátyás. Zenejét szerzték: Zerkovitz Béla, Wolner István, Huber Miksa, Chorin Géza.

Személyek:

Schlésinger Albin	Fekete
Schlésinger Isz	Radó N.
Schlésinger Kázmér	Török
Schlésinger Adolf	Szász
Rikkancsleány	Kornai B.
Rikkancsú	Szabolcs
Házmasterleány	Szilágyi R.
Dr. Blau János	Szalay
Leokádia, felesége	Veszpréminé
Lili, leánya	Mányoki L.
Berger Miksa	Fenyvesi
Adeláida, felesége	Dalliné
Gyöker, főplacczer	Gábor
Cigányprimás	Székely Laci

Kezdeté 1/8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A varsányi csata.

Komédia 4 felvonásban. Irta: Farkas Pál.

Személyek:

Rádó Szabolcs	Szirmai
Oszkár	Kerész
Jenő	Jakabfy
Edith	Gombaszögi
Jolán	Tóth Irma
Brandeis, kapitány	Dobi
Renneval, hadnagy	Törzs
Haller Antal	Pethő
Zador Herbert	Sebestyén
Szeme Lajos	Vágó
Tüzemester	Körmeny

Kezdeté 1/8 órákor.

TROCADERO

VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Telefon 15-90. Pénztáryitítás 8-ker.

NEMZETKÖZI KABARET.

Dolesch és Zillbauer Hock Rudolf utcai muzsikuskok rectorator

Mlle Della Rosa avec son Bariton Marcello

Vivie des Varennes Erna Larsen Gerda Arnhoff hegedűművésznő saját műsorával előadó szubrette

VÁGÓ GÉZA Eine Nächtliche Boudoirscene kómikus inscenirt von Ferry Rosen

Ezenkívül még 12 új szám fellépte, 12-1-ig 16 táncatrakelő szabad bemennettel. — 1-3-ig keringőverseny Hegedűs Gyula cigányzenekarának kíséréte mellett. Jegyek előre válthatók Zipsér és Königiné, Andrássy-ut 4. Kezdeté 11/9 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Először:

A diadalmas Amerika.

Kezdeté 1/8 órákor

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma este 8 órákor

legelsőrangú színházi- és

variété-előadás.

Moris Cronin Comp. káprázatos erómutatványok. Holton's Marionettes világhírű bábszínház. The Empire Comedy 4 a legmulatságosabb angol vokalisták. Rafaele utóéletrevelő akrobaja kutyáit. Christie Duo. Freser Freres Les Décherneux. K. Solti Hermin új Weiner-kuplékkal. Rodrigo bohózat.

Virágh Jenő mint trippolizi hadifogós. Mac's & Merry Marv's a kedvelt angol táncosport és a többi januári attrakció!

A téliertben Royal-Cabaret Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kékó Vinez és zenekara. Bal-mabillo. Keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 5/8 órákor mérsékelt helyre nagy családi előadás a teljes műsorral.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdivosabb mozgókép-palotája. Bejárati: Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 120-48

Szenzációs ujdonság!

KINEMA-SKETCH

személyes játék mozgóképekkel kombinálva, az

"OMNIA"

színpadán előadja:

NICK WINTER

a világhírű párisi detektiv-művész és társulata

Verb bankár szökése

ezimű 3 felvonásos vigjátékban. Számosított helyek! Jegyek előre válthatók az "Omnia" pénztárában d. e. 10-12. Előadások 4-6-ig, 6-8-ig, 8-10-ig és 10-12-ig tartanak. A jegyek csakis azon előadásra érvényesek, amelyre váltottak!

FOLIES CAPRICE

Téli helyiséget Révay-utca 18. szám.

Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor.

Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 órákor.

Ma „HOFJAGD“

Bohóság 1 felvonásban. Irta: SATYR.

Továbbá R. Türk Berta

új szóló műsorával és

„A Regulátor.“

Jegyek elővetelben kaphatók: Follies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Hírszó nagytársulat Andrássy-ut 19. és Sopronyi nagytársulat Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-5 emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakciójának felolptével.

LEGOLCSÓBB

kézpénzárak!

ZONGORÁK

pianók, használtak is, legelőnyösebben vásárolhatók

FARKASHÁZI és BIRÓ

zongoratermeiben

Budapest, V., Váci-körút 12

Hangolás, javítás, becszerelés, bérlet.

Kényelmes részletfizetés.

Telefon 185-48

GILLETTE

Legkényelmesebb amerikai biztonsági borotválógép.

Mindenki azonnal jól tud borotválkozni vele. Nem kell lehuzni, nem kell fenni. Mindig készen van. 12 késsel. Minden késnek két éle van.

Legfinomabban ezüstözött 24-készülék börtökben kor. 24-

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, IV., Kristóf-tér.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. 110-22 : TELEFON : 110-22

1912. január 17-től 23-ig.

a januári parádés műsor keretében:

HANS HOMMA

a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata vendégszerepel.

1.) DER SELIGE OCTAVE

Posse von Mirande & Keronle.

2.) SOLOVORTAGE

Eigene dichtungon von Hans HOMMA

Jegyek ezen előadásokra — elővetélt díj nélkül — válthatók a Royal-Orfeum jegypénztárában.

Weinberger és Fodor

az összes sportcikkék áruháza.

Téli sportcikkékben,

sportöltözékekben

specziálisták

IV., Haris-bazár 4.

Telefon: 113-59. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A kézimunka

mint kereseti forrás.

GINEVERNÉ GYÖRY ILONA kiválóan praktikus könyvet írt az iparművészetnek ama technikáiról, amelyekkel a hölgyek otthonukban minden nagyobb felkészülés nélkül foglalkozhatnak. Művészi értékű s mégis könnyen megtanulható mesterfogásokról van itt szó, amelyeknek közvetlen hasznát láthatják a hölgyek az életben s amelyek keresetforrássá válhatnak. A könyv minden tekintetben gyakorlati irányú, elejétől végig pontos, könnyen megérthető utmutatást ad csupa oly művészi technika gyakorlására, amelynek különösebb iskolázottság nélkül mindenki azonnal hasznát veheti, nem csupán saját otthonának izléses díszítésére, hanem keresetforrásul is. Angliában a legjobb családok hölgytagjai is foglalkoznak ilyesmivel. A körülből 200 képpel tarkított szép kiállítású kötet ára füzve 4.20 kor., kötve 7 kor.

A legvidámabb két könyv fiatal leányoknak. Irta Tutsek Anna.

Gilike rövid ruhában, képekkel. Diszkrétben ... 7.— kor.

Gilike menyasszony lesz Mühlbeck Károly rajzaival. Diszkrét. 7.— kor.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben SALAMON JAKAB és T^a czégnél Budapest,

V., Erzsébet-tér 5. szám. TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99.

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
17 Szerda	Pelouski notarius	—	—	Mignon	Csütri	A kis kávéház	Leányvásár	Gróf Schl singer	A diadalmas Amerika	V. F. Iherm Vígadó
18 Csütörtök	Nem lehessen tudni	Lakmé	Sötétség	A kornevillai halangok	Csütri	A varsányi csata	Leányvásár	Gróf Schlésinger	A diadalmas Amerika	V. László G. Royal (H)
19 Péntek	Judith	Tosca	—	Furulyás Jancsi	Nincs tovább	A kis kávéház	Leányvásár	Gróf Schlésinger	A diadalmas Amerika	Jhera L. ER val (M) Be net J. (H) Zee akadémiá
20 Szombat	Judith	Paras tbeccsüni Bajazzók.	—	Furulyás Jancsi	Csütri	A varsányi csata	Leányvásár	Gróf Schlésinger	—	—
21 Vasárnap	Déltűn: S. Joris néni ke E te Judith	Paolo és Francesca	—	A sornevillai harangok Furulyás Jancsi	Sünarun Csütri	Sárga lilom	A kis gról Leányvásár	Sárga csikó Gróf Schlésinger	—	Meschaert Royal (R)

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan ezülszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel. **Műláb** a lehető legjobb kivitelben. **Műkéz** a legizlésebb kiállításban. **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Meghívó.

A Kispesti Takarékpénztár Részv.-Társ.

XVI. rendes közgyűlését

1912. évi február hó 2-án d. e. II és fél órakor fogja az intézet helyiségében (Kispest, Üllői-ut) megtartani, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az 1911. évi zárszámadás és igazgatósági jelentés előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása.
5. Felmentvény megadása fölötti határozathozatal
6. Fizetések megállapítása és fizetésemelések jóváhagyása.
7. Esetleges indítványok tárgyalása az alapszabályok 24. §-a értelmében.

Kispest, 1912. január 2.

Az igazgatóság.

Jegyzet. (Alapszabályok 25. és 28. §-a.) Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye 4 héttel a közgyűlés megtartása előtt nevére átíratott és az 1 órával a közgyűlés kezdete előtt szelvényeivel együtt a társaság pénztáránál letételt. A letett részvényekről térítvény adatik, mely a közgyűlésen való részvételre igazolvánnyul szolgál.

Minden részvény egy szavazatra jogosít, 20 szavazatnál többet azonban egy részvényes sem gyakorolhat magában, sem saját nevében, sem meghatalmazott minőségben, bármily nagy legyen is saját vagy megbízója részvényeinek száma. Ugyanazon egy részvényes azonban csak egy részvényt bízhat meg képviselővel.

Mérleg-számla 1911 évről. Vagyoni: Pénztárkészlet 58739.90. Váltótárca 156628.94. Kötelezvénykölcsonok 227812.75. Öns. évt. kölcsonok 174986. Előlegek 5098.79. Más pénztárakéknél 42617.28. Értékpapírok 13430. Értékpapírok függő kamata 400. Intézeti ház és telek 49000. Ingatlanok 43601.42. Hátralékos kamatok 6550.19. Hátralékos XI. évt. hetibetéti és illeték 6706. Összesen 2277475.73 kor.

Teljesítés: Részvénytörke 30000. Tartalék-alap 125010. Osztalék tartalék 8000. Tartalék-betétek 1294932. Folyószámla betétek 101365.70. Önségélyző évtársulati betétek 241098.22. Letétek 20377.17. Visszeszámlított váltók 42050. Hitelezők 57026.70. Tiszviselők óvadéka 5400. Átmeneti kamatok 21413.59. Fel nem vett osztalék 1151. Igazg. és tiszviselői jutalék 7449.23. Tiszta nyereség 61342.06 kor. Összesen 2277475.73 kor.

Veszteség- és nyereség-számla. Tartozik: A felügyelő-bizottság, napibiztosok, ügyész, tiszviselők fizetése és lakbéré 15948.66. Nyuzdíj járuléka 1500. Kezelési költség 4461.44. Takarékbetét kamatok 52040.53. Folyószámla kamatok 2978.11. Visszeszámlított váltók után kamat 4727.17. Állami, községi és szelvényadó 11392.61. Betétkamatok 5698.26. Leírás a váltótárczából 1342. Igazg. és tiszviselői jutalék 7449.23. Tiszta nyereség 51342.06 kor. Összesen 157470.10 kor.

Követeli Nyereség-számla 1910. évről 223248. Váltókamatok 120141.57. Kötelezvény kamatok 20041.18. Zalogkölcson kamat 5. Értékpapír kamat 450. Különféle kamatok és díjak 3018.38. Jutalék 671.34. Házbérjelvételek 1483.34. Nyereség ingatlanokon 2199.97. Kétes követelésekből befolyt 330. Öns. évtársulati részesedés 3294.59. Öns. évtárs. beirattási díjak 283.25. Összesen 157470.10 kor.

Jelen zárszámadásokat a 15- és segédkönyvekkel tételesen összehasonlítottuk, behatóan megvizsgáltuk és úgy az alapszabályok mint a kereskedelmi törvény határozmányainak megfelelőnek találunk.

Kispest, 1912. január 13.

A felügyelő-bizottság.

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő

Részvénytársaság
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Tervezünk és vállalunk 1870 óta téglaépítőket, csereptéglagyárakat, chamoto-gyárakat, mészégetőket, magnésitműveket, tüzelőberendezéseket, gyárkéményeket, kazánfalazásokat.

Több mint 5000 építkezés.

Gummi-övszerek

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.-K
STERYL legfinomabb francia gyártmány 12 db. -ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.

IRRIGATOR zománcozott vagy üvegen teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -.50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és sérvkötők Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készítenek.

„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót

Kétszer, gummiárak és bejegépolási cikkek raklárán

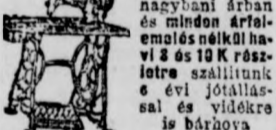
V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körút I. (Ankerkőz), VII. Rákóczi-ut 8. szám.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Elsőrendű Singer-varró-gépeket

Láng Jakab és fia

varrógép-nagykereskedők

Budapest, József-körút 41.

Fióküzletek: Baross-tér 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Meghívó.

A Salgótarjáni Takarékpénztár

t. részvényeseit van szerencsénk az 1912. évi február hó 28-án délelőtt 10 órakor Salgótarjában, az intézet helyiségében tartandó

XLII-ik évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

A közgyűlés tárgyal:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt XLII-ik ülésekről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés.
4. A nyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
5. A 3 kilépő és esetleg megüresedő igazgatósági tagok választása.
6. A felügyelő-bizottság esetleges kiegészítése.
7. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása az alapszabályok 61. §-a szerint.

Salgótarján, 1912. január 10-én.

Az igazgatóság.

* Közöljük a t. részvényes urakkal, hogy az 1911. évi mérleg- és veszteség-nyereségszámla, valamint az igazgatósági jelentés a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg az intézet helyiségében a részvényes urak rendelkezésére áll s általuk az üzleti órák alatt megtekinthető.

Közgyűléseken csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye 4 héttel előbb nevére íratott.

DARANYI LEGUJABB MODELLO Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRASU

összeadógépei

nem szorúlnak reklámra.

Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.

Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA

Első Magyar Számoló- és Összeadógép

Korroskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság áruosztálya helyén.

Budapest, VI., Váci-körút 37.

Hirdetések felvételek e lap kiadóhivatalában.

HOLLANDI életbiztosító részvénytársaság.

(Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság az intézet saját palotájában

Budapest, Kálvin-tér, Baross-u. 1. Üllői-ut 2-4 sz.

Bejárát az Üllői-ut 4. sz. kapun.

Legelőszőbb díjak:

Az 1910. év végén a **376 millió** koronát biztosítások összege meghaladta

A tartalékok összege **112 millió 507,077 kor.**

Eddigi kifizetések **107 millió 623,345 kor.**

a biztosítottaknak.

— Mit tartasz a kezében?
— Egy takaros könyvet.
— Van vagy ötszáz oldal.
— Jó súlyos, úgy-e?
— Dehogyn! Pehelykönnyű!
Kötése remek; papírja, nyomása elsőrendű.
— Hihetetlen! Miféle csuda ez?
— Az **Athenaeum Könyvtár** egy kötete.
— És mi az ára?
— **1 K 90 f.** Megkaphatod minden könyvtárbanál!
— No, ilyet veszek én is!

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl **Budapesti Pénzszekrénygyár**. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosszéki utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Sok száz
vagyonos hölgy óhajt férjhez menni. Keresztény hajdon 200,000 márká, kath. özvegy 80,000 korona, fiatal független zsidó hölgy 300,000 korona vagyonnal stb. stb. Csakis komoly szándéku urak (vagyon, állás, vallás meglékes) kapnak díjtalan felvilágosítást. **Schlesinger, Berlin 18.**

Házasságközvetítés
legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő urhölgyek előjegyezve a legkülönbözőbb hozomány összeggel. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából. Cézéjelzéstelen levelezés. Nősülendő urak férjhezmenendő urhölgyek vagy azok hozzátartozói legnagyobb bizalommal fordulhatnak **Faragó Jenő** elismerten jó hírű házasságközvetítő irodájához. Budapest, Rákóczi-ut 86. (Diszkret, lépcsőházi bejárat).

Akar Ön szellemes lenni?
akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a „Társasági Művészete” (Előadhatatlanság titka és Szellemszűkítők) rendkívül érdekes könyvet! Megtudja ebből, mint viselkedjek, hogy férfit, nőt, alattvalót és fellebvalót egyaránt meghódítsa. E könyv korrekciót mutatja le az élet minden helyzetében, bálokon, banketteknel, esküvőkön, színházban és mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. Áttekinthető kivonatát, (tartalomjegyzékét) ingyen, diszkreten küld: **DEAK, Budapest, Rákóczi-ut 86.**

Gyorsírás
és gyorsgépirás. A Gyorsírás és Gyorsgépirás Társaság szaktanfolyamai lényegesen megújított modern higiénikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalapabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponta. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Karlóthek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Parhuzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.**

Műkedvelők
által díjmentesen is előadható színdarabokról, kabaré számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld **Rényi Károly** színházi könyvkereskedése Budapest, V., Vigadó-utca 1. szám, Nemzeti Színház könyvtára. Népszínház könyvtára, Operaház könyvtára. Műkedvelő, Kabaré kincstár. Vig recitátor stb. kiadója.

Sonka-pác
szepességi, 1 adag 1 sonkára utasítással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemege-konzervekről árjegyzék ingyen. **Felkai konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepest megye.)**

Veres afonya
befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesznek **Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45** Meghívásra jövök

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 122.
Telefon: 62-80.
Alapított 1886-ban

+ Soványság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. **William Hartly** tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodást jótállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készítő levelek minden országból. Dobozonként 1 fűt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár **Balász Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/1. Telefon 156-89.**

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama nyilvánossági joggal. Alapította **Markovits Iván** 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld **Gabelsberger szakiskola**. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközi Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — **Telefon 84-68.**

25 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom tövelekből. **Lichtman Sándor** férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm. 28592

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárokra és minden nemű kereskedelmi árucikra, akkor forduljon bizalommal csak a régi **Tauberczéghez**, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Pénzfelleggel
minden levonás nélkül be-keretározó bizományba butort, zongorát, varrógépet, kerékpárt és minden nemű árucikot legutányosabban, **Braun Gáspár Kertész-utca 33. Telefon 46-76**

„Hungária”
beszélő-gépek
tölcsernélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Kérjen árjegyzéket

Nemi bajoknál
hugycsőfolyás, tripper, kankonál csakis az illetékes **Santalépszék** ez-élt **Larrea Gipsz-tár**, mint legbiztosabb óvszer mindenki használja. 3 korona be-keul-déssel ingyen postaköltséggel szállítja

Més Antal
gyógy-szertára **Szabadka.**
Hunnia gyógy-szertár Budapest, Erzsébet-körút 56

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3. földemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, urisobák, angol bórgaranturák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. **Telefon 82-13. 28592**

Állások
mindenféle szakmából közölve vannak az Országos Pályázati Közlönyben. Ing-nyen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes pensió 135 kor. Ebélt 42 kor. Vacsora 24 kor.

Singer varrógépek
Kerékpárok, gramfonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almássy-tér 14. javításokat olcsón készít. Ké-nes árjegyzéket ingyen küld

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő **BUDAPEST,**
Király-utca 91. sz.
Isabella-utca sarkán.

Títkos betegségek
hugycsőfolyás, hugycsőszűkület, hólyagbánták, mak, altesti szék, bérbetegségek, bujaker (syphillis) az önfertőzés utókövetkezményei, magömlések, elgyengült férfierő, női nemi bajok, méhbajok, fehér folyás, ideg-bántalmak stb. stb. alapos gyors és gyökéres gyógyítására a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai
hírneves szakorvos
rendelő-intézetét
Budapest, VI.,
Andrássy-ut 28.

FELTÜNÉS NÉLKÜL
eredményes gyógyítás levélleg is.
Kívánatra gyógyszer ről is gondoskodik.
Rendel hétköznapon 10 órától 4 óráig és este 7-8-ig. Vasárnap délután 2 óráig.

Ehrlich 606
javított
Joha oltások!
Levelekre azonnal válaszol.

Mérlegképes
könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat „S. B.” V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Saját gyártmányú fűzőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elvál-lalok mindenféle kúszóvízűk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbban áron.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-ut 51/E. Telefon 113-40. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerlőczy-utca 7. sz.
Olcsó szobor-album 1 kor.

„ÉVIKE”
Fehér alapon, elsőrendű fehér hímez remek ajour-szerű monogram bármely betűvel 5 cm. nagy oba 30 fillér, lucája K 3.50. Az összeg és 20 fillér portó utalványozás után bérmentve küldi.

Bérczi D. Sándor
kézmunka nagyiparos
Budapest, VI., Dessewffy-ut 5.

Részpénzért
vagy hitelképes egy-egynek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen

olcsón
sehol nem kap modern házó, -bédő, uri és szalon szobákat stb. Győzdődjön meg, tekintse meg szűfolt raktárakat, itt jutányosan

vehet
a leggyorsabból a legdrágábból a legkisebb kiviteltől minden fajta

BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó
Budapest,
Váci-körút 8. szám
(Bejárati Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

A világhírű „THE ROYAL”

Gramfonokat minden részecés vagy utózáj nélkül mesés tiszta hanggal, szigorúan az eredeti, nagyban gyári áron és minden árföl-omelés nélkül havi 6-10 kor. részletfizetésre szállítjuk a vidékre is. **Piccolé-Gramfonok 20 kor.-tól feljebb.**

Láng Jakab és Fia
gramfonok-nagykereskedők,
Budapest, József-körút 41.
Földüzletek VIII., Baross-tér 4. Buda, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Üresedésben
levő számos különféle állás jelentettett be, melyek teljes czimrel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ing-nyen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38. szám.)

MAKAY BÉLA
új könyve:
A LÁP VIRÁGA
és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bú-bájós világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti le-írásokat és vadászépeket ad, hanem történeteket is kerékit ki.

Ára 4 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyv-kereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyv-kereskedésben.

„OLLA”
bizonyíthatóan a legjobb higiénikus **gummi-**különlegesség. 2 évi jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. „OLLA” gummi-gyárból Wien II/817 Praterstrasse 57

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben.
Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja becsülni, kanári-tenyésztés meg-ressze az fel a tiszteljen meg engem rendelmenyeivel. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, mély hang, avagy csengető érces. Ami csak madárban kíván-losan jó, tenyésztésben mindes föltalálható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásról előbb magam meggyőződöm és ha hibás hangú, vagy rosszul énekelt, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb dísz-e szépen éneklő kanári madár. Kanári madarskirt eddig csak pénzért ártunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakaszra vezető út alatt álló **Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Morgó-utca 9. sz.** győgyörűen fuvoázó, nemes fajta kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabjait 2 forintért. A szállítás a leg-nyább hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mel-letti utasítás ingyen. Számos alismert és közzönőirat birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és széká- dési intézet.